

Milujte se!

Časopis pro novou evangelizaci

Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás.
Jan 15,12

Nenarozené dítě v 9–10 týdnu těhotenství

Bůh říká i tobě – a to i když je ti už třeba 20 nebo 80 let:

**„Copak může zapomenout žena na své nemluvně,
není jí líto syna vlastního těla?
I kdyby ona zapomněla,
já přece na tebe nezapomenu!“**

*Boží slova pronesená prostřednictvím
proroka Izaiáše (Iz 49,15)*

Jako dárek knížka
Příprava na svátost smíření dnes
a obrázek papeže
Lva XIV.

- 3 **Bůh miluje vás všechny! (papež Lev XIV.)**
- 4 **Potrat: proč ne?**
- 5 **Co je na potratech tak špatného?**
- 6 **Kdy začíná život?**
- 8 **Co je to osoba? / Gratuluji, zabili jste Beethovena!**
- 10 **Moje tělo, moje volba? / Má čtyři ruce?!**
- 11 **A co v případě znásilnění?**
- 12 **Měl by být potrat nezákonný?**
- 13 **Co když je v ohrožení život matky?**
- 14 **Naděje pro ty, kteří mají potrat na svědomí**
- 16 **V poslední chvíli**
- 17 **Na lžici medu, nebo sud octa?**
- 18 **Svatý se srdcem mezi horami a chudými (sv. Pier Giorgio Frassati)**
- 23 **Bohatý mladík, který řekl „ano“**
- 25 **Obtížený poutník**
- 26 **Pěšky na pouť do Říma aneb...**
- 33 **Pocit úplné svobody pro Boha**
- 34 **Tajemství Nejsvětější Trojice a my:**
- 34 **Rozjíměj, žij a předávej**
- 35 **Boží království v nás!**
- 37 **Nejsvětější Trojice v tanečních**
- 39 **Já to stejně nechápu**
- 40 **Bůh ti vychází vstříc, neboj se**
- 42 **Objev v pravou chvíli**
- 43 **Všechny mám, ale už v nich (většinou) nehledám**
- 44 **Poznej své charisma! (charismata porozumění)**
- 45 **Charisma poznání – charisma vědců**
- 48 **Rozumové poznání a víra**
- 49 **Ořech**
- 50 **Charisma moudrosti – charisma řešení problémů**
- 52 **Prožila jsem dotek Boha – v Božím slově**
- 54 **Duch Svatý osvěcuje mysl**
- 57 **Modlitby pro opravdu těžké situace**
- 58 **Přelud?**
- 61 **Představy**
- 62 **SČS – Všimli jste si podpisů Božích? / SČS „v kostce“**

Nášim neoficiálním heslem pro jubilejní svatý rok bylo: „Svatý rok, k Bohu krok.“ Mělo i dovětek: „Anebo i několik...“, protože často je potřeba k dosažení velkého cíle více než jeden krok. A život s Bohem je každopádně velký cíl. Dokonce ten největší. Pán Ježíš říká: „Vždyť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale ztratí svou duši?“ (Mk 8,36)

Jedním z prvních důležitých kroků na cestě k Bohu je vždy dát do pořádku to, co bylo: přijetí odpuštění skrze svátost smíření. Tam vše začíná! Nemělo by jít jen o formalitu, ale opravdu o dobrou svatou zpověď – na kterou se také dobře připravíme.

Velmi dobrou pomůckou může být knížka *Příprava na svátost smíření dnes*, kterou dostáváte jako dárek s tímto číslem časopisu *Milujte se!*, pokud jste pravidelnými odběrateli časopisu. Jestliže odběrateli časopisu nejste nebo pokud potřebujete libovolný počet knížek navíc, je možné si je objednat jen za příspěvek na tisk a poštovné pomocí kuponu na str. 60. Knížka je také zdarma ke stažení na www.milujte.se a www.fatym.com. Nejde o pomůcku novou, již jednou jsme vám ji nabídli před mnoha roky v samých počátcích časopisu. Protože původní náklad 55 000 výtisků již byl po letech rozebrán, zařídili jsme při příležitosti Svatého roku její dotisk, aby mohla sloužit nejen další generaci čtenářů časopisu *Milujte se!*, která mezitím dorostla, ale také mnoha dalším,

ke kterým se třeba i díky vám dostane.

Děkujeme za podporu vám všem, díky nimž může časopis i s knižními přílohami vycházet. Pán Bůh zaplatí!

V Kristu P. Pavel Zahradníček

Podpořte *Milujte se!* – objednejte si jej

Máme velkou radost, že se k vám dostává další číslo časopisu *Milujte se!*, který u nás začal vycházet díky iniciativě sester Matky Terezy. Vydávání dalších čísel se však neobejde bez vaší pomoci. Prosíme vás o modlitby – za nás, kteří časopis připravujeme, za všechny čtenáře a za ty, kteří časopis šíří dále k těm, kteří by se k němu jinak nedostali a nemohli si jej objednat. Jsme však raději, můžeme-li zasílat časopis čtenářům přímo domů, a nikoli jej pouze anonymně distribuovat.

Časopis posíláme všem zájemcům zdarma (je distribuován pouze v ČR). Náklady na výrobu a distribuci jednoho výtisku, které činí přibližně 25 Kč, jsou hrazeny výhradně z darů čtenářů. Dary na podporu časopisu *Milujte se!* můžete posílat na účet 2101330155/2010, specifický symbol 7777 a jako variabilní symbol použijte údaj ze složenky, která je součástí zásilky. Dary jsou potvrzovány a lze je uplatnit při snížení základu daně.

Časopis *Milujte se!* můžete objednat sobě nebo svým přátelům e-mailem na redakce@milujte.se nebo poštou na adrese redakce. Jen na vás záleží, zda časopis bude i nadále vycházet. Děkujeme za vaši podporu.

redakce

Jsme velmi šťastné, že časopis *Milujte se!* šíří pravdu a učení Církve a že prospěšnost a vzdělávací vliv je vidět ve svědectvích ze života lidí. Podporujeme a modlíme se za všechny, kteří se podílejí na vzniku tohoto časopisu.

Sestry Matky Terezy v ČR

Milujte se!

Časopis pro novou evangelizaci

74/2025, XIX. ročník, vydáno 5. listopadu 2025

Vychází s církevním schválením Biskupství brněnského
č. j.: Ep/1379/08 ze dne 25. 1. 2008

Koordinátor: P. ThLic. Marek Dunda, Th.D.

Šéfredaktor: P. ThLic. Pavel Zahradníček, Th.D.

Překlady: Terezie Eisnerová OP

Jazyková a grafická úprava: Ondřej P. Vaněček

Vydavatel: Milujte se! z.s., Náměstí 20, 671 03 Vranov nad Dyjí

e-mail: redakce@milujte.se, www.milujte.se

číslo účtu pro zaslání darů: 2101330155/2010, specifický symbol: 7777

ISSN 1802-4327, MK ČR E 17470

Katolický časopis *Milujte se!* je zaměřen na osvětu a vzdělávání široké veřejnosti jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Časopis vychází pod záštitou sester Matky Terezy a je vydáván ve spolupráci s Hnutím Pro život ČR.

Objednávky: Časopis je neprodejný a distribuován zdarma. Lze jej v požadovaném počtu výtisků objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedine díky zasílaným darům, neboť časopis nemá předplatné či státní a církevní dotace. Zaslané dary lze podle §15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Redakce si vyhrazuje právo zveřejnění textů krátit, případně upravovat.

Fotografie lidí umístěné u svědectví a článků jsou pouze ilustrační.

Znění licencí Creative Commons (CC) naleznete na <http://creativecommons.org/licenses>.

Foto na titulní straně: Wikimedia Commons, lunar caustic (CC BY-SA 2.0)

Stojí za to si připomenout slova, která pronesl Svatý otec Lev XIV. v den svého zvolení. Řekl je nejen stotisícovému zástupu, čekajícímu na svatopetrském náměstí, ale i mně a tobě:

„Bůh nás miluje,
Bůh miluje vás všechny
a zlo nezvítězí!
Jsme všichni v Božích rukou.
Proto se nebojte,
spojte se ruku v ruce s Bohem
a mezi sebou
a jděme vpřed.
Jsme Kristovi učedníci.
Kristus nás předchází. Svět
potřebuje jeho světlo. Lidstvo ho
potřebuje jako most, aby mohlo být
dosaženo Bohem a jeho láskou.“

A k těmto slovům připojil Svatý otec
Lev XIV. také prosbu:
„Pomozte nám také vy...“

Podle www.vaticannews.va připravil
P. Pavel Zahradníček ■

**„Bůh miluje vás
všechny!
A zlo nezvítězí!“**

*„Spojte se ruku v ruce s Bohem
a mezi sebou.“*

*„Pomozte nám také vy...“
papež Lev XIV.*

Dárek pro vás – Plakátek se Svatým otcem

Obrázek Svatého otce Lva XIV. ve formátu cca A4 přikládáme k tomuto číslu jako dárek pro ty, kteří mají časopis objednaný jako pravidelní odběratelé. Další obrázky Svatého otce rádi pošleme jen za příspěvek na tisk a poštovné, dokud budou na skladě, a to i všem ostatním, kteří časopis neodebíráte. Napište si o něj na adresu: redakce@milujte.se. Nebo můžete použít objednávkový kupon na str. 60.

Foto: Freepik, wayhomestudio (CC0)

Potrat: proč ne?

„Podívejte se, nechápu, co je na potratech tak strašného. A i když se mi nelíbí, proč bych měl své přesvědčení vnucovat ostatním?“ říkají někteří.

Negativní postoj lidí vůči odpůrcům potratů lze pochopit. Možná poznali někoho takového, kdo si jinak lidského života příliš nevážil nebo kdo ženy po potratu bezohledně odsuzoval. Také asi dobře ví, že většina žen žádá o potrat ve složité životní situaci. Co jiného by měli poradit školačce, která tají těhotenství před přísnými rodiči, nebo těhotné

ženě, kterou chce přítel opustit a zanechat bez prostředků k obživě?

Právě takové případy nás nutí se ptát, zda nakonec není dobře, že je potrat legální. A všichni bychom si na takovou otázku jistě odpověděli ano..., kdyby tím potracovaným nebyl člověk.

V opačném případě je ale potrat přímým a úmyslným zabitím nevinného člověka, a to žádné okolnosti nemohou

ospravedlnit. Při posuzování potratu z morálního hlediska je tedy nejprve třeba zjistit, čeho se potrat týká a co je při něm zabíjeno (nebo přesněji „kdo je při něm zabíjen“ – pozn. redakce).

Podle knihy Trenta Horna „Why We’re Pro-Life“, Catholic Answers, 2022; připravil P. Pavel Zahradníček ■

Zaměříme se především na důvody, které jsou srozumitelné všem lidem – i těm, se kterými nesdílíme dar víry.

Co je na potratech tak špatného?

Jak byste zareagovali, kdyby se vás vaše dítě zeptalo, zda může něco zabít? Asi byste se napřed snažili zjistit, co má na mysli, protože správná odpověď na takovou otázku závisí na identitě toho, co má být připraveno o život, je-li to štěnice, nebo jeho sestřička...

To je ta důležitá otázka!

Na tom, že je při potratech něco zabíjeno, se shodnou všichni upřímní lidé, kteří se do debaty o nich zapojují. Nejvyšší soud USA popsal v roce 2007 potraty

Nenarozené dítě 10 týdnů staré

prováděné v druhém trimestru těhotenství takto: „Lékař, často vedený ultrazvukem, prostrčí skrze pochvu a děložní hrdlo do dělohy extrakční kleště, uchopí jimi plod a táhne ho i přes odpor děložního hrdla ven. To vede k roztržení plodu, například k uškubnutí jeho nožičky. Po částech je pak z ženy vytahován, dokud není z dělohy zcela odstraněn.“

Častější bývají potraty koncem prvního trimestru těhotenství, ale i při nich je zabíjen živý plod, i když jsou jeho končetiny ještě menší nebo méně vyvinuté.

Je-li to opravdu člověk, pak...

„Co“ je tedy při potratu zabíjeno? Je-li to člověk, pak většina důvodů, které se uvá-

dějí pro ospravedlnění potratů, jednoduše nefunguje. Dobře to víme, protože bychom ze stejného důvodu nikdy nezabili batole, školáka nebo seniora namísto nenarozeného dítěte.

Starší lidé mohou být fyzickou, finanční i emocionální zátěží pro své blízké, školáci mohou být nechtěni svými rodiči a o batole může být jejich matkám zatěžko se postarat, ale to přece nikoho neopravňuje k zabití kohokoli z nich!

... neřeší a neospravedlňují!

Chudoba, zneužívání, nedostatek lásky nebo nečekané životní překážky... – to všechno jsou vážné problémy, ale zabitím člověka se nikdy neřeší ani nevyřeší.

Jestliže důvody uváděné pro potrat neospravedlňují zabití člověka narozeného, pak neospravedlňují ani zabití člověka ještě nenarozeného, pokud jsou tedy lidské zárodky nebo plody lidí stejně jako batolata, školáci nebo senioři.

Ale co když nejsou? Jsou-li to ve skutečnosti jen shluky buněk, pak možná potrat přece jen není takový problém... Na to budeme hledat odpověď v následujícím článku.

Podle knihy Trenta Horna „Why We're Pro-Life“, Catholic Answers, 2022; připravil P. Pavel Zahradníček ■

*Jestliže důvody
uváděné pro potrat
neospravedlňují
zabití člověka
narozeného, pak
neospravedlňují
ani zabití člověka
ještě nenarozeného.*

Foto: Flickr, dsuiparma (CC BY-SA 2.0)

Kdy začíná život?

V hloubi duše dobře víme, že lidský zárodek nebo plod není jen chuchvalec buněk, protože s ním tak nezacházíme, když po něm toužíme.

Když po něm toužíme, tak to víme!

Když si ho lidé chtějí nechat, nazývají ho svým dítětem nebo nenarozeným dítětem, mluví na něj, sdílejí jeho roztomilé ultrazvukové snímky a dávají mu jméno. Jestliže takové dítě přirozeně zemře ještě před porodem, truchlíme nad ním a vyjadřujeme jeho rodičům upřímnou soustrast nad ztrátou dítěte. A když takové dítě zemře v důsledku nedbalosti nebo násilí, považujeme to za další zlo.

Jestli to nejsou děti, nedává to smysl

Pokud například někdo v USA zavraždí těhotnou ženu, bývá za to v některých amerických státech nebo na federální úrovni obviněn hned ze dvou vražd, tj. i z vraždy nenarozeného dítěte.

Nic z toho nedává smysl, pokud jsou nenarozené děti pouhé tkáně nebo shluky buněk, a ne lidské bytosti, které jsou jen mnohem menší než vy nebo já.

Fáze lidského vývoje

Jak můžeme vědět, zda je nenarozené dítě člověk, nebo ne? Z vědeckého hlediska je odpověď jednoduchá. Takřka všichni vědci (bez ohledu na svůj postoj k potratům) se shodují na tom, že počaté děti jsou jednoduše velmi mladí příslušníci lidského rodu. Pojmy jako embryo (zárodek) nebo fetus (plod) jen označují vývojová stadia člověka před porodem, podobně jako termíny novorozenec, kojenec nebo batole označují jeho vývojové fáze po porodu. Například na přelomu osmého a devátého týdne od početí přechází lidský zárodek v plod, při porodu se z plodu stává novorozenec apod.

V tomto se lidé nijak neliší od jiných savců. Najděte si fotografie savčích zárodků a plodů na internetu. Nejsou to žádní potenciální sloni nebo potenciální delfíni, ale velmi malí sloni či delfíni připravující se na porod. Všechno to dává smysl jak logicky, tak biologicky. Konec-

Foto: Reuters, Vlada Karpovich (CC0)

konců, pokud jsou rodiče nějaké živé bytosti psi, pak je ta živá bytost také pes. Pokud jsou její rodiče kočky, pak je ta živá bytost také kočka. A pokud jsou její rodiče lidé, pak je ta živá bytost logicky také člověk, se svým vlastním tělem a se svou vlastní DNA, která je odlišná od té otcovy i matčiny.

Jsou nejen lidské, jsou člověk

„No a co?“ můžete se ptát, „každá buňka v mém těle je živá a lidská, s lidskou DNA. Je snad člověkem i každá moje buňka, například vlasová, kožní nebo pohlavní?“

Všechny tělesné buňky člověka jsou lidské, protože mají lidskou DNA. Ovšem každé lidské embryo nebo třeba batole je nejen lidské, ale je i člověk, lidský organismus, jedinečný příslušník lidského rodu.

Tělesné buňky se totiž samy od sebe nemohou vyvinout v dospělého lidský organismus, bez ohledu na to, kde se nacházejí nebo kolik výživy a času na to dostanou. Naopak embryo nebo batole se bude v příznivém prostředí dále vyvíjet do dospělého člověka, protože to byl lidský organismus od samého počátku.

Nenarozené dítě není něco, co by se mohlo vyvinout v člověka. Je to člověk v procesu vývoje do dospělosti. Vědci v tom tedy mají jasno. Tvzení, že lidský život začíná fertilizací (tj. spojením vajíčka a spermie, lidově počtím), uvádějí jako samozřejmost prestižní vědecké časopisy, lékařské učebnice i přední lékařští experti. Potvrdilo to i 96 procent (konkrétně 5337) došlých odpovědí v jednom rozsáhlém mezinárodním názorovém průzkumu mezi biology z více než tisícovky akademických institucí (viz S. A. Jacobs. *The scientific consensus on when a human's life begins. Issues in law & medicine*, 36, 2021, str. 221 – on-line https://issuesinlawandmedicine.com/wp-content/uploads/2023/09/Jacobs_36n2.pdf).

Poučení z fotoaparátu Polaroid

Možná si v tuto chvíli říkáte: „Počkejte! Vím přece, jak vypadá člověk, a malé osmibuněčné embryo člověk určitě není.“ Ale tady musíme být opatrní.

Když už mluvíme o vývoji, někteří lidé mají problém pochopit, jak může být malé embryo člověk, protože nahlíží na člověka jako na auto, které přece začíná existovat až tehdy, když je zcela zkompleťováno na montážní lince. Člověk je ale

Foto: Freepik (CCO)

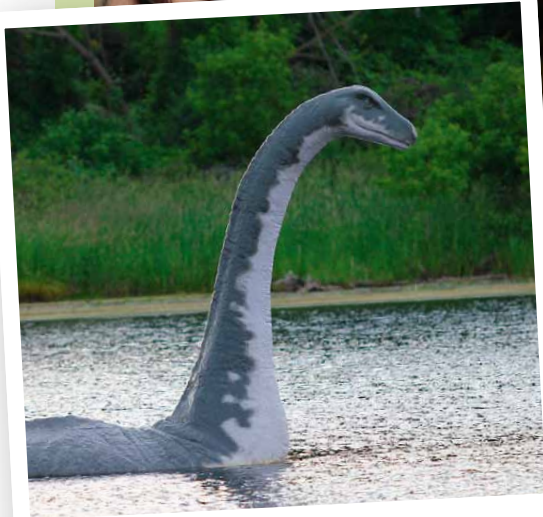

Foto: Wikimedia Commons, Michael Hicks (CC BY 2.0) / úprava: MSI

Kdyby vám ho někdo roztrhal, zničil by jedinečný obrázek!

plně vyvinutý až po pubertě, takže to by se mezi lidi nemohli počítat ani novorozenci, kojenci, batolata nebo předškoláci. Navíc lidé nejsou předměty jako auta. Jsme subjekty, které rozvíjejí a udržují svou identitu v průběhu času. V tomto ohledu připomíná člověk spíše než porsche polaroidovou fotografii.

Společnost Polaroid byla nejznámějším výrobcem instantních fotoaparátů. Ty tisknou obrázky na speciální papír, na kterém se pak během pár minut z hnědého pozadí vybarví výsledná fotografie. Představte si, že jste takovým fotoaparátem vyfotili něco velmi vzácného, třeba lochnesskou příšeru, a hned byste svému příteli ukázali ten čerstvý snímek, který zpočátku vypadá jako hnědá šmouha, ale už brzy vás proslaví. Co kdyby ho váš kamarád roztrhal? Asi byste zuřili. Co kdyby ale na to řekl: „Uklidni se! To nebyl obrázek lochnesské příšery. To byla jen

hnědá šmouha, která měla potenciál stát se obrázkem té příšery. Jakákoli polaroidová fotografie má stejný potenciál, tak o co jde?“ Jistě byste mu správně odpověděli: „Ne! To byla skutečná fotografie lochnessky, jen v té době ještě vypadala jako hnědý flek. Všechno už na tom snímku bylo, jen to ještě nebylo vidět. Zničil jsi to dříve, než se z toho stal obrázek, který bys poznal!“

Stejná situace nastane, když zabijete počaté, ale nenarozené děti, byť třeba jen několik dní staré. Nejsou to totiž potenciální lidé, ale lidé s velkým potenciálem. Všechno biologické už v nich je, jenom to ještě není vidět. Zničíte je dříve, než se mohou plně vyvinout tak, aby vypadali jako jiní lidé po narození.

Podle knihy Trenta Horna „Why We're Pro-Life“, Catholic Answers, 2022; připravil P. Pavel Zahradníček ■

Co je to osoba?

Všimněte si, že jsme dosud nepoužili žádný náboženský argument, abychom ukázali, že je potrat špatný. Místo toho jsme vycházeli z přesvědčení, které spolu sdílí téměř všichni rozumní lidé, totiž že je špatné úmyslně zabít nevinné lidské bytosti. Poté jsme s pomocí vědeckých poznatků ukázali, že nenarozené děti jsou takoví nevinní lidé, malí a mladí příslušníci našeho druhu. Při potratech jsou úmyslně zabíjeni, a proto jsou potraty špatné.

Co dělá člověka člověkem?

Někdo by však mohl argumentovat tak, že nenarozené děti jsou sice z biologického pohledu lidé, ale že to nejsou osoby nebo plnohodnotní lidé jako ti mimo dělohu. A jaká je tedy definice osoby? Nebo co dělá člověka plně lidským?

Dobře si rozmysli odpověď!

Odpověď si dobře rozmyslete, protože může vést k podivným, nebo dokonce groteskním důsledkům. Pokud byste například tvrdili, že osobou je cokoli, co může cítit bolest, pak by podle vás byli osobami i škůdci jako krysy a holubi.

Foto: Flickr, nenad53 (CC BY 2.0)

Gratuluji, zabili jste Beethovena!

Na internetu jsem zahlédl otázku zhruba v tomto znění:

Kdybyste znali ženu, která je těhotná, ale dítě nečeká se svým manželem... – žena má sedm dětí, z nichž dvě jsou hluché, jedno slepé, jedno mentálně retardované, a ona sama má syfilis. Doporučili byste jí potrat?

Text končil slovy: Pokud ano a ona by vás poslechla, pak gratuluji: právě jste zabili Beethovena!

Ověřoval jsem si na Wikipedii tyto okolnosti narození slavného hudebního

skladatele Ludwiga van Beethovena. Jeho maminka porodila opravdu celkem osm dětí a výzkumy Ludwigova DNA v roce 2023 ukázaly, že geneticky nepatří do mužské větve rodu Beethovenů, takže opravdu buď jeho maminka, nebo některá z žen v předcházejících generacích počala dítě s cizím mužem. Ale ostatní údaje nejsou pravděpodobně doložitelné a některé jsou prokazatelně chybné. Takže můžeme být klidní?

Ne tak docela. Uvažte tohle: kolik génů mohlo být mezi těmi stovkami

milionů dětí, kterým v minulosti – i dost nedávné – nebylo dovoleno se narodit? Možná někteří z nich by dokázali rozřešit některé z velkých problémů, se kterými se dnes lidstvo potýká... Hodnotu ale nemají jen životy génů. Co ti ostatní...?

P. Pavel Zahradníček ■

A co ti ostatní...?

Foto: Freepik (CC0)

Pokud by osobou bylo cokoli, co dokáže myslet na určité komplexní úrovni, pak by nenarozené děti osobami rozhodně nebyly, ale ty po porodu také ne, protože i krysy jsou chytřejší než ony (například se umí lépe orientovat v laboratorním bludišti).

Co kdyby tedy byla osobou jen každá lidská bytost, která dokáže cítit bolest? Taková definice je také problematická. Jednak vylučuje lidi, kteří jsou dočasně v umělém spánku nebo v kómatu, a jednak vypadá jako svévolná a účelová konstrukce mající za cíl vyloučit nenarozené děti v prvním trimestru těhotenství, protože ty zřejmě bolest necítí, zatímco ty na konci druhého trimestru už patrně ano. Zavedení takové dodatečné podmínky na to, kdo získá lidská práva, se nijak neliší od dřívějších zavrženíhodných přístupů, které považovaly za osobu každého člověka, který byl zároveň muž nebo třeba běloch.

Nedělejme vytáčky a řekněme to na rovinu...

Proč nemůžeme jednoduše říci, že každý člověk je osoba nebo že všichni lidé by si měli být před zákonem rovni?

Podle knihy Trenta Horna „Why We’re Pro-Life“, Catholic Answers, 2022; připravil P. Pavel Zahradníček ■

Může vám ublížit i to, o čem nevíte?

Někdo říká: Možná potrat pro většinu lidských plodů přece jen není tak špatný, když si ani neuvědomují, že jsou potracovány? Obzvláště když necítí bolest a nemají ani povědomí o tom, že jsou naživu...

Když jsou nenarozené děti v prvních týdnech života ohrožovány nebo zabíjeny potratem, skutečně přitom necítí žádné duševní ani fyzické bolesti, jaké by ve stejné situaci pociťovala většina dospělých. Ale člověku můžete ublížit, aniž by cítil bolest, a můžete porušit jeho práva, i když si to sám neuvědomuje. A takové jednání je také špatné.

Například někdo může ukrást dědictví někomu, kdo o nároku na něj nemá ani tušení, nebo pohlavně zneužívat dětské pacienty v bezvědomí, kteří nic

necítí a o ničem nevědí. Ale stejně jim tím ubližuje.

A oč horší ještě je, když potratem zbavujeme člověka největšího pozemského dobra ze všech, a to lidského života! Je smysluplnější definovat lidskou osobu podle toho, co je, než podle toho, co aktuálně dokáže.

I když nejsme schopni se rozhodovat racionálně (jako kojenci) nebo jsme tuto schopnost dočasně ztratili (jako ve spánku) nebo jsme o ni definitivně přišli (kvůli úrazu nebo nemoci), stejně jsme všichni příslušníky téhož racionálního lidského druhu, a to po celou dobu naší existence. Proto jsme pořád osoby, které si zasluhují úctu a ochranu už jen proto, kdo jsou, a ne proto, co mohou vykonat.

Podle knihy Trenta Horna „Why We’re Pro-Life“, Catholic Answers, 2022; připravil P. Pavel Zahradníček ■

Moje tělo, moje volba?

Foto: Flickr, erinsmithphotography (CC BY-NC-ND 2.0)

**Dokážeš správně odpovědět
na tuto častou námitku?
Druhým i sobě...**

I kdyby byl lidský plod člověkem se stejnými základními právy, jako máme my všichni, neměla by mít žena kontrolu nad svým tělem? Jistěže!

Ale když je nenarozené dítě také člověk, nemělo by i ono mít právo, aby o jeho těle špatně nerozhodoval někdo jiný?

Máme neomezené právo nad svým tělem?

Nikdo si navíc nemyslí, že by lidé měli mít právo dělat si se svým tělem všechno, co chtějí, například vyvolat paniku poplašným výkřikem v přeplněné budově nebo udeřit nevinného cizince na ulici. A to platí i pro těhotné ženy, které činí rozhodnutí ohledně svého těla a zdraví.

Například v polovině dvacátého století se na zmírnění těhotenských obtíží

používal lék s účinnou látkou thalidomid, než vědci zjistili, že se některé děti kvůli němu rodí bez uší nebo končetin. Nyní je proto ve všech státech zakázán. Ale kdyby si žena mohla se svým tělem dělat, co chce, neměla by snad mít právo užívat ten lék, i když poškozuje dítě v jejím lůně?

Dobrá, ale musím zachraňovat druhé?

Možná si tedy těhotná žena se svým tělem nemůže dělat vše, co chce, ale zrovna tak jako já nemohu být nucen k tomu, abych někomu zachránil život svou ledvinou, tak ani těhotná žena nemůže být nucena k tomu, aby poskytovala svou dělohu nenarozenému dítěti?

Ovšem potrat není, jako když odmítne darovat svůj orgán umírajícímu člověku, ale spíše jako když násilně odstraníme již darovaný orgán člověku zdravému.

Představte si, že se jednoho dne probudíte a zjistíte, že vám byla bez vašeho

***Když je nenarozené dítě také člověk,
nemělo by i ono mít právo, aby o jeho
těle špatně nerozhodoval někdo jiný?***

souhlasu z těla vyjmuta ledvina a transplantována jinému člověku. I kdybyste s tím zuřivě nesouhlasili, pochybují, že byste dotyčného zabili, abyste svou ledvinu získali zpět.

A ještě další rozdíl

Navíc mé ledviny slouží k tomu, aby udržovaly naživu mne, a ne někoho jiného. Proto nemám žádnou zvláštní povinnost dovolit je někomu jinému používat. Naopak jedinou funkcí dělohy je udržet naživu někoho jiného. Tudíž ani z čistě biologického hlediska nemá smysl mluvit o vlastním nenarozeném dítěti jako o cizinci nebo nepřátelském vetřelci, kterému by žena mohla odmítnout ubytování.

Nenarozené dítě žije právě tam, kam patří a kde má právo být.

Podobně by bylo špatné takové dítě zabít, i kdyby těhotná žena nedala souhlas k pohlavnímu styku, ze kterého v jejím lůně vzešlo. Blíže to vysvětluje další otázka.

*Podle knihy Trenta Horna „Why We're Pro-Life“, Catholic Answers, 2022;
připravil P. Pavel Zahradníček* ■

***A máme vůbec
právo se svým
tělem dělat vše,
co chceme?***

Má čtyři ruce?!

„Moje tělo, moje volba!“ říkají někteří, když přijde řeč na potraty nenarozených dětí. Mám jednoho známého, který k tomu dodává: „Takže těhotná žena má čtyři ruce, čtyři nohy a dvě srdce? A když čeká chlapečka, tak má ta žena také penis...!“

Ne, počaté dítě není tělem ženy – i když po devět měsíců roste uvnitř jejího těla.

(Pozn: A navíc ani tělo nikoho z nás není naše v plném slova smyslu, bylo nám Bohem pouze svěřeno jako nástroj, nepatří nám – to samozřejmě nevěřící lidé nevědí, ale věřící by to vědět měli.)

P. Pavel Zahradníček ■

A co v případě znásilnění?

Tato otázka je hned od začátku spojena s jedním do očí bijícím paradoxem: I když je potratů, které by byly prováděny v důsledku znásilnění, naprosté minimum a téměř se u nás nevyskytují (tj. většina těch, kdo potraty provádějí nebo kdo jejich provedení schvalují, se nikdy s takovým případem osobně nesetkali), jsou často zmiňovány těmi, kteří obhajují potraty, jako jeden z prvních argumentů pro legalizaci potratů.

Znásilnění je odporný a agresivní čin, který by žádná civilizovaná společnost neměla tolerovat. Narušuje tělesnou integritu ženy. Co je možná ještě horší, někdy jsou oběti znásilnění obviňovány z toho, že si za něj aspoň částečně mohou samy. To je naprosto nepřijatelný způsob zacházení s nevinnými oběťmi. Ty si naopak zaslouží soucit, potřebnou léčbu, právní ochranu i spravedlivé potrestání viníka. Ale mají mít i nárok na potrat?

Trestat za potrat dítě je ještě horší než trestat ženu...

Ženu, která se stala obětí znásilnění, bychom neměli trestat ani obviňovat, ale naopak bychom se jí měli snažit pomoci. Stejně tak bychom neměli trestat nebo zraňovat dítě, které je v důsledku znásilnění počato a které je také jeho obětí, protože nepřišlo na svět skutkem lásky, ale násilí. Ve většině zemí paradoxně pachatel za znásilnění popraven být nemůže, zatímco nevinné dítě při něm počaté může být legálně zabito (při potratu).

U narozeného dítěte by nás to ani nenapadlo

Na problém lze nahlížet také jinak. Představte si, že žena má pohlavní styk se svým manželem a druhý den ji znásilní cizí muž. O několik týdnů později zjistí, že je těhotná, ale neví, kdo z těch dvou je otcem jejího dítěte. Když test prenatalní DNA ukáže, že je to manžel, žena se uklidní a později porodí syna. Několik měsíců poté jí zavolá lékař a s lítostí a omlu-

Foto: PublicDomainPictures (CC0)

Ve většině zemí paradoxně pachatel za znásilnění popraven být nemůže, zatímco nevinné dítě při něm počaté může být legálně zabito při potratu.

vou jí oznámí, že při prenatalním testu došlo k chybě a že otcem jejího dítěte je ve skutečnosti ten násilník. Měla by pak žena v takové situaci mít právo zabít to dítě v jeho postýlce? A když ne, neměli bychom zakázat zabíjení dětí počatých při znásilnění už v děloze matky, a to ze stejného důvodu – totiž protože jsou to také lidé?

K jedné nespravedlnosti ještě další

Znásilnění je pro ženu traumatické, protože je to forma agrese vůči nevinnému

člověku. Mnoho lidí s dobrým úmyslem navrhuje ženám po znásilnění potrat ve snaze zmírnit jejich trauma, ale... Jak může násilí uzdravovat? Jak může nespravedlnost spáchaná na nevinném dítěti napravit nespravedlnost spáchanou na nevinné ženě? Neměli bychom snad chránit jak ženu, tak dítě a trestat toho, kdo je za znásilnění skutečně zodpovědný?

Podle knihy Trenta Horna „Why We’re Pro-Life“, Catholic Answers, 2022; připravil P. Pavel Zahradníček ■

Měl by být potrat nezákonný?

„I když je potrat špatný,“ ptají se někteří, „je natolik špatný, že by vláda měla zasáhnout a zakázat ho zákonem? Co kdybychom se snažili potraty omezit, aniž bychom je kriminalizovali?“

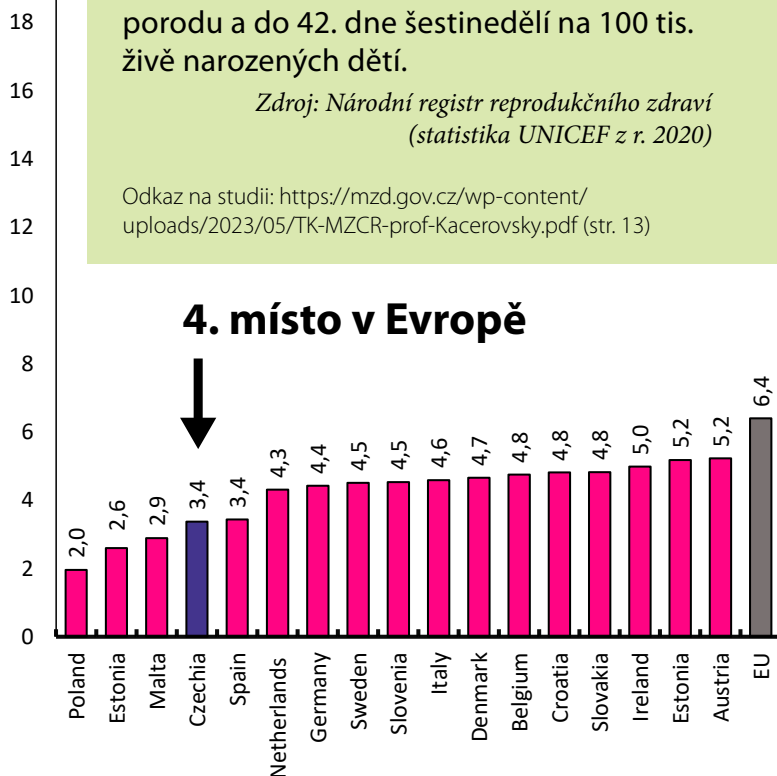
Mateřská úmrtnost

Počet úmrtí žen v těhotenství, během porodu a do 42. dne šestinedělí na 100 tis. živě narozených dětí.

Zdroj: Národní registr reprodukčního zdraví (statistika UNICEF z r. 2020)

Odkaz na studii: <https://mzd.gov.cz/wp-content/uploads/2023/05/TK-MZCR-prof-Kacerovsky.pdf> (str. 13)

Počet úmrtí žen v těhotenství, během porodu a do 42. dne šestinedělí na 100 tis. živě narozených dětí

4. místo v Evropě

Ale zeptejte se sami sebe: jaké činy jsou natolik špatné, že by měly být nelegální? Na prvních místech vašeho seznamu budou pravděpodobně násilné trestné činy jako vražda a znásilnění.

Měli bychom se samozřejmě snažit apelovat na ostatní, aby změnili svá srdce a smýšlení, a eliminovat chudobu a jiné faktory, které k umělým potratům svádějí. Ale také bychom měli usilovat o zákaz samotných potratů, protože spravedlnost vyžaduje, aby byli chráněni zákonem všichni, a zejména ti nejslabší mezi námi. Navíc když zákon něco zakazuje, dává tím lidem najevo, že je to velmi zlé, čímž ovlivňuje veřejné mínění a přispívá k tomu, že to pak není tak rozšířené.

Jednou ze základních funkcí zákonů je chránit práva slabých a zranitelných.

A nebude k nim docházet, i když budou zakázány?

Jiní lidé namítají, že k potratům bude docházet stejně, i když budou nezákonné, a legalizace by je aspoň udělala „bezpečnější“. Ale to je totéž jako tvrdit, že pro

větší lidi by mělo být kvůli jejich bezpečí legální zabít ty menší.

Navíc takový argument předpokládá, že mnoho žen bude vyhledávat interrupci, i když bude nelegální, ale výzkum ukazuje něco jiného. Například když je americkým ženám zamítnuta žádost o potrat kvůli příliš pokročilému stádiu jejich těhotenství, tak v drtivé většině případů zákon kvůli podstoupení interrupce neporuší a dítě prostě donosí.

Nezákonné interrupce bývají prováděny podobně jako ty „zákonné“, totiž lékařskými odborníky a ve zdravotnických zařízeních. Například v roce 1960

(tedy ještě před legalizací potratů v USA – pozn. red.) už prezidentka organizace IPPF tvrdila, že potrat není nebezpečný zákrok a že asi 90 procent všech nelegálních potratů provádějí lékaři.

I proto se počet nezákonných interrupcí, které by ohrožovaly život matky, zákazem potratů dramaticky nezvýší. Na pravdě se nezakládají ani mediální zprávy o tisících ženách umírajících na nebezpečné potraty v Keni, v Malawi či jinde ve světě.

Podle knihy Trenta Horna „Why We’re Pro-Life“, Catholic Answers, 2022; připravil P. Pavel Zahradníček ■

Jednou ze základních funkcí zákonů je chránit práva slabých a zranitelných.

Co když je v ohrožení život matky?

To je závažná otázka, zvláště pokud uvažujeme případy, kdy má maminka už další narozené děti...

Kdo o ně pak bude pečovat?

Když je dítě schopné života mimo dělohu

Pokud těhotenství ohrožuje život ženy, když už je její plod schopný života i mimo dělohu, pak potrat není nutný nikdy. V takovém případě navíc bývá rychlejší a pro matku bezpečnější porodit dítě císařským řezem, než čekat i déle než den na dostatečné roztažení děložního hrdla. A co je lepší: porodit dítě vcelku a dát mu tím šanci na život, nebo ho přivést na svět po kouskách a tu šanci mu tak vzít?

A co když ještě ne?

Je-li život matky v ohrožení během rané fáze těhotenství, kdy dítě mimo dělohu přežít nemůže, pak je morálně přípustné, aby lékaři matce provedli zákrok, který jí

zachrání život, i když může nepřímo vést k úmrtí dítěte. Poškození dítěte potom není chtěné nebo přímo způsobené, ale je nezamýšleným, byť často nevyhnutelným vedlejším účinkem léčby (srov. tzv. *princip dvojího účinku*, viz infobox na této straně).

Nejčastějším takovým případem je mimoděložní těhotenství. Dochází k němu tehdy, když se čerstvě počaté embryo uhnízdí jinde než v děloze, typicky v jednom z vejcovodů. To ohrožuje život matky a znemožňuje donošení dítěte. Takové embryo zatím neumíme vyjmout a bezpečně přemístit jinam, kde by mohlo přežít. Proto je v tomto případě morálně přípustné například chirurgické odstranění poškozeného úseku vejco-

vodu. Není to totéž co potrat a používají se k tomu i odlišné lékařské postupy.

Opravdová zdravotní péče chrání matku i dítě a přímo neškodí nikomu z nich. V dnešní době nám lékařská věda nabízí mnohem více způsobů, jak chránit život a zdraví jak matky, tak dítěte. Už není neobvyklé, že se nenarozené děti kvůli léčbě zdravotních potíží (jako třeba rozštěpu páteře) operují ještě v matčině děloze, někdy jen několik měsíců po početí. Chmurnou ironií je, že se tak často děje kousek od místa, kde jsou stejně staré nechtěné děti v téže době potracovány.

Podle knihy Trenta Horna „Why We're Pro-Life“, Catholic Answers, 2022; připravil P. Pavel Zahradníček ■

Je morálně přípustné, aby lékaři matce provedli zákrok, který jí zachrání život, i když může nepřímo vést k úmrtí dítěte.

Foto: Flickr, Jeffrey Beall (CC BY-SA 2.0)

Princip dvojího účinku

Princip dvojího účinku (*duplicationis effectus*) je morální zásada, podle níž může být přípustný čin, který má zároveň dobrý i špatný důsledek, pokud špatný není zamýšlen, ale jen snášen. Platí to tehdy, když je čin sám o sobě mravně dovolený, dobrý účinek nepřichází skrze špatný a převažuje nad ním. Tento princip se často uplatňuje např. v paliativní péči při tlumení bolesti, při těhotenství ohrožujícím život matky apod.

Srov.: sv. Tomáš Akvinský, „Summa theologiae“, IIa-IIae, q. 64, a. 7 – Je dovoleno zabít člověka v sebeobraně?

Poškození dítěte potom není chtěné nebo přímo způsobené, ale je nezamýšleným, byť často nevyhnutelným vedlejším účinkem léčby.

Foto: Flickr, Hnutí Pro život (CC BY-NC-ND 2.0)

Naděje pro ty, kteří mají potrat na svědomí

Ochrana nenarozených dětí před násilím není především otázkou náboženskou, ale záležitostí přirozených práv člověka. Proto dosud o náboženství nebyla řeč. Své pojednání bych ale rád zakončil několika slovy o Boží lásce k těm, kteří se nějak osobně podíleli na potratovém zákroku.

Bůh nekonečně mocný a milosrdný

Lidé, kteří potrat podstoupili, doporučovali, schvalovali, zaplatili nebo provedli (to se týká také gynekologů a dalších zdravotnických pracovníků, kteří se na potratu podíleli – pozn. redakce), se mohou ptát, co se s tím zabíjícím děťátkem stalo a zda jim Bůh může odpustit to, co udělali. Odpověď je taková, že Bůh je nekonečný ve své moci i ve své lásce

k nám. To znamená, že neexistuje žádný hřích, který by odpustit nemohl, a že neexistuje žádný hřích, který by odpustit nechtěl. Pokud jste v zajetí zármutku nad ztrátou dítěte v důsledku potratu, vězte, že Bůh nechal svého Syna zemřít na kříži, abyste s ním vy i to dítě mohli trávit věčný život. Jedině my sami se můžeme uzavřít přívalu Božího milosrdenství, a to je to poslední, co si náš milující Bůh přeje.

Nabídka pomoci

Mužům i ženám, kteří si v sobě nesou zranění způsobené svou zkušeností s potratem, doporučuji vyhledat specializovanou pomoc, v češtině třeba na <https://hnutiprozivot.cz/po-potratu> a v angličtině například na www.rachelsvineyard.org.

Slova sv. Jana Pavla II.

Chtěl bych se s vámi rozloučit slovy, která papež Jan Pavel II. věnoval ženám po potratu:

Bůh je nekonečný ve své moci i ve své lásce k nám.

„Církev si je vědoma mnoha různých faktorů, které mohly ovlivnit vaše rozhodnutí, a nepochybuje o tom, že v mnoha případech to pro vás bylo rozhodnutí bolestivé až zdrcující. Rána ve vašem srdci se možná ještě nezahojila. To, co se stalo, bylo a zůstává hrozně špatné. Ale nezoufejte si a neztrácejte naději. Spíše se snažte pochopit, k čemu došlo, a čestně se k tomu postavit. Pokud jste to ještě neudělaly, s pokorou a důvěrou otevřete své srdce pokání. Otec veškerého milosrdenství vám nabízí své odpuštění a svůj pokoj ve svátosti smíření. Těmž Otci a jeho milosrdenství můžete se skálopevnou nadějí svěřit i své dítě. S pomocí přátel, odborníků a moudrých lidí se díky své

bolestné zkušenosti s potratem můžete zařadit mezi nejvýmluvnější obhájce práva všech lidí na život.“

I vy můžete hájit právo na život

Úspěšným obhájcem práva každého člověka na život se můžete stát i vy, pokud vám nechybí zájem o druhé a odvaha hájit život a lidskost těch bezbranných. Společně můžeme pracovat na záchraně drahocenných životů a budovat mírumilovnější a spravedlivější svět.

Podle knihy Trenta Horna „Why We're Pro-Life“, Catholic Answers, 2022; připravil P. Pavel Zahradníček ■

<http://linkapomoci.cz>

**Čekáte-li nečekaně dítě
volejte 800 108 000**

hnutiprozivot.cz

informační stránky
Hnutí Pro život ČR

linkapomoci.cz

celorepubliková poradna
pro ženy v tísni

nesoudimepomahame.cz

projekt pomoci ženám
nuceným k potratům

modlitbyzanejmensi.cz

modlitby za obnovu
kultury života

Foto: Freepik (CCO)

**To znamená,
že neexistuje
žádný hřích,
který by odpustit
nemohl, a že
neexistuje žádný
hřích, který by
odpustit nechtěl.**

Biblické nejasnosti

Jimmy Akin

„Brožura *Biblické nejasnosti* Jimmyho Akinu představuje stručné, ale výstižné odpovědi na námitky vznesené proti víře v Boha a věrohodnosti Bible ze strany ateismu. Hájí současný katolický pohled na Bibli (jak je představován v nauce posledních papežů) a na víru (např. stvoření světa) inteligentním způsobem.“

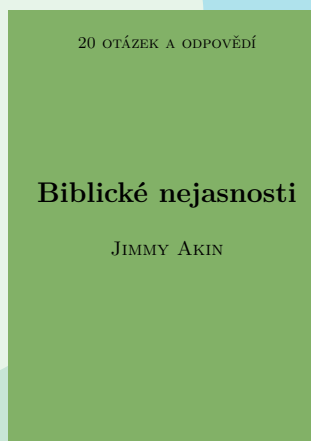
Mons. ThLic. Tomáš Holub, Th.D.,
biskup plzeňský

„Autorova přesvědčivá argumentace každému pomůže, aby víře a Božímu slovu lépe porozuměl. Přehledné, srozumitelné, fundované. Vřele doporučuji!“

P. Angelo Scarano, Th.D., S.S.L., pedagog na KTF UK

„Myslím, že tato praktická a užitečná publikace může lidem otevřít oči a pomoci jim dané problematice lépe porozumět. Všem přeji hodně úspěchu z její četby.“

ThLic. Michael Špilar, farář katolické
farnosti Praha-Chodov

Jimmy Akin

Ateismus

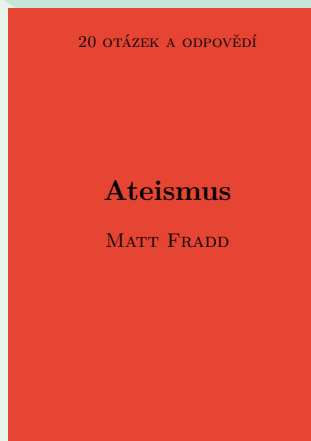
Matt Fradd

„Krátká a jednoduchá kniha si zaslouží krátké a jednoduché dobrozdání. Rád ho poskytnu této užitečné brožurce o ateismu. Je praktická, věčná a trefná. A především je PRAVDIVÁ.“

Peter J. Kreeft, Ph.D., profesor filozofie
na Boston College

„Knížekčka Matta Fradda *Ateismus* má apologetickou povahu. O tématu tedy nepojednává komplexně, ale na základě protiargumentů vůči námitkám. Přesto otázky, na které odpovídá, jsou důležité a odpovědi přínosné i pro české čtenáře.“

Mons. ThLic. Tomáš Holub, Th.D.,
biskup plzeňský

Matt Fradd

Knihy si můžete objednat jen za příspěvek na tisk 20 Kč za výtisk a obyčejné poštovné České pošty pomocí kuponu na str. 60 nebo na www.amims.net a www.fatym.com, kde jsou také zdarma dostupné ke stažení ve formátu PDF.

on-line na www.fatym.com

V poslední chvíli

Bylo mi dvacet čtyři...

Nevím, jak začít, ale můj zážitek s Bohem mě vlastně zachránil před těžkým hříchem. Můj život byl dost složitý. Stejně i moje cesta k Bohu. Bylo mi 24 let, měla jsem už čtyři děti a přišla jsem znovu do jiného stavu. Musím říct, že už třetí a čtvrté těhotenství jsem si hodně obřečela. Měla jsem vlastně tři děti během tří let a psychicky mě to hodně vzalo. Neuměla jsem si to vůbec představit a říkala jsem si, že by měl Bůh dát děti těm, co je nemají.

To nejtěžší: reakce okolí

V nemocnici mě zase doktoři přesvědčovali, že to takhle nemůžu, že si moje tělo musí odpočinout, že jsem nezodpovědná vůči svým dětem, že to nezvládnou, že se o ně nebudu moci dobře postarat a že bych to dítě měla dát pryč (to už mi říkali i při třetím a čtvrtém těhotenství).

Když jsme řekli manželovým rodičům, že čekáme páté dítě, jejich reakce jako od věřících lidí mě velice překvapila. Maminka mi říkala, že to s námi není možné, že bychom s tím měli „něco“ udělat. Můj muž na ni hrozně dá, a tak se přiklonil k jejímu stanovisku. Nenápadnou a nenásilnou formou mě směřoval k tomu, co bych měla asi udělat.

Jen jsem pokrčila rameny

Měla jsem v sobě zmatek, cítila jsem, že to nemůžu udělat, ale při tom shonu doma jsem v tom začala vidět jakési „vysvobození“ nebo něco jako úlevu. A když jsem přišla na kontrolu, pokrčila jsem rameny a pan doktor to bral jako souhlas.

Dostala jsem se do mašinerie kontrol, ze kterých jakoby nebylo úniku, všechno šlo rychle, vlastně v jednom týdnu. Najednou jsem do ruky dostala lejstro, že „zítra“

... jejich reakce jako od věřících lidí mě velice překvapila.

ráno přijdu na miniinterruptci, nebo jak se to přesně jmenuje.

Celou tu dobu jsem si říkala, jestli mi Bůh dá nějak najevo, co mám udělat, nebo aby mi v tom nějak zabránil. Anebo něco udělal, naznačil... ale pořád nic.

Jedna věta ve správnou chvíli

Ráno jsem přišla na místo, zase nějaké vyšetření a potom jsme přišly na pokoj – bylo nás tam asi pět žen. Převlékly jsme se do noční košile a čekaly jsme. Začala jsem myslet na Boha a říkala jsem si: „Tak a teď jsem jako ony. Pane Bože, já nechci být jako ony...“ Přišla sestra a odvedla první.

Vtom přišla nějaká uklízečka, nebo kdo to byl, a řekla něco, na co nikdy nezapomenu. Že Einstein se narodil jako jednáctý a být to v dnešní době, tak by skončil v kýblu. A to byl ten impuls, kterým mi Bůh vlastně řekl všechno. Rozsvítil mi v hlavě a za to – a nejen za to – jsem mu vděčná. (Pozn. redakce: informace uklí-

Foto: Midjourney, andriavanas (CCO)

*Sedla jsem
si manželovi
na klín a řekla:
„Taťko, my jsme
se ti vrátili
oba dva.“*

Foto: Freepik, brístekjgor (CC0)

zečky o počtu sourozenců Alberta Einsteina ve skutečnosti nebyla správná, zato Einsteinův otec Hermann byl skutečně z početné rodiny: ze sedmi dětí – a kdyby nebyl on, nebyl by ani jeho syn Albert Einstein.)

„Vrátili jsme se ti oba...“

Když jsem se vrátila domů, sedla jsem si manželovi na klín a řekla: „Taťko, my jsme se ti vrátili oba dva.“ Dnes mám sedm dětí a jde to. Nyní teprve vím, jak moc nás má Bůh rád. Až mám někdy pocit, že si to ani nezasloužím. Nebýt Boha, kdo ví, kde bych byla...

maminka sedmi dětí (jméno na přání autorky svědectví s ohledem na její rodinu neuvádíme; z knihy „Ze života pro život. Skutečné příběhy skutečných lidí otištěné v časopise „Milujte se!““, Vranov nad Dyjí, A.M.I.M.S., 2013 – možnosti objednávky viz kupon na str. 60) ■

Na lžici medu, nebo sud octa?

Foto: Freepik (CC0)

Svatý František Saleský († 1622) byl ženevským biskupem v době, kdy se v Evropě rozšířil protestantismus – a s ním i odpad od Církve a její víry. František pomohl mnoha lidem vrátit se zpět do katolické církve. Když se ho ptali, jak toho dosáhl, řekl:

„Poznal jsem, že na lžičku medu se slétne více mušek, a déle tam vydrží, než na celý sud octa!“

Rozumíte, co tím chtěl říct a v čem bylo tajemství, díky kterému získával srdce lidí? Byla to jeho dobrota, laskavost, vlídná trpělivost.

To jsou věci, které působí dodnes!

P. Pavel Zahradníček ■

To jsou věci, které působí dodnes!

Foto: Wikimedia Commons (CC0)

Kdyby Pier Giorgio Frassati žil dnes, určitě by měl Instagram plný fotek z hor, ale i z večerních adorací a možná i ze studentské párty. Jeho život byl kombinací akce, modlitby a solidarity s chudými. Ač pocházel z bohaté rodiny a mohl si užívat pohodlný život, rozhodl se jít jinou cestou: cestou Krista.

Pier Giorgio Frassati na oficiálním kanonizačním portrétu ve Vatikánu – svatořečen byl společně s Carlem Acutisem.

Svatý se srdcem mezi horami a chudými

Synek z bohaté rodiny

Pier Giorgio (Petr Jiří) se narodil na Bílou sobotu 6. 4. 1901 v Turíně do vlivné a bohaté rodiny. Otec byl zakladatel deníku La Stampa, později se stal senátorem, a pak dokonce velvyslancem v Německu. Matka Adelaide byla talentovaná malířka. Přesto rodiče vychovávali děti spíš spartánsky. Nejbližším člověkem, se kterým sdílel radosti dětství, byla jeho mladší sestra Luciana.

Zachovávat přikázání

Dne 19. června 1911, když mu bylo deset let, přijal první svaté přijímání. Byl to

začátek blízkého vztahu s Ježíšem. Od té chvíle se snažil žít tak, aby svému Pánovi dělal radost. Přihlásil se do Družiny Největější svátosti a Apoštolátu modlitby.

O něco později získal povolení k dennímu přijímání, což papež sv. Pius X. sice doporučil, ale zdaleka to nebylo běžné. Překvapivě největší odpor kladla jeho matka. Byla to katolička, ale podobné počínání hodnotila jako bigotnost.

Paní Frassatiová měla jasno: „Podívej se, Pieri, je potřeba zachovávat přikázání. Přikázána je jen nedělní účast na mši svaté. Určitě by bylo Pánu Bohu milejší, kdybys s námi v klidu posnídal a ne každé

ráno na lačno běžel do kostela.“ (Podle tehdejší praxe bylo nutné držet eucharistický půst od půlnoci, a mše svaté proto bývaly ráno.) Pieru Giorgiovu trvalo čtyři dny, než matku přesvědčil.

Malé dary s velkým srdcem

Už jako jedenáctiletý si však uvědomoval, že svět není jen o radosti. Viděl bídu, kterou někteří lidé prožívali, a začal podle svých možností jednat. Sbíral pohlednice, tramvajové lístky a známky pro misionáře.

Dostával peníze od rodičů, od strýce, od babičky. Mohl by mít všechno, nač si jen vzpomněl. Ale on je rozdával potřeb-

*Zápasil s otázkou povolání. Ptal se:
„Kde mne chce Bůh mít?“*

Foto: Flickr, Catholic Church (England and Wales) (CC BY-NC-ND 2.0)

Foto: Flickr, Catholic Church (England and Wales) (CC BY-NC-ND 2.0)

*Otázka, k čemu mě Bůh zve,
je pro každého ta nejdůležitější v životě.
Nic lepšího než to, k čemu nás zve
Bůh, nenajdeme!*

ným – chudým, nezaměstnaným, nemocným. Žebrákům, kteří zazvonili u jejich dveří, nebo třeba ženě, která u nich pracovala a svěřila se, že nedokáže uživit své děti.

V tom, jak získat prostředky, projevoval značnou vynalézavost. Jednou mu maminka koupila krásnou a velmi drahou látku na nové oblečení. Když se dozvěděl, kolik stála, jen zavrtěl hlavou:

„Maminko, na mě je příliš hezká. Jdi se prosím zeptat, jestli by ji nevyměnili. Ušetřené peníze bychom mohli dát chudým.“

Cizincem ve vlastní rodině

Doma ho příliš vážně nebrali – působil jako snílek žijící v jiném světě. To byla v určitém smyslu pravda, jeho mysl skutečně zaměstnávalo něco jiného než vět-

šinu jeho vrstevníků. Měl hlavní starost: jakým způsobem by mohl konat ještě víc dobra.

Jednou ho otec překvapil v pokoji, když klečel vedle postele s růžencem v ruce. Pro svobodomyšlného senátora ▷

*Kdyby Pier
Giorgio Frassati
žil dnes, určitě by
měl Instagram
plný fotek z hor,
ale i z večerních
adorací a možná
i ze studentské
párty...*

Svatý Pier Giorgio Frassati (ve vestě) s přáteli

Foto: Flickr, Province of Saint Joseph (CC BY-NC-ND 2.0)

to byl šok. Chtěl mít ze syna někoho význačného, společensky aktivního. Jen s nelibostí viděl, že jeho syn je čím dál víc přitahován k Bohu.

„Kněz? Byla bych raději, kdyby zemřel.“

V roce 1918 úspěšně odmaturoval a rozhodoval se, co dál. Rodiče pro něj měli vysněnou zářivou budoucnost – skvělou kariéru v politice, význačné pozice ve společnosti. Matka se nejvíc obávala, aby se nestal knězem.

„Kdyby se měl stát knězem, byla bych raději, kdyby zemřel,“ prohlásila.

Pier Giorgio skutečně zápasil s otázkou povolání. „Kde mne chce Bůh mít?“

Přihlásil se ke studiu důlního inženýrství na turínské polytechnice. Vnímá to jako součást své cesty za uskutečněním toho, k čemu ho volá Bůh.

ptal se sám sebe. Nakonec se rozhodl: „Nestanu se knězem, protože mohu udělat pro lidi víc jako laik. Kněží v Itálii nemají k lidem tak blízký vztah. A já chci být blízko těm, kteří jsou na tom nejhůř.“

Přihlásil se ke studiu důlního inženýrství na turínské polytechnice. Vnímá to

jako součást své cesty za uskutečněním toho, k čemu ho volá Bůh. (Pozn. redakce: Bůh má pro každého zvláštní cestu. Jiného může skrz poznání, že někteří kněží nemají tak blízký vztah k lidem, vést ke kněžství právě s tím úmyslem, aby se stal knězem, který se bude snažit být lidem velmi blízký.)

Služba jako životní program

Jeho vášní bylo pomáhat. Ač studoval, většinu energie věnoval chudým, nemocným a opuštěným. Navštěvoval nemocnice, rozdával jídlo, sháněl bydlení pro bezdomovce, práci pro nezaměstnané, léky pro nemocné. Každý týden navštěvoval několik rodin. Před Vánocemi chodil za těmi nejchudšími s náručí plnou dárků. Jeho největší problém byl nedostatek peněz – nikdy jich neměl dost na vše, co chtěl udělat pro druhé.

Proti rudým i černým

Po první světové válce se začala formovat nová Itálie. Rozmáhal se liberalismus, který šířil sekularizaci, a Bůh se vytrácel z veřejného prostoru. Zároveň se silněji ozývaly hlasy revolucionářů – rudých i černých.

Pier Giorgio nestál stranou, ale i v otázce politiky zůstal katolíkem každým coulem. Navštěvoval katolický univerzitní kroužek Cesare Balbo a dělnický kroužek Girolamo Savonarola, kde se shromažďovali dělníci odmítající jak komunismus, tak fašismus. Pořádal pro ně konference, mluvil k nim a dovedl je nadchnout.

V roce 1920 k nelibosti svého otce vstoupil do Lidové strany.

„Chci být blízko těm, kteří jsou na tom nejhůř.“

sv. Pier Giorgio Frassati

Foto: Flickr, Eric Parker (CC BY-SA 2.0)

Hory byly pro Piera Giorgia místem, kde se cítil nejblíží Bohu.

V září 1924 zdolal Pier Giorgio vrchol alpské hory Grivola s nadmořskou výškou téměř 4000 metrů (nahore). Vpravo nahore: hora Mucrone, na kterou Pier Giorgio viděl ze své ložnice u prarodičů v Pollone – je to náročnější cíl pro poutníky, kteří se tam chtějí vydat po „Frassatiho stezce“ z mariánské svatyně v Oropa. Vpravo: Frassatiho snímky z horolezeckých výprav. Kromě toho také rád lyžoval.

Bez kompromisů

Atmosféra v Itálii houstla. Fašisté stupňovali násilí vůči svým oponentům a země směřovala k diktatuře.

V říjnu 1923 navštívil Turín Benito Mussolini, vůdčí osobnost italských fašistů. Na jeho počest členové kroužku Cesare Balbo vyvěsili vlajku. Frassati, který kroužek kdysi pomáhal zakládat, ji bez váhání na vlastní odpovědnost sundal. „Nikdy nevyvěším vlajku na počest člověka, který vede fašisty, dovoluje zabíjet Boží služebníky a kryje špinavosti.“ Vzápětí ze společenství vystoupil.

Hory

Horské výšiny byly pro Piera Giorgia místem, kde se cítil nejblíží Bohu. Miloval je – pořádal túry s přáteli a chodil na ně i sám, šplhal po skalních stěnách, zdolával vrcholy. Alpy mu připomínaly věčnost a duchovní výšky. Putoval po horách v oblasti Sauze d'Oulx, Bardonecchie, údolí Aosty, pásma svatého Bernarda až k masivům Monte Rosy a Mont Blancu.

Zatímco ostatní po túře uléhali k odpočinku, on si klekal na studenou zem a modlil se růženec. Ráno budil přátele, aby s ním šli na mši svatou. Po návratu z túry stavěl lyže vedle dveří kapličky a spěchal se modlit před svatostánkem. Už tehdy byl pro mnohé mladé lidi vzorem – svou radikální vírou, veselostí i odhodláním. ▷

Foto: Wikimedia Commons, Paolo Delmastro (CC BY-SA 4.0)

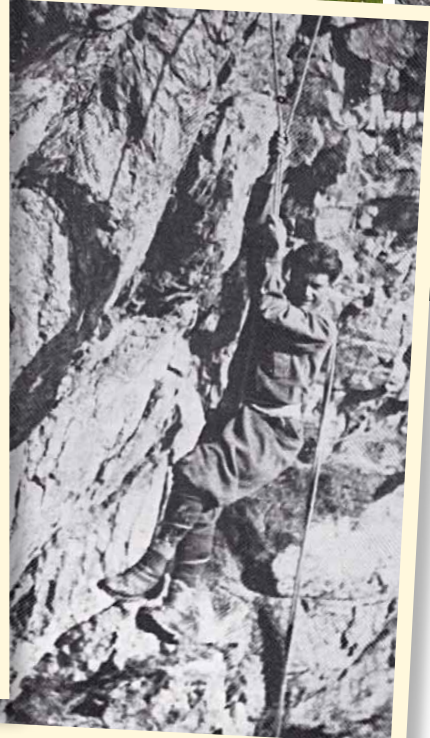
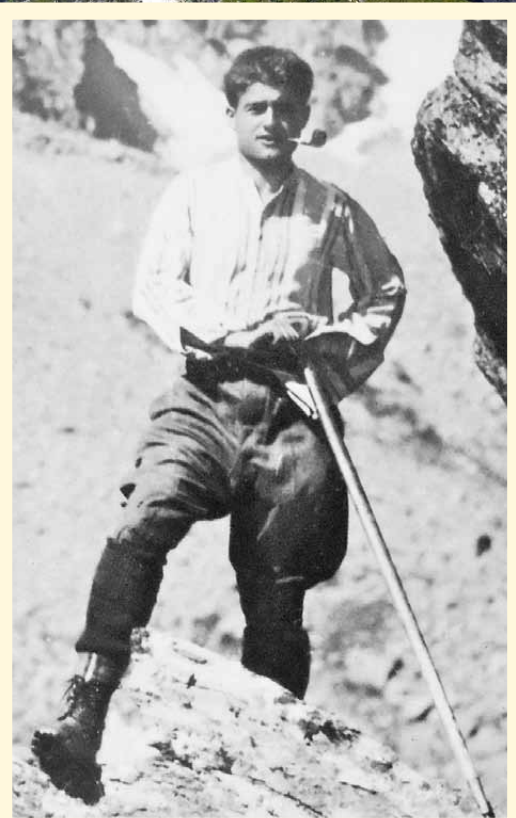

Foto: 2x Wikimedia Commons (CC0)

„Proč bych měl být smutný? Proč trpět? Ztratil jsem snad víru? Díky Bohu, neztratil!“

sv. Pier Giorgio Frassati

Laura

Jedním z nejtěžších křížů jeho života byla nenaplněná láska. V jednadvaceti se zamiloval do Laury, děvčete, které nepocházelo ze stejné společenské vrstvy. Jeho rodiče sňatek odmítli. Pier Giorgio nechtěl jednat proti vůli rodičů, situace v rodině byla už tak dost napjatá – otec dokonce zvažoval rozvod, a tak se svého citu vzdal a bolest obětoval.

„Smutek je nejhorší nemoc“

Těžce nesl i odchod své sestry Luciany, která se vdala a odstěhovala. V dopise přesto psal: „Zda jsem veselý? Proč bych

neměl být veselý? Víra mi dává sílu být stále veselý. Katolíci musí potírat smutek ve svých duších. Bolest není smutek. Smutek je nejhorší nemoc. Zapřičiňuje ho často ateismus. Cíl, pro který jsme stvořeni, se dosahuje po trnité cestě, ale není to cesta smutná. Je bolavá, ale radostná.“

V jednom z dopisů, psaném v období bolestné odloučenosti od Laury, napsal: „Zrno musí odumřít, chce-li přinést velký užitek. Proč bych měl být smutný? Proč trpět? Ztratil jsem snad víru? Díky Bohu, neztratil. Má víra je silná. Povzbudme se, posilněme radost, která je naší jedinou útěchou v tomto světě.“

**Dokázal
v každodennosti,
v každém
obyčejném dni,
najít prostor
pro lásku, která
nečeká vděk.**

Konec se blíží

Dne 28. června 1925 byl se svými přáteli na mši svaté. Ti, kdo ho dobře znali, si povšimli, že s ním něco není v pořádku, byl bledý a unavený. Pier Giorgio ale vše zlehčoval a prosil, aby kvůli němu nevolali lékaře: „Maminka je už tak dost zoufalá kvůli babičce, mě to přejde,“ řekl s úsměvem.

Doma si nikdo ničeho nepovšiml.

Poslední dny

Jenže slabost nepřestávala, naopak. 1. července už nedokázal vstát z postele. Měl vysokou horečku a velké bolesti celého těla. Ani tehdy tomu ještě nikdo nevěnoval větší pozornost.

Lékař, který přišel kvůli babičce, se u něj zastavil jen na chvíli: „Buďte bez obav, to je jen lehká revmatická záležitost,“ konstatoval a pospíchal pryč.

Ten den babička zemřela. Druhý den byl celý dům pohlacen přípravami na pohřeb. Nikdo neměl čas na nic jiného. Pier Giorgio trpěl, ale mlčel.

Diagnóza

Až 3. července – to už se vůbec nemohl pohnout – konečně lékař rozpoznal, že nejde o běžnou nemoc. Byla to smrtelná obrna, zřejmě se nakazil při jedné ze svých návštěv nemocných.

Ani v té chvíli však Pier Giorgio nemyslel na sebe. Byl pátek – den, kdy obvykle navštěvoval chudé. Požádal sestru Lucianu, aby vzala z jeho pokoje injekce, vizitku a pero. Třesoucí se rukou napsal: „Tyto injekce jsou pro Conversa, potvrzení

Foto: Pirelli, cottonbro (CC0)

„Bolest není smutek. Smutek je nejhorší nemoc. Zapřičiňuje ho často ateismus. Cíl, pro který jsme stvořeni, se dosahuje po trnité cestě, ale není to cesta smutná. Je bolavá, ale radostná.“

sv. Pier Giorgio Frassati

Bohatý mladík, který řekl „ano“

Foto: Pexels, Reafon Gates (CC0)

Paolo Risso, jeden ze životopisců Piera Giorgia Frassatiho, dal své knize podtitul: *Bohatý mladík, který řekl „ano“*. Jde o narážku na příběh o bohatém mladíkovi z Matoušova evangelia. Na rozdíl od Piera onomu mladíkovi tehdy majetek zabránil, aby šel naplno za Ježíšem.

A hle, kdosi k němu přišel a zeptal se ho: „Mistře, co dobrého mám dělat, abych získal věčný život?“

On mu řekl: „Proč se mě ptáš na dobré? Jediný je dobrý! A chceš-li vejít do života, zachovávej přikázání!“

Otázal se ho: „Která?“ Ježíš odpověděl: „Nebudeš zabíjet, cizoložit, krást, křivě svědčit, cti otce a matku, miluj svého bližního jako sám sebe.“

Mladík mu řekl: „To jsem všechno dodržoval! Co mi ještě schází?“

Ježíš mu odpověděl: „Chceš-li být dokonalý, jdi, prodej, co ti patří, rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi; pak přijď a následuj mne.“

Když mladík uslyšel to slovo, smuten odešel, neboť měl mnoho majetku.

Z Matoušova evangelia (Mt 19,16–22)

* * *

Pro každého z nás platí stará latinská zásada vyjádřená zkráceně slovy *tantum, quantum* (natolik, nakolik). Formuloval ji svatý Ignác z Loyoly. Všechno, co máme, využijeme natolik, nakolik (*tantum, quantum*) nás přivádějí k Bohu, a mějme odvahu se jich vzdát natolik, nakolik nám brání v dosažení toho, pro co jsme byli stvořeni. Je to geniálně jednoduchý návod, jak se správně rozhodovat a jak zacházet s tím, co máme...

*P. Pavel Zahradníček
(podle „Milujte se!“ č. 19) ■*

***A jak je to u tebe?
Není to, co ti
Bůh dal, pro tebe
překážkou na cestě
za ním? A na cestě
za opravdovým
štěstím?***

o pojištění patří Sappovi.“ Jeho poslední myšlenky patřily jeho chudým.

Ještě pár hodin před smrtí se vyzpovídal a přijal Tělo Páně. Lékaři se snažili, ale v té době byla lékařská věda proti obrně téměř bezmocná. Pomoci mohlo jen sérum z pařížského Pasteurova ústavu. Letadlo však kvůli bouři nad Alpami dorazilo příliš pozdě.

V sobotu 4. července 1925, na první sobotu v měsíci – den zasvěcený Panně Marii –, Pier Giorgio Frassati zemřel. Bylo mu dvacet čtyři let.

Pohřeb

Když se zpráva o jeho smrti rozšířila, zasáhla celý Turín jako blesk z čistého

nebe. V den pohřbu zaplavily ulice davy lidí. Jeho přátelé, ale především dělníci, chudí, opuštění a nemocní, kterým pomáhal. Přicházeli se slzami v očích a loučili se s člověkem, který jim přinášel naději.

Člověk blahoslavenství

Při exhumaci v roce 1981 bylo jeho tělo nalezeno neporušené – bez známek rozkladu. Dne 20. května 1990 ho papež Jan

Pavel II. blahorečil a nazval ho „člověkem blahoslavenství“, „mladým, který měl rád Krista“ a „svědkem evangelia pro novou generaci“.

Stal se patronem mladých, studentů, horolezců a všech, kdo hledají Boha v prostotě každodenního života.

Jeho svatořečení se mělo původně konat v srpnu 2025 v rámci světového setkání mládeže v Římě. Papež ▷

***Na první sobotu v měsíci – den
zasvěcený Panně Marii – Pier Giorgio
Frassati zemřel. Bylo mu dvacet čtyři let.***

*Nesl těžké
kříže – často
vnitřní samotu,
nepochopení,
obětovanou lásku
i bolest z rodinných
napětí. Ale nic
z toho ho nezlomilo.*

Lev XIV. ustanovil, aby byl tento mladý světec 20. století kanonizován, tj. prohlášen za svatého, 7. září 2025 společně s Carlem Acutisem, patnáctiletým světce 21. století. (Více o Carlu Acutisovi v článkách *Mladý programátor na cestě ke svatosti* na str. 24nn. a *Eucharistie je moje autostráda do nebe* na str. 29 v *Milujte se!* č. 60 – zdarma v archivu všech dosud vydaných čísel časopisu na www.milujte.se.)

Ne slova, ale skutky

Někteří lidé si stěžují: Ta každodennost, opakující se povinnosti a úkoly – to mě ubíjí... Pier Giorgio Frassati, mladý muž, který žil naplno horami, přátelstvím, stu-

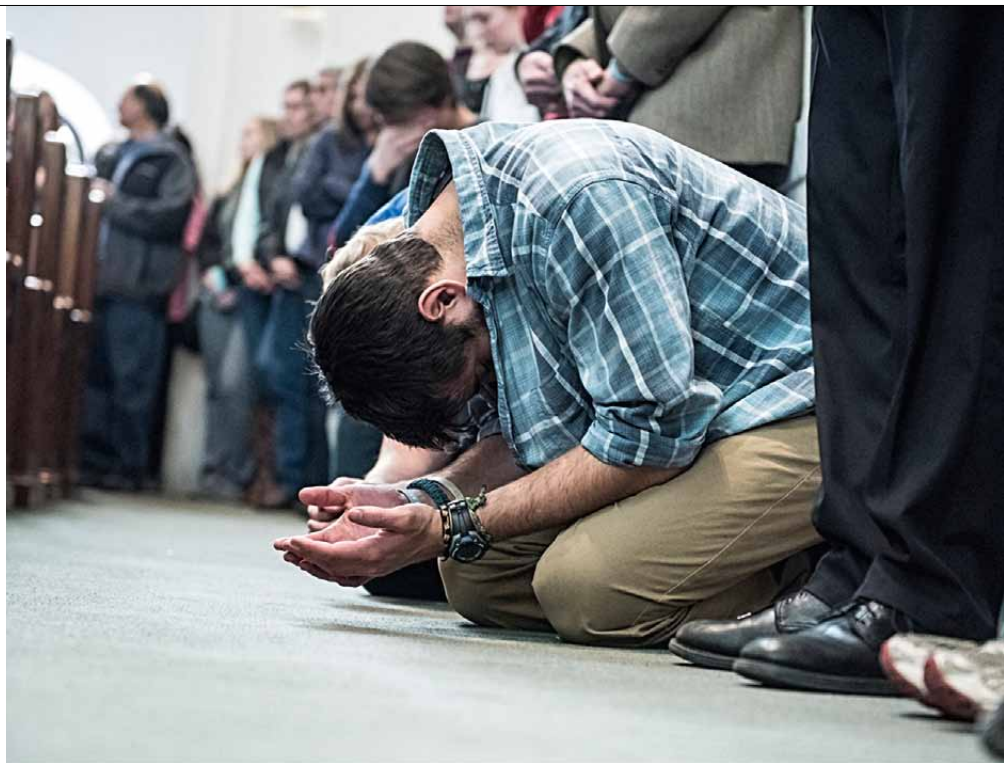

Foto: Flickr, Aletela Image Partners (CC BY-NC-SA 2.0)

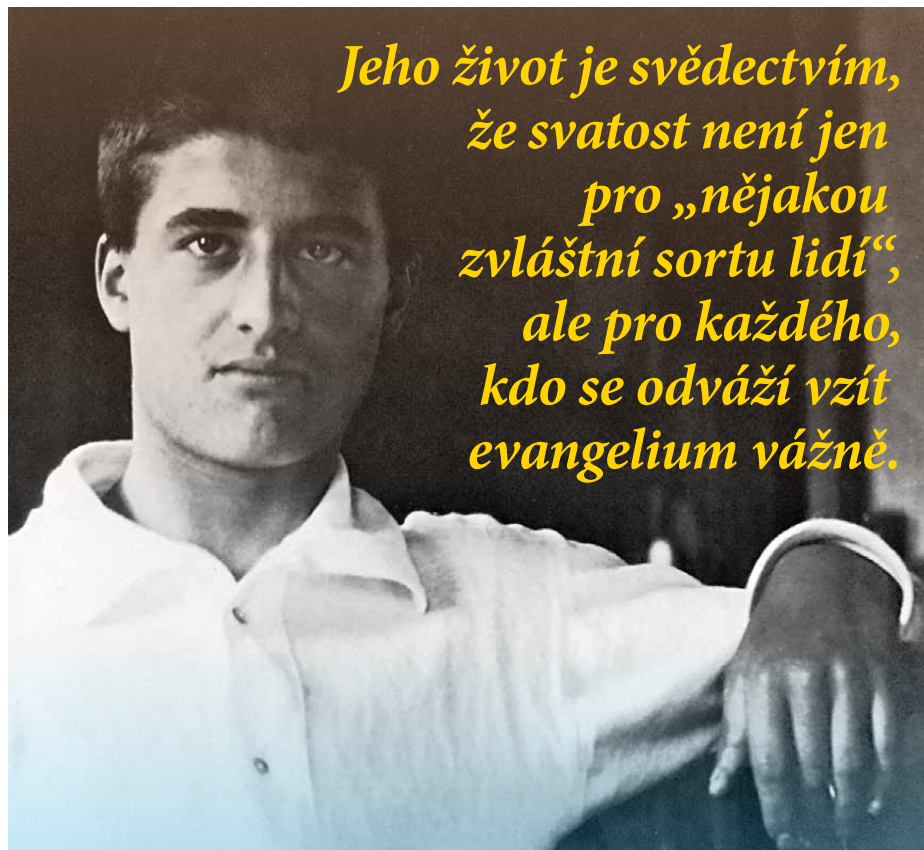
diem i službou, dokázal v každodennosti najít prostor pro lásku, která nečeká vděk. Jeho víra byla činorodá, prostá, pevná a radostná. Nebyl to jen člověk modlitby, ale člověk skutků.

Přes všechnu svoji radostnou a veselou povahu nesl těžké kříže – často vnitřní samotu, nepochopení, obětovanou lásku i bolest z rodinných napětí. Ale nic z toho ho nezlomilo. Jeho síla vycházela ze spo-

jení s Kristem – z Eucharistie, z modlitby, ze služby.

Život Piera Giorgia Frassatiho zůstává svědectvím, že svatost není jen pro „nějakou zvláštní sortu lidí“, ale pro každého, kdo se odváží vzít evangelium vážně a podle toho zařídit svůj život.

*Připravila Lenka Ripperová
(podle knihy Paola Rissa „Pier Giorgio Frassati. Bohatý mladík, který řekl „ano““,
Praha, Portál, 1992) ■*

*Jeho život je svědectvím,
že svatost není jen
pro „nějakou
zvláštní sortu lidí“,
ale pro každého,
kdo se odváží vzít
evangelium vážně.*

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského
úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Proč jsme na zemi?

Na zemi jsme proto, abychom poznávali a milovali Boha, abychom podle jeho vůle konali dobro a abychom jednoho dne došli do nebe. Být člověkem znamená vyjít od Boha a směřovat k Bohu. Náš původ sahá dále než k našim rodičům. Pocházíme od Boha, ve kterém spočívá veškeré nebeské i pozemské štěstí, a jsme očekáváni v jeho věčné a bezmezné blaženosti. Mezitím žijeme na této zemi. Někdy si uvědomujeme blízkost svého Stvořitele, často ale necítíme vůbec nic. Abychom dokázali nalézt cestu k domovu, poslal nám Bůh svého Syna. Ten nás osvobodil od hříchu, zachránil od všeho zlého a neomylně nás vede ke skutečnému životu. On je cesta, pravda a život (Jan 14,6).

*Srov. „YouCat: Katechismus katolické církve pro mladé“,
Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2011.*

Obtížený poutník

Často máme představu, že něco dobrého budeme moci vykonat teprve tehdy, až budeme mít to či ono... Životy svatých – jak těch, kteří nic neměli a přesto za nimi zůstalo mnoho dobrého, tak i těch, kteří pocházeli z velmi dobře situovaných rodin, ale to jim nezabránilo v následování Ježíše Krista – nás vedou k zamyšlení: Co z toho, co máme, nám opravdu prospívá? A co nás naopak jen zatěžuje?

Jeden muž namáhavě putoval až po krk ověšený břemeny. Na zádech měl pytel s pískem, kolem těla měl omotan velký měch s vodou, v pravé ruce svíral velký kámen, v levé v hrsti říční oblázky. Na krku se mu houpal na provaze mlýnský kámen, kolem kotníků měl rezavé řetězy a na nich za sebou vláčel závaží. Navíc se snažil stále udržet rovnováhu, aby mu z hlavy nepadla shnilá dýně. Poutník vzdychal a naříkal na svůj krutý osud. Tu ho potkal rolník. Podivil se a řekl:

„Ó, poutníku, proč držíš v hrsti ty oblázky?“

Poutník užasl: „Máš pravdu – je to jen hloupost.“ Odhodil je a protáhl si prsty ztuhlé křečí.

Za nějakou dobu ho potkal rolník znovu a zeptal se, proč nese na hlavě tu

shnilou dýni, jestli mu k něčemu je, a proč vleče za sebou ta závaží? Poutník je odložil a cítil se lehčeji, ale opravdu lehce ne. Dál se táhl se zbytkem zátěže a naříkal.

Tu mu rolník řekl: „Ó, proč neseš písek a vodu, vždyť kolem je písku dost a jdeš kolem řeky.“

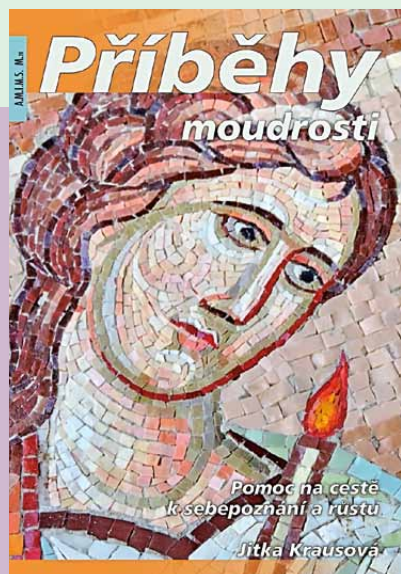
„Děkuji ti, teď si uvědomuji, co vše jsem s sebou zbytečně nesl,“ řekl poutník a zbavil se písku a vody.

Bylo mu mnohem lehčeji, ale přece jen... Zůstal stát, pozoroval zapadající slunce a vtom se mu rozbřesklo. Pohlédl na sebe a uviděl těžký mlýnský kámen, který ho táhl k zemi. Odhodil kámen a putoval lehce dál.

Nevleču něco zbytečně? Nedržím něco křečovitě? Nenesu shnilou dýni – marnou světskou pychu na něco atd.?

Jitka Krausová (perex redakce; text z knihy „Příběhy moudrosti. Pomoc na cestě k sebepoznání a růstu“, A.M.I.M.S., Vranov nad Dyjí, 2019 – viz upoutávka na této straně a objednávací kupon na str. 59; knihu o 96 stranách možno objednat jen za příspěvek na tisk 20 Kč a poštovné a také na www.amims.net; elektronická verze ve formátu PDF je dostupná zdarma na www.fatym.com) ■

*Nevleču životem
něco zbytečně?
Nedržím něco
křečovitě?*

Příběhy moudrosti

Jitka Krausová

Kniha má podtitul *Pomoc na cestě k sebepoznání a růstu* a obsahuje 100 krátkých příběhů pro zamyšlení. Sesbírala je MUDr. Jitka Krausová, OV, lékařka psychiatrická, pastorační asistentka Arcibiskupství olomouckého, zasvěcená panna olomoucké arcidiecéze. Příběhy používá při duchovním doprovázení, duchovních obnovách, ale i ve své lékařské praxi. Zaujmu věřící i nevěřící – a pomohou k zamyšlení nad podstatnými věcmi v našem životě. Knihu o 96 stranách vydal A.M.I.M.S. Doporučujeme ji i pro další šíření ve vašem okolí (příspěvek na tisk 20 Kč, můžete si ji objednat pomocí kuponu na str. 59 nebo na www.amims.net). K dispozici je také e-kniha zdarma ke stažení ve formátu PDF na www.fatym.com.

Foto: Unsplash, Jasmin Chew (CC0)

Pěšky na pouť do Říma

aneb Jak se Pán Bůh staral

Před čtvrt stoletím, ve Svatém roce 2000 se Mons. Jan Peňáz, náš tehdejší děkan ve Velkém Meziříčí, vypravil spolu s dalšími pěti poutníky pěšky v Vranova nad Dyjí do Říma. Když pak pořádal přednášky, kde nadšeně vyprávěl o cestě, jako mladá holka jsem to hlatala.

Z této jejich cesty vyšla také knížka „Pouť do Říma od A do Z“, přečetla jsem ji doslova přes noc a tajně jsem si říkala: To bych chtěla taky... Jenže na takovou pouť nebylo dlouho ani pomyšlení – pracovní, rodinné, zdravotní, finanční důvody... V roce 2020 to již bylo na spadnutí, ale přišel koronavirus. A pak se začal blížít další Svatý rok...

Lenka, autorka svědectví, na pouti do Říma při přechodu Alp – vodopády na řece Cadramazzo nedaleko Chiusaforte

Svatý rok – k Bohu krok

Ve Svatém roce je třeba udělat něco mimořádného, opakoval papež František. Každý rok se putuje pěšky z Vranova na Velehrad, ale ve Svatém roce je třeba vykročit někam dál, říkala jsem si já. Svatý rok – to je přesně ten čas vyrazit na pouť, o které sním už 25 let.

A motivy? Každý má jistě za koho nebo za co se modlit, prosit, ale také za co dělat pokání, za co děkovat, a to všechno jsem chtěla do poutě vložit. Postupně se nabalovaly ještě úmysly těch, které jsem na oplátku prosila o modlitbu já. Taková modlitební spolupráce – já se modlím za ně na pouti a oni se modlí za mne.

Hlavně nepodcenit přípravu

Variant bylo mnoho – vyrazit sama, ve skupině, s doprovodným vozem... Postupně vykrystalizovalo, že půjdu sama a vše si ponesu na zádech.

Když se loni chystala skupina přátel na 10 dní na pouť do Santiaga de Compostela, nezaváhala jsem a (z tréninkových důvodů) jsem se přidala. Hlavní bylo prověřit mě i vybavení – batoh, bundu, pláštěnku... Na základě těchto zkušeností jsem pak několik měsíců promýšlela, co s sebou vzít a co naopak vynechat. Jak počasí dovolilo, tak mne bylo možno potkat, jak po večerech chodím okolo

Každý rok se putuje pěšky z Vranova na Velehrad, ale ve Svatém roce je třeba vykročit někam dál.

Otec Marek ve Vranově nad Dyjí uděluje poutníci požehnání na cestu.

V Altenburgu

Foto: 3x archiv autorky svědectví (CCO)

Durnstein u Dunaje

Vranova s naloženým batohem. Plány byly větší, ale v březnu jsem onemocněla, takže v tréninku jsem nakonec nachodila jen asi 350 kilometrů.

Kolik jazyků znáš, tolikrát jsi člověkem

Celou dobu spoléhám na angličtinu, nejsem v ní sice zvlášť pevná v kramflecích, ale domluvím se. Němčinu jsem od školy téměř nepoužila, v nouzi nejvyšší se mi (sem tam) něco vybaví. Na prvním noclehu v Rakousku otec Albert začne mluvit o „Abendessen für Pilgerin“ – pochopila jsem, že bude „večeře pro poutnici“, a sama jsem překvapena, jak rychle mi němčina naskočí, mluví-li se o jídle.

A italština? Před odchodem jsem absolvovala celých 10 lekcí. Umím číslovky do 10, asi 5 sloves a několik frází a několik slovíček. Taky plynule naučené věty: „Jsem poutník a jdu do Říma, protože je Svatý rok. Hledám místo na spaní. Nepotřebuji postel, mám spací pytel,“ a „Kdy bude mše svatá?“ Ukázalo se, že

Trasa pěší pouti z Vranova nad Dyjí do Říma

Foto: mapy.cz / archiv autorky svědectví (CC BY-NC-ND 2.0)

v Itálii (kromě velkých měst) skoro nikdo anglicky neumí. Jen italsky. Ale něco odvodím z latiny, něco si domyslím, něco mi přeloží Google. Takže komunikace je komplikovaná, nikoliv nemožná.

Na startu

Poslední noc před odchodem prožívám ve velkém stresu, skoro nemůžu spát, od čtyř přemítám, co mám, co nemám a že je to velký nerozum se někam vypravit. Neumím jazyk, nemám potřebnou fyzickou, schopnost rychle se orientovat, psychickou odolnost, prostě žádné předpoklady ke zvládnutí. Nejspíš tam fakt umřu. Především strachy.

Panna Maria – Prostřednice všech milostí

Začátek stanovím na svátek Panny Marie, Prostřednice všech milostí, ve čtvrtek 8. 5. 2025. V 6 hodin v kostele ve Vranově nad Dyjí dostanu požehnání a vyrazím směrem na Rakousko. Ohlídám se ke kostelu... – uvidím ho ještě?

Batoh je přetěžký, na poslední chvíli jsem vyndala ještě nějaké jídlo, hodně tety mi nanosily spoustu dobrot, ale nelze vše pobrat. I tak mám skoro 7 kg vybavení plus 2 kg vody a jídla, takže batoh má lehce přes 9 kg, a to je dost. (Až projdu Alpy, tak v Itálii pak necelých 2 kg hlavně teplého oblečení pošlu poštou domů.) ▷

Jak se ladí trasy

Mým cílem bylo dojít do Říma co nejkratší trasou. To jsem také nastavila do **Mapy.cz**. Pak už jen optimalizovat převýšení a je to.

Brzy se ukázalo, že to, co vypadalo optimální u stolu, nemusí být vždy optimální v realitě.

Hned první týden ve Štýrsku byla na mapě značená cyklostezka. Báječně, těšila jsem se. O to větší bylo zklamání, když jsem se na cyklostezku připojila. Žádná cyklostezka, jen silnice. Kolem prosvířel kamion. Vzápětí další. Pak série rychle jedoucích osobáků. Na jedné straně byla skála nahoru a na druhou stranu svodidla a sráz dolů k řece. Žádná jiná cesta potřebným směrem, vůbec nic. Ale další kamion a další a další v rychlém sledu. Když mi navigace zahlásila „pokračujte po této silnici ještě 15 km“, skoro mi vyhrkly slzy. To byl děs. Rychle jedoucí

kamiony, ještě rychleji jedoucí osobáky. Žádné místo, kam uhnout. Zatačky, kam není vidět. Nevím, zda se přejetí kamionem na pouti počítá k mučednictví, ale úplně mi to stačilo. Hned večer tedy nastalo přeplánování tras – vyřazení všech silnic vyšších tříd.

Někdy bylo nutné přeplánovávat i během dne. Třeba neznačená nepevněná stezka nevypadala vždy stejně – jednou to byla rovinka vysypaná pískem, po které pohodlně mohl jezdit kočárek, a jindy – křoví, trní, tráva... Brouzdat se v trávě, to je romantika, ale když je tráva po ramena, chůze není žádný med. S vypětím všech sil jsem tak ušla asi 500 metrů. Pak se mi mezi nohama mihne had. Dost mne to znejistí. Další impuls není třeba – hledám náhradní trasu!

Několikrát trasu plánoval i Pán Bůh. Třeba v Rakousku, když jsme předem

kontaktovali fary s dotazem, zda přijmou poutníci, na několika místech mi nabídli nocleh ve vedlejší vesnici. Následně se ukázalo, že to bylo vždy k lepšímu – kratší cesta, menší kopec, zajímavější okolí, než jak bych si to dokázala naplánovat sama.

Jako když se klepe řízek

Podle výše zmíněné knížečky *Pout do Říma od A do Z* jsem čekala zdravotní komplikace různého typu. Bolesti svalů, kloubů, puchýře, otoky... Bohu díky – nic z toho nenastalo. Až mne zaráželo, jak to šlo hladce.

Jediná podstatná část, která trpěla, byly plosky nohou – pracovně jsem tomu říkala „klepání řízků“. Noha znovu a znovu narážela na povrch a chodidlo brzy připomínalo dobře proklepaný řízek. Po několika dnech byla noha širší, rozpláclejší. Z plosky pak vystře-

Noclehy byly různé – od luxusních až po...

Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Mariahof, Rakousko

lovaly bolesti až do lýtek, zejména při absolvování delší denní trasy.

V posledních týdnech pouti naopak citlivost opadla a z plosek zmizel cit. Bylo to sice nezvyklé, ale hodilo se to. Žádný cit, žádná bolest.

Asi týden po pouti se cit vrátil. Rozpláclost zůstala.

Ubytovací drama – epizoda první

V Rakousku bylo ubytování domluveno předem v klášteře nebo na farách, to byla pohodička. V Itálii se totéž povedlo jen na několika místech na severu, pak už se nepodařilo v předpokládaném místě dojít s nikým kontaktovat. Asi 15 km před Benátkami nastal „ten“ den. Prostě jsem šla „naslepo“.

„Jsi poutník, je Svatý rok, buď úplně klidná, Pán Bůh se postará,“ uklidňoval mne náš pan farář po telefonu hned ráno. Moc klidu mi to tedy nepřidalo, jemu se to mluví, on má vlastní postel na vlastní faře jistou, ale co já tady...

Celé odpoledne poprchává. Ve stoce u silnice vidím tři velké hlodavce. Jak se blíží večer, děsí mne stále stejná vidina – určitě budu muset spát venku a budou

A motivy? Každý má jistě za koho nebo za co se modlit, prosit, ale také za co dělat pokání...

mne ožírat potkani! Navíc v městečku není hotel v mé cenové relaci, to už jsem zkoumala předtím, a do dalšího města asi 7 km... na to už nemám dost sil...

No, nic, podle mapy by měla být v místě fara. Tam půafsdxfxjdu.

Jaké překvapení!! Přijdu na náměstí k č. p. 22 a ... ta fara tam není! Není tam dokonce ani dům. Není tam totiž vůbec nic.

Nevadí, zachovám optimismus. V 18.30 je mše svatá, přijede pan farář, domluvíme se. Pan farář skutečně přijede – v 18.29 a jde rovnou k oltáři.

Postupně se nabalovaly ještě úmysly dalších lidí.

Přijetí ve Waidhofen an der Ybbs

Po mši svaté startuju do sakristie. Tam je už jen italsky hovořící kostelník a z jeho delší řeči rozumím jen, že „... paroccho... subito...“ – že „farář rychle“ a že je pryč. Právě došel humor i mně.

Poděkuju, jdu ven před kostel a nemám ani páru, co dělat.

Vtom z hloučku žen, které byly na mši svaté a teď stály před kostelem, dvě vyrazí směrem ke mně optat se, kam jdu a co jsem zač. Italsky a pak i anglicky odříkám, že jsem poutnice a hledám místo na spaní, nedělám si ale velké naděje.

Obě začnou dlouze diskutovat italsky. Možná myslí, že jim rozumím. Nerozumím. Pochytím něco jako „Padova“, tak doufám, že mne tam nechtějí poslat. Jedna umí trochu anglicky. Pořád diskutují. Vypadají, že neví, kam se mnou. Pak ta, co umí anglicky, z ničeho nic řekne: „O. k., come with me, you can stay in my home.“ Jen zalapám po dechu.

Jako ve snu mne paní Martina skutečně odvede do svého bytu, v obýváku mi rozloží gauč, na kterém můžu nocoovat, a protože se jí zdá můj chleba k večeři málo, uvaří mi k večeři pastu (rozuměj těstoviny), dokonce dostanu i salát a dezert – a ráno snídani. Pán Bůh se skutečně postaral.

Od prvního ubytování naslepo uplyne několik dní. Znovu a znovu se každý ▷

Historický milník v italském horském městečku Pontebba – zde byla hranice mezi rakousko-uherskou říší a vévodstvím Korutany.

večer přesvědčuji, že Pán Bůh má spousty možností, jak to zařídit. Každý den je to jiné – fary, farní oratoře, kláštery a každý den je to podobné. Přijdu, zazvoním, odříkám svých pět vět, že jsem poutník a že hledám nocleh, a pak se dějí zázraky.

Ubytovací drama 2: „Tak tady spát nebudeš!“

Ravenna byla na konci dlouhé etapy – nebylo možné jít po hlavní silnici kvůli velkému provozu, takže musím po cyklostezce, je to krásná cesta národním parkem Deltu Pádu, ale dlouhá. Nekonečně dlouhá. Ujdu ve velkém teple přes 40 km a s batohem je to hodně.

Poměrně vysílená zvoním na první faře, kterou v Ravenně potkám. Otevře pan farář. Odříkám svých pět vět a čekám na zázrak.

Jenže pan farář se tváří dost nepřístupně. Zarytě tvrdí, že anglicky neumí. Italsky mi sdělí, že můžu spát ve skautské klubovně, a vede mne do suterénu fary. Je tam dost tmavá místnost plná různých, zřejmě nepotřebných věcí, něco mezi kotelnou a skladištěm. Ale je tam chládek, ticho a taky záchody, takže – proč ne. S úsměvem poděkuju a začnu sundávat batoh.

V tom okamžiku se pan farář zaradí a razantně italsky prohlásí: „Tady spát nebudeš!“ Řekl to tak jasně, že jsem tomu rozuměla i já. Vystrčí mne z místnosti, zhasne a prudce zavře dveře. Trochu jsem vyděšená a trochu zvědavá, co bude dál.

Umbrijské město Gubbio v provincii Perugia – sem tradice situuje vyprávění o sv. Františkovi a dravém vlku.

Foto: 2x archiv autorky svědectví (CC0)

Postrčí mne ke schodišti a pobídne: „Běž.“ Vyjdeme do prvního patra fary. Nevím, co se stalo. Jestli si povšiml znaku jubilejního svatého roku na mém batohu, nelíbila se mu kotelna nebo prostě jen zavál Duch Svatý, ale je z toho jedno z milých setkání, kterých jsem během cesty zažila mnoho.

Namísto nocování v kotelně mi je přidělen krásný pokoj v patře s luxusní koupelnou. Pan farář, ten, který se ve dveřích tvářil nepřístupně, se začne široce usmívat a hned se zajímá, co bych ještě třeba potřebovala na pouť. Nevycházím z údivu, když mi přes svoji zraněnou nohu donese až do patra vychlazenou minerálku „na občerstvení“, jak říká.

Ráno dostanu snídaní a při odchodu ještě kromě požehnání i dárek – malou

mozaiku ve tvaru ryby. Přestože tvrdil, že anglicky neumí, tak mi k rybičce přidá i vysvětlení (pečlivě naučenou anglickou větou). „Ryba je symbol křesťanského života a Ravenna je město mozaik.“

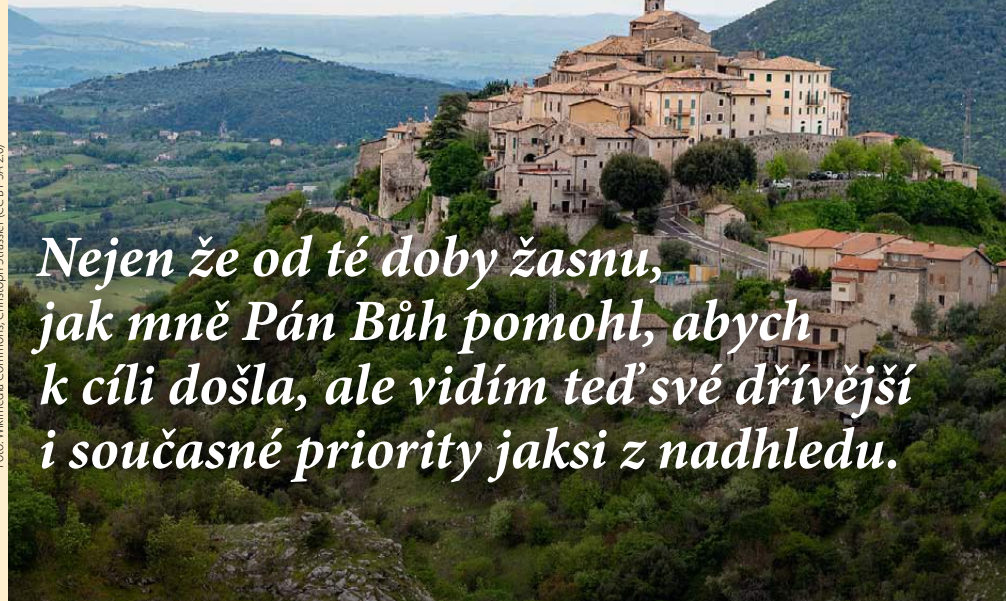
Zkratka mezi „kopečky“

Předposlední den cesty jsem podcenila. Chtěla jsem se vyhnout frekventovaným silnicím, a tak jsem zvolila nejkratší trasu – přímo přes kopec. Trochu mi uniklo, že jsem v Apeninách a kopec je vlastně hora. Tedy hory jsou dvě: Monte Civitella a Monte Lacerone, ale já se chci elegantně prosmyknout sedlem mezi nimi.

Pravda, jdu po značené turistické cestě – ale když se dostanu na suťové pole a pak na holou skálu, pochopím, že moje výtečné sandálky pro tento terén nejsou

Cottanello, starobylé městečko v provincii Rieti, region Lazio

Pouť výrazně změnila můj pohled na život.

Nejen že od té doby žasnu, jak mně Pán Bůh pomohl, abych k cíli došla, ale vidím teď své dřívější i současné priority jaksi z nadhledu.

„Hmmm, dala bych si tak kus masa...“

nejlepší volba. Stejně tak když balancuju na stezce na hraně nad roklí a na zádech mám batoh, necítím se právě nejistěji.

Asi po 10 km náročného stoupání se po několika hodinách konečně vydrápu nahoru na horu. Čeká mne tam krásný výhled a také úžasná louka, taková mini náhorní plošina. Radostně si vykračuju a chválím Pána Boha, jak je to tady krásné... Přesně do té chvíle, než dojdou k místu, kde se hned vedle stezky pase stádo krav. Žádný ohradník, žádná ohrada, některé krávy dokonce přecházejí stezku. Přeji jim volnost, ale z velkých zvířat, zejména když mají velké rohy, mám velký respekt. Navíc na telefonu není signál a přede mnou je dlouhý klesání a zatím jsem nepotkala nikde ani živáčka. Prostě nikde nikdo – když se mi tu něco stane, najdou možná za desítky let moje vybělené kosti.

Krávy o mě nejeví žádný zájem, a tak s úlevou zajdu za zatačkou.

Vlk na cestě

To netuším, že krávy byly jen předehra. Na cestě tam leží něco šedivého, chlupatého. Že by zdechlina? Jak se blížím, domnělá zdechlina zvedne hlavu a začne se zvedat na všechny čtyři. Má to šedivou srst, protáhlý čenich, svěšený ocas a delší nohy. Vlk! Pak mne napadne, že vlk by tam asi nečekal. Tak pastevecký pes. Znovu mi hlavou projede, že tu nemám signál a nikdo tu není. Zaútočí? Sežere mne? Vlk alias pes udělá několik kroků ke mně a zastaví. Taký zastavím, lépe řečeno zkoprním, a navíc nemám kam uhnout. Jsme asi 3 metry od sebe. Dívá se na mne a pomalu se blíží. Je skoro na dosah. Ale... nevrčí. Jakoby ho zajímalo, co mu to leze do revíru. Začne mi očuchávat ruku... a pak ji olízne. Snad si nevyměřuje míru na svačinku, bleskne mi. Možná chce jen pohládit. Krok za krokem se sunu pryč od něj. Několik desítek metrů jde se mnou, ale pak zůstane stát na cestě a dlouho za mnou kouká.

„Hlavně se modli,“
opakuje mi. „Taky za mne.“

Cesta z hory je o dost svižnější, vzpomenu si na pejska a peláším, co mi síly stačí. Jak si oddechnu, když se opět dostanu do civilizace. Kdo ví, kolik takových chlupáčů tam ještě je a všichni nemusejí být tak přátelští jako tento.

Pouť se svatými

Během cesty jsem navštívila několik míst spjatých s určitými svatými. Ne že bych si v tomto duchu cestu plánovala, ale prostě to zrovna bylo cestou – Ravenna a sv. Apolinář, Terni a sv. Valentýn, Rimini a sv. Antonín. Jedním z nesporných vrcholů bylo také Assisi a sv. František.

Už několik dní předem bylo zřejmé, že se blíží Assisi – viditelně přibýlo kapliček s tímto světcem a celá krajina jakoby dýchala duchem sv. Františka.

V Gubbio – sv. František tam určitou dobu pobýval v klášteře – jsem obdivovala sochu sv. Františka s vlkem hned vedle kostela. Kostel byl zavřený, a tak pokračuji v cestě.

Místo zbožného rozjímání rozjímám o tom, že bych si dala něco k jídlu – už je odpoledne a ještě jsem nepotkala žádný obchod. Hmmm, dala bych si tak kus masa...

Viděla jsi vlka? Aneb oběd od sv. Františka

Z těchto myšlenek mne vytrhne hlas. Na balkoně sedí stařenka a volá na mne, jestli jsem poutník. „Zastav se, jdu dolů,“ volá ještě. Zastavím a čekám.

Stařenka přijde k brance a ptá se: „Viděla jsi sv. Františka s vlkem?“ Zaváhám, ale pak mi to dojde. „Ano, tu sochu u kostela,“ potvrdím. Stařenka se spoko-

jeně usmívá. „Chceš něco k jídlu?“ Očekávám nějakou sušenku nebo jablko. Ale stařenka mne vede do kuchyně. Než se rozkouskám, na pánvi se peče velký kus masa, v míse je salát a nechybí ani dezert a káva.

Ukáže se, že paní je 95 let a je velkou ctitelkou sv. Františka. Jeho obraz, který sama vyšívala, má i na zdi v pokoji. A když jí řeknu, že další den mířím do Assisi, je nadšená. „Hlavně se modli,“ opakuje mi. „Taky za mne,“ dodává.

Trocha statistiky

Na Svatopetrské náměstí jsem došla ve čtvrtek 12. 6. 2025 ve 12.21. Svatou branou do baziliky sv. Petra jsem prošla hned další den v pátek s první skupinou poutníků v 8 ráno.

Trvalo mi to 36 dní a v nohách jsem měla 1227 km, z toho 8,9 km v České republice, 426,30 km v Rakousku a 791,9 km v Itálii.

Foto: archiv autorky svědectví (CCO)

*Trvalo mi
to 36 dní
a v nohách
jsem měla
1227 km.*

„Na Svatopetrské náměstí v Římě jsem došla ve čtvrtek 12. 6. 2025 ve 12.21.“

Cesta vedla z Moravy přes Dolní Rakousy, Horní Rakousy, Štýrsko a Korutany a v Itálii přes regiony Furlansko-Julské Benátsko, Benátsko, Emilia Romagna, Marche, Umbria, Lazio.

Přešla jsem Alpy i Apeniny, překročila jsem Dunaj, Mur, Drávu, Piavu, Pád, Tiberu. Na cestě mne zastihlo chladno, dokonce přes jednu noc sněžilo, i ukrutná tepla přes 40 stupňů.

Viděla jsem plamenáky, volavky, hady, ještěrky, želvy, palmy, olivové háje i smíšené lesy, úplné roviny i vápencové štíty skal tyčící se do výšky.

A co mi to přineslo?

Po návratu z pouti bývám často dotazována, jaké duchovní ovoce pouť do Říma

přináší, zda to stálo za to. Odpověď je jednoznačná – ano. Musím navíc přiznat, že je toho mnohem víc, než jsem původně čekala. Podělím se alespoň o dvě zkušenosti.

Ta první by mohla inspirovat i ostatní, aby vyrazili na obdobnou pouť. Pouť v tomto rozsahu jsem vnímala jako mimořádnou šanci modlit se jinak než v běžném každodenním provozu – modlitba na pouti byla něčím mnohem bližším,

Foto: Z archivu autority svědeckví (CCO)

„Svatou branou do baziliky sv. Petra jsem prošla hned další den.“

možná i proto, že člověk byl více na Pána Boha odkázán nebo možná víc nastaven na Boží signál. I ty Boží odpovědi byly určitým způsobem výraznější než během „normálního“ života.

A to druhé je skutečnost, že pouť výrazně změnila můj pohled na život. Nejen že od té doby žasnu, jak mně Pán Bůh pomohl, abych k cíli došla, ale vidím teď své dřívější i současné priority jaksí z nadhledu. Ne vždy to, co jsem viděla jasně černě, je nyní pro mne tak jednoznačné a ne vše, kvůli čemu jsem se stresovala, mne musí nyní zneklidňovat.

Můj hlavní závěr z pouti je silná zkušenost, že jsme v rukou Božích a Pán Bůh se o nás postará.

Lenka ■

*Můj hlavní závěr z pouti je silná
zkušenost, že jsme v rukou Božích
a Pán Bůh se o nás postará.*

Národní pěší pouť na Velehrad

Moto: „Radost pro všechny lid.“ (Lk 2,10)

Vychází se vždy z Vranova nad Dyjí, Nového Veselí, Vítochova a ze Sebranic u Litomyšle, a to v pondělí mezi svátkem sv. Rocha (16. 8.), patrona poutníků, a Panny Marie Královny (22. 8.) – tedy, dá-li Bůh, v pondělí 17. 8. 2026, 16. 8. 2027, 21. 8. 2028, 20. 8. 2029 a 19. 8. 2030. V úterý se pak jde ze Znojma, Velkého Meziříčí, Olešnice. Ve středu vycházejí poutní proudy z Olomouce, ve čtvrtek z Ratíšovic, v pátek z Brankovic a přidávají se také poutníci, kteří (po etapách) putují z Levého Hradce a z dalších míst. V sobotu brzy ráno z Uherského Brodu a z Nedachlebic. Hlavní mše svatá ve velehradské bazilice je vždy v sobotu (22. 8. 2026, 21. 8. 2027, 26. 8. 2028, 25. 8. 2029 a 24. 8. 2030). Před ní se koná obnova zasvěcení našeho národa Panně Marii.

Informace o letošní pěší pouti: www.fatym.com, www.poutnik-jan.cz, www.poute.eu

Foto: Jarka Malicová

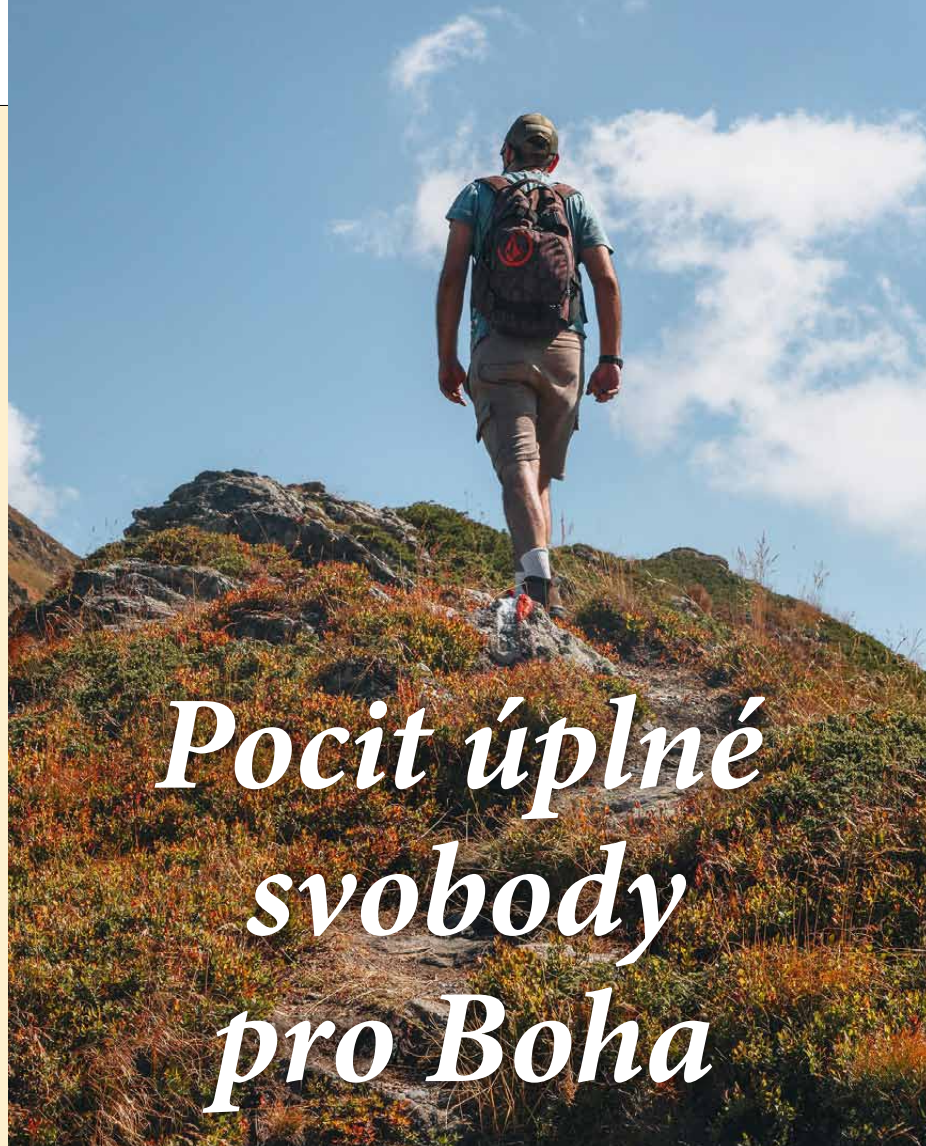

Foto: Unsplash, Kristijan Arsov (CCO)

Pocit úplné svobody pro Boha

Otec Jindřich Bartoš byl jeden z poutníků, kteří se do Říma vydali pěšky již v Jubilejním svatém roce 2000. V knize „Pouť do Říma od A do Z“ (viz upoutávka na tištěnou i on-line knihu na této straně) popisuje jeden z nejsilnějších zážitků této pouti. Překvapivě ho čekal již na samém začátku!

Můj nejsilnější zážitek byl ve chvíli, kdy jsem dokončil balení a naložil svých pět švestek do doprovodného auta a vyjel ze Znojma směrem na Vranov (odtud tehdy poutníci do Říma vyrazili – pozn. red.).

Vždycky se nerad balím, když mám jet na delší cestu z domu. Vyčítám sám sobě, že jsem si zas něco dojednal, a v duchu si přeji, aby někdo zavolaal, že se to ruší.

Tentokrát to bylo přesně naopak. Byl jsem si jist, že jednou dělám to, co mám dělat, že jsem dal na jedno správné vnuk-

nutí. Na silnici od Znojma jsem si připadal jako pták, který vylétl, je úplně volný a má před sebou nový neznámý obzor, na který se těší. Báł jsem se třeba jen ohlédnout zpátky na město, aby mě něco nezadrželo nebo abych si nevzpomněl na něco, kvůli čemu bych se měl vrátit. Většinou se těžko loučím, ale tentokrát jsem zažil něco, co dosud ne. Bylo mi jasné, že musím s radostí něco opustit, aby mi to mohlo být darováno v úplně jiné podobě.

Snad to byl pocit úplné svobody pro Boha, v jakém by se asi dobře odcházelo i z tohoto světa. Snad k tomu pomohlo i to, že jsem podle společné domluvy dal před pouti do pořádku osobní závět a hmotné věci, za které jsem zodpovědný. Určitě k tomu pomohlo i vědomí, že tolik lidí se na moji pouť spoléhá. Nikdy mě ani nena- padlo, že bych ji měl vzdát. Obával jsem se později, že kdyby k tomu z nějakého objektivního důvodu muselo dojít, byla by to pro mě ta nejtěžší životní zkouška.

Myslím, že něco z tohoto pocitu pře- trvalo nejen během celé pouti, ale že to zůstává trvale.

P. Jindřich Bartoš ■

Bylo mi jasné, že musím s radostí něco opustit, aby mi to mohlo být darováno v úplně jiné podobě.

Pouť do Říma od A do Z

Napsali poutníci, uspořádal P. Jan Peňáz

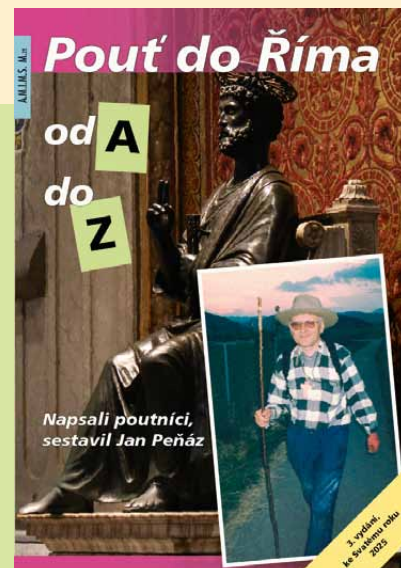
Poutavě napsaná kniha – dárek, který:

- upozorní na Svatý rok,
- v jeho průběhu může inspirovat („Svatý rok, k Bohu krok!“),
- po jeho skončení bude památkou jak na Svatý rok 2025, tak i na Velké jubileum 2000, kterým jsme vstoupili do tohoto tisíciletí.

112 stran, příspěvek na tisk 25 Kč + obyčejné poštovné (možno objednat i pomocí kuponu na str. 59), on-line jako e-kniha zdarma ke stažení na www.fatym.com.

Jedna z velmi úspěšných knih Tiskového apoštolátu A.M.I.M.S., která za čtvrt století vyšla v celkovém nákladu 55 000 výtisků.

3. vydání ke Svatému roku 2025

Tajemství Nejsvětější Trojice a my

Foto: Midjourney, ondravanus (CC0)

Rozjímej, žij a předávej

Podobně jako se svatý Lukáš odvážil napsat své evangelium poté, co se mnozí jiní před ním odvážili psát o Ježíši, odvažuji se i já napsat pár řádků o Nejsvětější Trojici – sérii krátkých článků na následujících stránkách.

Hlubina Božích tajemství a Duch Svatý

Slavnost Nejsvětější Trojice slavíme každoročně týden po Slavnosti Seslání Ducha Svatého, a to ne náhodou: protože jen ve světle jeho darů můžeme pronikat hlubiny Božích tajemství. „Duch Svatý zkoumá vše, i hlubiny Boží“ (srov. 1 Kor 2,10–11), Duch Svatý bere z toho, co je Synovo, a nám to dává (srov. Jan 16,14–15) ne jako strnulou nauku, literu,

teorii, ale jako děj, událost, živoucí zkušenost. Duch Svatý uvádí naše srdce do pohybu.

Nesdílí něco, ale sebe a...

Na začátku mše nás kněz zdraví a součástí pozdravu jsou i slova „společenství Ducha Svatého...“ Latinské *communicatio* znamená jednak skutečnost, která už tu je – navázaný vztah –, ale i skutečnost, která se stále prohlubuje ve smyslu pokračujícího sdílení. Duch Svatý nesdílí něco, ale sdílí sebe. A protože vše přijal od Otce a Syna, sdílí i Otce a Syna.

Postupné „ponořování do hloubky tajemství“

Byla doba, kdy lidé neměli příliš zkušenost s Duchem Svatým. První významnou získali apoštolové o Letnicích. O své

*Duch Svatý
předává poznání
Boha jako živou
zkušenost.*

zkušenosti pak vyprávěli druhým, takže i oni zatoužili po Duchu Svatém. Apoštolové na ně vložili ruce a oni Ducha Svatého přijali.

Podobně je to s teologickým poznáním Boha. Nejsme první, kdo touží pro-

*Poslouchej, čti,
rozjímej, předávej.*

Boží království v nás!

Když se Ježíše ptali: „Kdy přijde Boží království?“, odpověděl: „Není tam ani onde. Boží království je entos hymon (intra vos).“ (Lk 17,21) Řecké „entos“ a latinské „intra“ bývá nejčastěji překládáno slovem „mezi“. Ale i překlad slovem „uvnitř“ má své opodstatnění.

Někdy si představujeme Boží království jako něco vnějšího. Byli bychom rádi, kdyby bylo „někde okolo nás“: zdraví, materiální zajištění, uspořádaný soubor vnějších podmínek, ve kterých se nám žije dobře. A právě proto jsme stále nespoko-

jení, ne úplně šťastní, pořád něco kritizujeme, pořád se nám něco nelíbí.

Kde hledali sv. Pavel, Jan a Terezie?

Svatý Pavel připomíná: „Boží království nespočívá v jídle a pití, ale ve spravedlnosti, pokoji a radosti, které dává Duch Svátý.“ (Řím 14,17) Boží království nelze ▷

*„Kdo má Boha,
tomu nic neschází.
Bůh sám dostačí!“
sv. Terezie z Avily*

Foto: Midjourney, ondravanus (CC0)

Tajemství

Slovo tajemství používáme v češtině ve dvojm významu:

1. Něco, co má být utajeno a nesmí se prozradit (v angličtině se v tomto významu používá slovo „secret“), například vojenské tajemství nebo tajemství, se kterým se nám někdo svěřil, také třeba zpovědní tajemství...
2. Něco, co je tak nezměrné, že nemůže být zcela naším poznáním obsaženo (v angličtině „mystery“). Často jsme dokonce zvaní, abychom taková tajemství odhalovali, ale tyto skutečnosti jsou takové, že je nemůžeme beze zbytku obsáhnout. Čím hlouběji do nich pronikneme, tím více vidíme, jak mnoho zůstává ještě naším poznáním neuchopeno – a tak stále dál... Například tajemství vesmíru, ale také Boží tajemství – např. vnitřní život Boží, tj. tajemství Nejsvětější Trojice.

niknout do Božích tajemství. Mnozí byli před námi. Poslouchali, četli, rozjímali a potom předávali, abychom i my poslouchali, četli, rozjímali a předávali.

P. Jindřich Čoupek ■

hledat ve vnějších skutečnostech, ale uvnitř, ve svém srdci. Svatý Jan píše: „Kdo má Syna, má život, má všechno, kdo nemá Syna, nemá život, nemá nic.“ (Srov. 1 Jan 5,12)

Svatá Terezie učí: „Kdo má Boha, tomu nic neschází. Bůh sám dostačí!“ My tuto její větu znovu interpretujeme po svém. Slova „nic neschází“ si vyložíme jako „mít všechno potřebné, materiální a vnější k životu“. Ale to je nepochopení! Terezie chce radikálně říct, že když máš Boha, tak nic dalšího nepotřebuješ. A jestli ho nemáš, tak tě vnější věci nikdy neuspokojí.

Slova sv. Terezie „nic neschází“ si často vykládáme jako „mít všechno potřebné, materiální a vnější k životu“. Ale to je nepochopení!

Sv. Terezie od Ježíše (z Avily), P. P. Rubens, 1615

Tajemství kostelní nástěnky

Na kostelní nástěnce stál tento text: „*Duch Svatý vyjevuje, že v základě není jiná radost než radost z lásky, radost z radosti milovaného, radost jednoho z druhého. Boží království vyrůstá s radostí Ducha Svatého, která se vkládá jako skvostný plod mezi lásku a pokoj. Učedníci z Antiochie tento plod sklízeli, když za pronásledování byli plni radosti a Ducha Svatého (Sk 5,41), a učedníci v Soluni přijali slovo Boží přes*

Terezie chce radikálně říct, že když máš Boha, tak nic dalšího nepotřebuješ. A jestli ho nemáš, tak tě vnější věci nikdy neuspokojí.

četná soužení s radostí a v Duchu Svatém. (1 Sol 1,6)“

V Antiochii a v Soluni nebyly kdovíjak skvělé vnější podmínky, ale srdce učedníků byla plná Boha a radosti. O vnějším světě řekl Ježíš: „Ve světě budete mít soužení.“ (Jan 16,33) Následujme Antiochijské a Solunany a vcházejme do Božího království, ať jsou vnější podmínky jakékoli, byť i velice náročné. Vždyť Boží království opravdu není prostor, je to děj Boží, který se odehrává v nás.

P. Jindřich Čoupek ■

Foto: Clouek a víra, Per Polansky ©

Nejsvětější Trojice v tanečních

Zaslechli jste již někdy řecké slovo „perichoreze“?

Svatému Janovi je zvlášť drahá předložka „v“. Ve svém evangeliu několikrát píše o tom, že Syn je v Otci a Otec v Synu (Jan 14,10), a kromě předložky „v“ používá také termín „zůstávání v“. Například verš: „Bůh je láska; kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh zůstává v něm.“ (1 Jan 4,16)

Nebojte se perichoreze

Toto zůstávání Syna v Otci a Otce v Synu je jedním ze smyslů řeckého slova *perichoreze*, které jsem se naučil od našeho profesora dogmatiky, když nám přibližoval tajemství Nejsvětější Trojice. On sám to slovo nevymyslel, ale přejal je od svých předchůdců na cestě poznání Boha.

Z dějin víme, že toto slovo hodně používal řecký církevní otec sv. Jan Damašský († 750). Do latiny bylo přeloženo dvěma podobnými slovy *circumincessio* a *circuminsessio*. To první slovo s „c“ vyjadřuje dynamický rozměr perichoreze a to druhé slovo se „s“ spíše rozměr statický. Vysvětlíme si za chvíli...

Slovo „perichoreze“ původně znamenalo kruhový tanec: lidé v pohybu, jedni druhým vycházejí vstříc, jedni druhým zase ustupují, vzájemně se míhají...

Circumincessio – Bůh tančí

Řecké slovo *perichoreze* původně znamenalo kruhový tanec: lidé v pohybu, jedni druhým vycházejí vstříc, jedni druhým zase ustupují, vzájemně se míhají, na místě, kde byl jeden, je najednou druhý.

Boží bytí není statické, v Bohu nacházíme neustálý pohyb, který ale není změnou – Bůh se nemění! Podstatou tohoto pohybu je to, že Otec se neustále dává Synu a Syn Otci. Toto úplné svobodné

sebedarování je podstatou božství. Otec vychází ze sebe, daruje Synovi všechno, co má, celou svoji přirozenost. A naopak Syn se zcela odevzdává Otci.

Pozor na kategorická tvrzení

V teologii obecně a ve vztahu k tajemství Nejsvětější Trojice zvlášť pociťuji obavu vyslovovat kategorická tvrzení. Na jednu stranu je potřebujeme, aby se náš rozum měl o co opřít. Na druhou ale mohou ▷

- *Podstatou božství je svobodné sebedarování.*
- *To, co charakterizuje Otce, je jeho vztah k Synu.*
- *To, co charakterizuje Syna, je jeho vztah k Otci.*
- *Duch Svatý zkoumá hlubiny Boží.*

někdy působit dojmem, že já člověk vím, jak to v Bohu je. Ať v nás tato tvrzení spíš probouzejí posvátnou závrať před tajemstvím, do kterého vstupujeme!

Našel jsem někde tyto výroky: „Osoby Nejsvětější Trojice nejsou nic než vzájemné vztahy. Jednotlivé božské osoby jsou definovány svým vztahem k dalším dvěma. Otec není nějaká substance, je to čirý vztah k Synu a Duchu Svatému.“ Jsou to tvrzení dosti kategorická. Když o nich ale začneme přemýšlet ve světle slov Janova evangelia o Otci, který je v Synu, a o Synu, který je v Otci, uvědomujeme si, že to, co nejvíce charakterizuje Otce, je právě jeho vztah k Synu. A podobně Syna nejvíce charakterizuje jeho vztah k Otci.

Každá osoba Nejsvětější Trojice je zároveň svým vlastním Já, ale i jediným společným My. Přitom si ale osoby zachovávají svou vlastní identitu, nesměšují se, nezamíkají. Otec totiž nemůže být Otcem bez Syna a Syn nemůže být Synem bez Otce.

Láska se neuzavírá mezi dvěma póly, ale dává se dál...

Aby mohl být Otec Otcem, musí mít Syna, a aby mohl být Syn Synem, musí mít Otce.

Boží přednost

Zároveň začínáme tušit, že v Nejsvětější Trojici musí existovat i jakési „pohyby sebezapření“. Totiž aby Otec mohl vykročit směrem k Synu a vstoupit do něj, musí Syn ustoupit Otci, vytvořit prázdný prostor pro Otce, dát mu přednost, zapřít sám sebe, vyprázdnit se sám ze sebe. Tímto směrem se vydal Syn, když se stal člověkem: „nelpěl na tom, že je rovný Bohu, sám sebe se zřekl, vzal na sebe přirozenost služebníka a stal se jedním z lidí“ (srov.

Flp 2,6). Otec ozdobil svého Syna diadémem lidství.

Circuminsessio (psáno se „s“) – Syn spočívá v Otci

V Janově evangeliu nacházíme celkem 4x Ježíšovo vyjádření „Já jsem v Otci a Otec ve mně“. Kromě toho je u Jana i krásné slovo o tom, že svědectví o Bohu nám přinesl jednorozený Syn, který přebývá (spočívá) v náručí Otcově (Jan 1,18).

Slovo spočívání, přebývání vyjadřuje pokojnou harmonii, vztah absolutně otevřený, bez napětí, bez překážek, bez tajemství, které by se chtělo před druhým skrývat.

... v tom je naše velká naděje. Duch Svatý si totiž nenechává nic pro sebe, ale nám to oznamuje.

Foto: Wikimedia Commons (CC0)

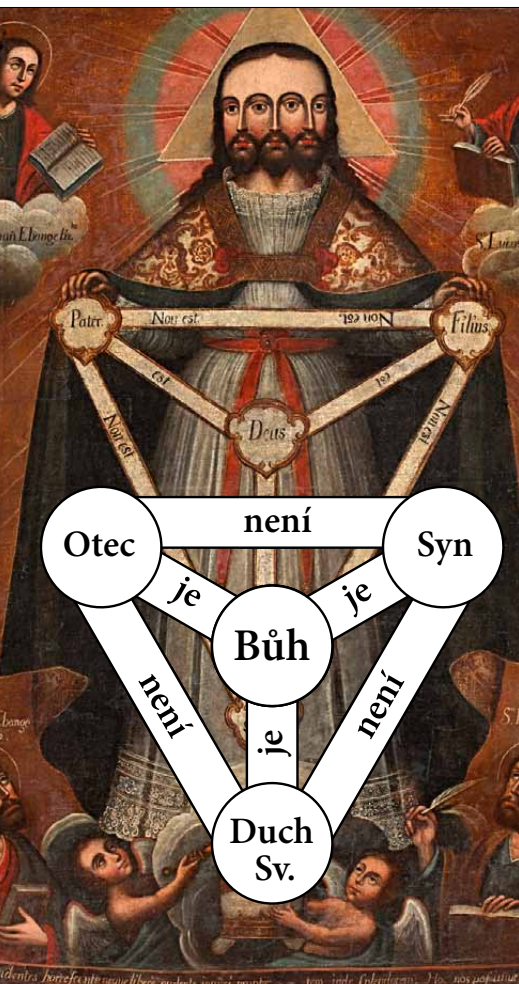
Ikona Nejsvětější Trojice

Ikonu Boha, který přichází v podobě tří mužů k Abrahámovi a Sáře (srov. Gn 18) namaloval kolem roku 1411 ruský mnich Andrej Rublev.

Tři postavy sedí u stolu. Mlčí. A přece k tobě mluví. Rublevova ikona Nejsvětější Trojice není jen krásný obraz – je to okno do nebe. Tři postavy: Bůh Otec, Syn a Duch Svatý. Jsou stejní – a přece jiní.

Uprostřed je číše – znamení oběti. Syn k ní natahuje ruku. Přijímá kříž. Ale není v tom sám – Otec mlčky dává, Duch se chystá seslat pomoc a útěchu.

A to místo vpředu u stolu? Je volné. Je tam pro tebe. Nejsi jen divák. Jsi zván do kruhu lásky, která proudí mezi osobami Trojice. Není to tajemství k pochopení, ale vztah, do kterého můžeš vstoupit.

Alegorie Nejsv. Trojice držící tzv. štít víry (Anonym z Cuzca, 18. stol.) – pro pochopení přidáváme tento diagram v češtině.

Duch Svatý také tančí

Jak je zřejmé z doposud napsaného, dobře se o všem hovoří v rámci vztahu Otce a Syna. Jaké je místo Ducha Svatého? Pochopit to a potom to srozumitelně vyložit – to bude překvapením budoucího uvědomění do plné pravdy. Perichorezi Ducha Svatého vyslovuje biblický verš o Duchu Svatém, který zkoumá všechno, i hlubiny Boží (srov. 1 Kor 2,10–11). V Janově evangeliu slyšíme o Duchu, který nemluví sám ze sebe, ale mluví to, co slyší šeptat Syna a Otce, o Duchu, který přijal od Syna k zvěstování to, co sám Syn přijal od Otce (srov. Jan 16,12–15). Ve Vyznání víry vyznáváme Ducha Svatého, „který z Otce i Syna vychází“.

Duch Svatý – učitel tance

Svatý Bonaventura vidí dokonalost lásky v tom, že milující dovolí milovanému, aby lásku milujícího sdílel třetí osobě. Láska se neuzavírá mezi dvěma póly, ale dává se dál. V tom je naše velká naděje. Duch Svatý si totiž nenechává nic pro sebe, ale nám to oznamuje.

P. Jindřich Čoupek ■

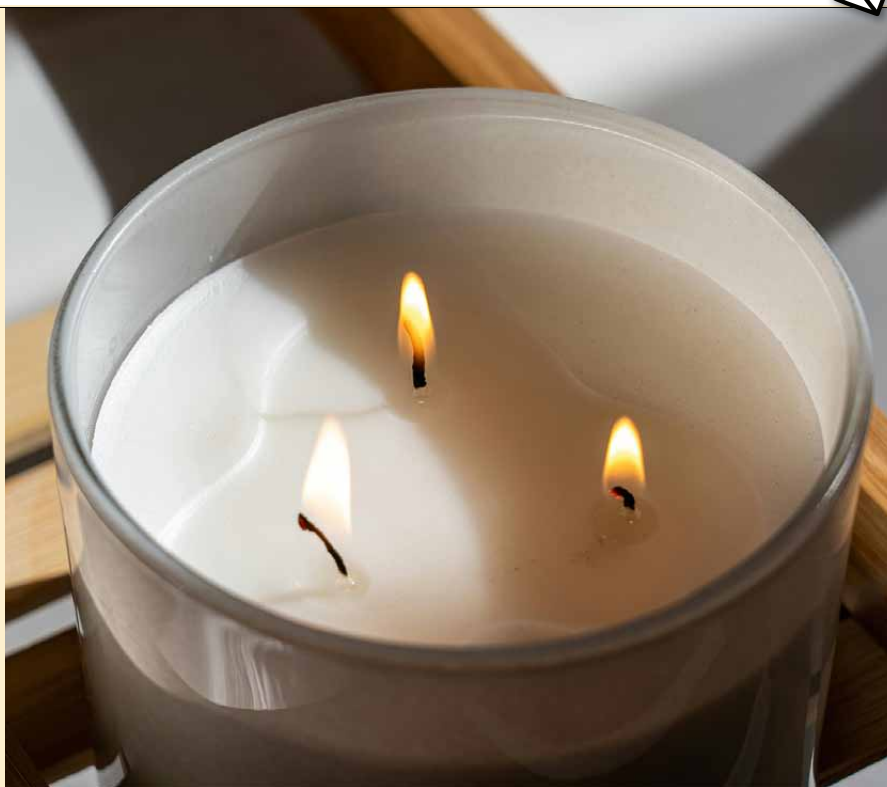

Foto: Pexels, Castorly Stock (CC0)

Já to stejně nechápu

Připravil jsem si svíci se třemi knoty – abych mohl dětem přiblížit, jak je možné, že Bůh je jeden, ale ve třech osobách. Zapálil jsem ji: „Vidíte, jedna jediná svíce a přitom hoří třemi plameny – tak jako jeden Bůh – jedno jediné božství, moc, moudrost, vševědoucnost... A přitom se projevuje ve třech osobách: Otci, Synu a Duchu Svatém.“

Pak jsem se jich zeptal: „Už tomu rozumíte, jak je možné, že je jeden Bůh,

a přitom ve třech osobách?“ Pokyvovaly hlavou, jako že tomu už rozumí...

Vtom jsem je dost překvapil: „Vidíte, a já tomu stejně pořád nerozumím.“

A opravdu – věříme tomu ne proto, že bychom tomu plně rozuměli (pořád je to tajemství), ale proto, že takto se nám dal Bůh poznat.

P. Pavel Zahradníček ■

Symbyly Nejsvětější Trojice

Trojedinost Boha jediného, a přece ve třech osobách si můžeme přiblížit různými symbyly.

Trojlístek – jeden a přitom tři lístky (tuto symboliku pro přiblížení Nejsvětější Trojice používal již svatý Patrik);

Trojúhelník – jeden, a přece tři strany;

Tři skupenství vody – led, kapalina, pára a současně jedna voda;

Svíce se třemi knoty – jedna svíce hořící třemi plameny...

Foto: Wikimedia Commons, NikL (CC BY-SA 4.0)

Oko Boží Prozřetelnosti v trojúhelníku symbolizující Nejsv. Trojici, nad ním tetragram JHWH (mozaika z kostela sv. Jakuba v rakouském Thalu, Ernst Fuchs, 1992–1994)

Bůh ti vychází vstříc, neboj se

Po poslední večeři ve své velekněžské modlitbě Pán Ježíš prosí Otce: „... ať i oni jsou v nás.“ (Jan 17,19–22) Je to prosba i za nás.

O něco dříve v Janově evangeliu nacházíme slova „přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek“ (Jan 14,23). Naše místo jako lidí je v lůně Nejsvětější Trojice. Jsme povolání být synové v Synu. Jsme v Božím srdci a Bůh chce být v tom našem.

Z naší strany je tou nejlepší reakcí na takovéto pozvání pokojně odevzdávání se plně důvěry. Naopak budeme Bohu bránit, když jej v duchovním životě budeme přizpůsobovat sobě, když jej učiníme „služebníkem svých zájmů“, když z něj uděláme součást své vlastní ideologie.

Budeme tím víc sjednoceni s Nejvyšším a zároveň budeme ve vztahu k němu víc sami sebou, čím víc budeme přijímat Boha jako Boha.

Já v srdci Božím a bližní v srdci mém

O tom, jak se trojiční perichoreze promítla do života prvotní církve, nacházíme svědectví ve Skutcích apoštolů: společenství věřících mělo jedno srdce a jednu duši (Sk 4,32). Srdcař Pavel píše o touhách svého srdce ve svých listech: „Nic jsem vám nezatajil, Korintáné, naše srdce se vám otevřelo. V našem srdci nemáte nedostatek místa, ale vy sami se nám uzavíráte. Na oplátku – mluvím k vám jako k svým dětem – udělejte nám i vy místo ve svém srdci!“ (2 Kor 6,11–13) „Dejte nám místo ve svém srdci!“ (2 Kor 7,2)

Druhý člověk není věc

O to jde: nosit druhého v srdci a dělat vše pro to, abych druhého ve svém srdci mohl nést v lásce, smíření, bez výčitek napětí a bojů, v odpuštění a pokoji. Aby druhý v mém srdci mohl pokojně spočinout. To vnitřní se pak odrazí i navenek.

Ve vztahu k druhým máme někdy despotické tendence – nutíme je, aby se nám přizpůsobovali, aby nám sloužili, pohlcujeme je, využíváme, zotročujeme. Perichoretická láska druhého nezotročuje, nemanipuluje, nepohlcuje, nýbrž spolukonstituuje, spoluutváří a činí jej více samého sebou. Naším úkolem je nevyučovat, ale dávat svobodu, respektovat odlišnost a jedinečnost, trpělivě ji nést, hledat v ní vlastní obohacení, že druhý má to, co já nemám, a radovat se z toho.

Bůh přítomný v člověku jako nekonečná hlubina či výšina transcendence je garancí lidské důstojnosti a „nezvěcnitel-

Foto: Flickr, Barbara Eckstein (CC BY-NC-ND 2.0)

Foto: Flickr, Loretto-Gemeinschaft (CC BY-NC-ND 2.0)

Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí. Jan 8,32

související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Nejlepší reakce na Boží pozvání je pokojné odevzdávání se.

nosti“. Z člověka nejde udělat věc či prostředek pro něco. Lidská osoba je vždy cíl. Tak nás to učil svatý Jan Pavel II.

Nech sa páči

Tato slovenská fráze je vyjádřením přednosti: „Z pokory ať každý z vás pokládá druhého za lepšího, než je sám. Nikdo z vás ať nehledí jenom na vlastní prospěch, ale i na prospěch druhých.“ (Flp 2,3–4)

I náš vztah k druhým se podobá takovému tanci: jeden druhému vycházíme vstříc či jeden druhému ustupujeme, aby druhý mohl kráčet vpřed. Když při tanci jdou oba vpřed, srazí se. Když při tanci jdou oba vzad, vzdálí se a ztratí kontakt. Jde o to vzájemně si vycházet vstříc, vzájemně vytvářet prostor pro druhého, jeden druhého se ptát: „Co pro tebe mohu udělat?“ A ty, Duchu Svatý, božská muziko, hraj!

P. Jindřich Čoupek ■

Z nauky Církve¹⁾

1. EXISTENCE NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE

1. 1. Boží trojsobnost

V Bohu jsou tři osoby: Otec, Syn a Duch Svatý. Každá z těchto tří osob vlastní numericky tutéž božskou bytnost.^[De fide]

1. 2. Důvod Boží trojsobnosti

V Bohu jsou dvě vnitřně božská vycházení (*processio*).^[De fide]

Subjektem vnitřně božských vycházení (v aktivním a pasivním smyslu) jsou božské osoby, nikoli božské přirozenosti.^[De fide]

Druhá božská osoba vychází z první osoby plozením, a proto se k ní chová jako Syn k Otcí.^[De fide]

Duch Svatý vychází od Otce a Syna jakožto jediného principu jedním jediným vydechováním (*spiratio*).^[De fide]

2. SPEKULATIVNÍ VÝKLAD DOGMATU NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE

2. 1. Spekulativní vysvětlení vnitřně božských procesů

Syn vychází z Otcova intelektu.^[Sent. certa]

Duch Svatý pochází z vůle – z oboustranné lásky Otce a Syna.^[Sent. certa]

Duch Svatý nevychází plozením.^[De fide]

2. 2. Božské vztahy a osoby

Vztahy v Bohu jsou s božskou podstatou reálně identické.^[De fide]

V Bohu je vše jedno, pokud se nevyskytuje protiklad vztahu.^[De fide]

Tři božské osoby jsou v sobě navzájem (trinitární perichorese).^[De fide]

Veškerá činnost Boží navenek je společná všem třem osobám.^[De fide]

Otec posílá Syna, Otec a Syn posílají Ducha Svatého.^[Sent. certa]

2. 3. Vztah Nejsvětější Trojice k rozumu

Boží trojsobnost může být poznána pouze Božím zjevením.^[Sent. fidei prox.]

Přirozený rozum není schopen ani po zjevení dosáhnout vnitřního vhledu do dogmatu Nejsvětější Trojice.^[Sent. fidei prox.]

Srov. Ott, Ludwig. „Dogmatika“, Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1994.

¹⁾ Dogmata jsou mimořádným projevem učitelského úřadu Církve zpravidla v oblastech, u kterých došlo v minulosti ke sporům. Vyhlášená dogmata se vzájemně doplňují, proto není možné některé z nich ignorovat. Zde uvedená dogmata nevylučují celou nauku Církve k danému tématu, ale pouze zdůrazňují některé oblasti. Uvádíme stručné formule, které je třeba chápat v kontextu, v jakém byla dogmata vyhlášena, a v souvislosti s dalším učením Církve.

Poznámka: **De fide** – pravda víry; **Sent. cert.** – logický závěr vyvozený z pravdy víry; **Sent. comm.** – všeobecné rozšířené mínění teologů; **Sent. fidei prox.** – pravda považovaná za zjevenou Bohem, kterou však Církev definitivním způsobem neprohlásila za pravdu víry; **Sent. pia** – zbožný názor; **Sent. probabilis** – názor považovaný teologií za pravděpodobný, ale nikoliv jistý.

Objev v pravou chvíli

Foto: MŠ!

Foto: Pixabay, Iscliviu (CCO)

Je to již několik let, co nám začal domů chodit časopis *Milujte se!*. Snad již od prvních čísel. Ale tou dobou jsem ještě jako nepraktikující křesťanka časopis jen prolistovala. Většinou tak skončil hluboko ve skříni. Odtud po čase putoval do veliké bedny ve sklepe, kde čekal spolu s ostatními novinami a letáky na spálení.

Roky ubíhaly a mně se začal postupně hroutit život. Vše vyvrcho-

lilo rozpadem manželství. Zůstala jsem sama s dětmi. Zpočátku jsem se snažila vše zvládat, ale po několika měsících mi síly začaly docházet. Nejvíce mě trápila myšlenka, proč se to muselo stát právě mně a kde jsem udělala chybu. Nedokázala jsem se smířit s rozpadem rodiny. Ta pro mě znamenala všechno. A tak jsem začala uvažovat o návštěvě psychologické poradny.

V té době jsem musela na pár dní odjet se synem do nemocnice. Do tašky jsem si zabalila pár věcí, mezi nimi i jedno starší číslo časopisu *Milujte se!*. Ve chvíli, kdy byl můj syn na operačním sále a já zůstala na pokoji sama, vytáhla jsem časopis a pustila se do čtení. Tak jsem se dostala ke článku, ve kterém se doporučuje před návštěvou psychologa

Milujte se! zdarma on-line

Všechna dosud vydaná čísla časopisu *Milujte se!* – kompletní v elektronické formě ke stažení ve formátu PDF najdete v archivu na www.milujte.se. Je zde k dispozici i fulltextové vyhledávání ve všech dosud vydaných číslech! Jde nám o maximální šíření těchto materiálů: můžete si kterékoliv číslo nejen sami stáhnout, uložit..., ale můžete je sdílet, odkazovat na ně, cokoliv z nich použít pro jakýkoliv dobrý účel...

navštívit kněze. Po návratu z nemocnice jsem knězi zavolala a domluvila si s ním schůzku. Stal se mým duchovním průvodcem a je jím dodnes. Toho dne mi začal nový život. Jsem za něj velmi vděčná. A časopis *Milujte se!* jsem si doslova zamilovala. Chtěla jsem mít doma všechna starší čísla, a tak jsem začala po nich pátrat. Některá jsem našla doma v šuplíku, jiná jsem posbírala v kostelích po okolí.

Jednou jsem se chystala doma zatopit v kamnech. A tak jsem v bedně ve sklepe hledala nějaké papíry na zatopení. Jaké bylo moje překvapení, když jsem na jejím dně našla vyhozená již několik let stará čísla časopisu. Z toho úlovku jsem měla obrovskou radost. Časopis mi totiž změnil život i pohled na katolickou církev vůbec. Za necelý rok se můj život otočil o 180 stupňů. Nechala jsem svoje děti pokřtít. S dcerou jsme byly u prvního svatého přijímání. Nyní se připravuji na biřmování. Teď už vím, kde hledat sílu.

Dodnes nevím, kdo nám tehdy časopis objednal. Ale ať to byl kdokoli, díky moc.

Monika (zkráceno) ■

... dostala jsem se ke článku, ve kterém se doporučuje před návštěvou psychologa navštívit kněze.

Foto: Unsplash, John (CCO)

ale už v nich (většinou) nehledám

Mám úplně všechna čísla časopisu. Mod okamžiku, kdy *Milujte se!* v roce 2007 začalo vycházet, si je pečlivě schovávám a opatruji je jako „oko v hlavě“. Je jich už pěkný stoh. Na výšku má přes 30 centimetrů. Dřív, když jsem se chtěl vrátit k některému z čísel, tak jsem často dlouho hledal, přebíral... – a pak třeba ještě jednou, protože napoprvé jsem to, po čem jsem pátral, přehlédl.

Ještě i dnes si občas nějaké vytáhnou, něco si v něm pročítám (naprostá většina obsahu čísel je volena tak, aby nijak nezastrárala). Ale tu hromadu už většinou nepřebírám.

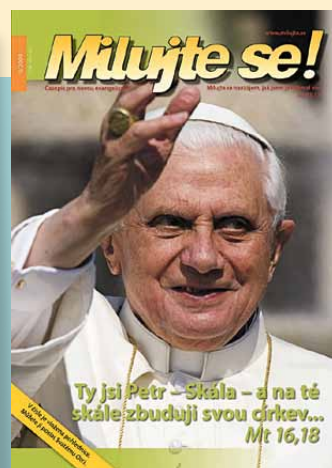
Dnes už to dělám jinak. Od té doby, co se nám podařilo zprovoznit fulltextové vyhledávání na našem webu www.milujte.se, tak jen zadám hledaná slova – třeba „otec Pio stigmata“ – a hned vidím, že se o tom psalo ve 4., 20. a 46. čísle. Ve vyhledávání vidím i kousek textu, a tak

mohu rychle odhadnout, zda by mohl být nalezený výsledek to, co hledám. Pak prokliknu na jednotlivé odkazy a podívám se, zda je to opravdu ono (přímo v čísle mohu hledat pomocí klávesy F2 a napsaného textu – např. „stigmata“). A pak se již jen rozhodnu, zda si to, co jsem našel, přečtu na obrazovce, nebo si to najdu – když už vím kde – přímo ve stohu papírových časopisů, které pořád opatruji. Přece jen některé delší texty se čtou lépe na papíře...

A když se mě někdo z přátel ptá na radu, kde najde v časopise to nebo ono, dělám to stejně – a ještě mu poradím, jak si to příště může najít za pár vteřin i sám.

I když, přiznám se, někdy si tu hromadu i jen tak prolisťuji, vracím se k tomu, co mě zaujme a na co jsem už pomalu pozapomněl, že to v *Milujte se!* před lety bylo.

P. Pavel Zahradníček ■

Poznej své charisma!

... tentokrát charismata porozumění

Foto: Pexels, Laura Tancredi (CCO)

Lidé s „charismaty porozumění“, tj. například s charismatem poznání nebo charismatem moudrosti, dostali od Boha krásný dar, který jim pomáhá porozumět Božím i lidským cestám.

Fascinuje tě učení a objevování nových věcí? S radostí čteš a studuješ i náročné, na pochopení obtížné knihy, které rozšiřují tvé poznání a prohlubují tvou víru? Přicházejí se za tebou poradit lidé s duchovními problémy, abys je správně

nasměroval? Problémy tě neděsí, ale mobilizují ke hledání nových řešení?

Lidé s charismatem poznání nebo moudrosti odpovídají na takové otázky „ano“. Dostali od Boha krásný dar – charisma, které jim pomáhá porozumět Božím i lidským cestám.

Charisma – dar

Charismata jsou dar Ducha Svatého, který zefektivní tvou službu druhým lidem – skrze charismata působí sám Bůh a lidé jsou nástroji jeho lásky, jeho dobroty. Charismata jsou milost (tedy nezasloužený dar – pozn. red.), která není v první řadě určena pro tvůj vlastní prospěch,

ale ke službě druhým – jednotlivcům i celému společenství. Charismata jsou dary, pomocí kterých člověk předává druhým lidem Boží pravdu, dobrotu, lásku. Je to dar daný zdarma Bohem, abys jím sloužil druhým. Ale užitek přináší i tobě: když jimi sloužíš druhým lidem, vnímáš radost, Boží blízkost a pomoc a tvá služba nese dobré ovoce.

V časopise *Milujte se!* č. 62 jsme podrobně vysvětlili pojem charisma a začali jsme uvádět sérii článků o charismatech (dostupné jsou zdarma v on-line archivu všech dosud vydaných čísel na www.milujte.se). Nyní budeme pokračovat charismaty poznání a moudrosti,

která se zaměřují na porozumění Božím i lidským cestám a mohou pomoci odstraňovat překážky na cestě k víře.

Víš, co jsi dostal ty?

Každý pokřtěný dostal nějaké charisma – dar Ducha Svatého k prospěchu lidí, pro potřeby světa a k budování Církve. Ale mnoho lidí neví, jaká mají charismata. A právě z tohoto důvodu uvádíme sérii článků o charismatech – abys získal základní informace.

Rozlišování charismat je dlouhý proces – kromě získání teoretických informací je nutné charismatem delší dobu sloužit v praxi a všimnout si, jak tvou službu vnímají druzí lidé (rodina, Církev – zpovědník, společenství) a jaké přinesla ovoce. A pak je ještě potřeba najít správné místo a formu služby, sloužit s láskou, pokorou a poslušností...

Poznej, rozliš své charisma, abys uvolnil celý potenciál, který ti daroval milující Otec!

Připravila Agata Cahová ■

**Poznej, rozliš
své charisma,
abys uvolnil celý
potenciál, který ti
daroval milující
Otec!**

Foto: Midjourney, ondravanus (CC0)

**Přehled dosud
probraných
charismat najdeš
v Milujte se! č. 72,
str. 33nn.**

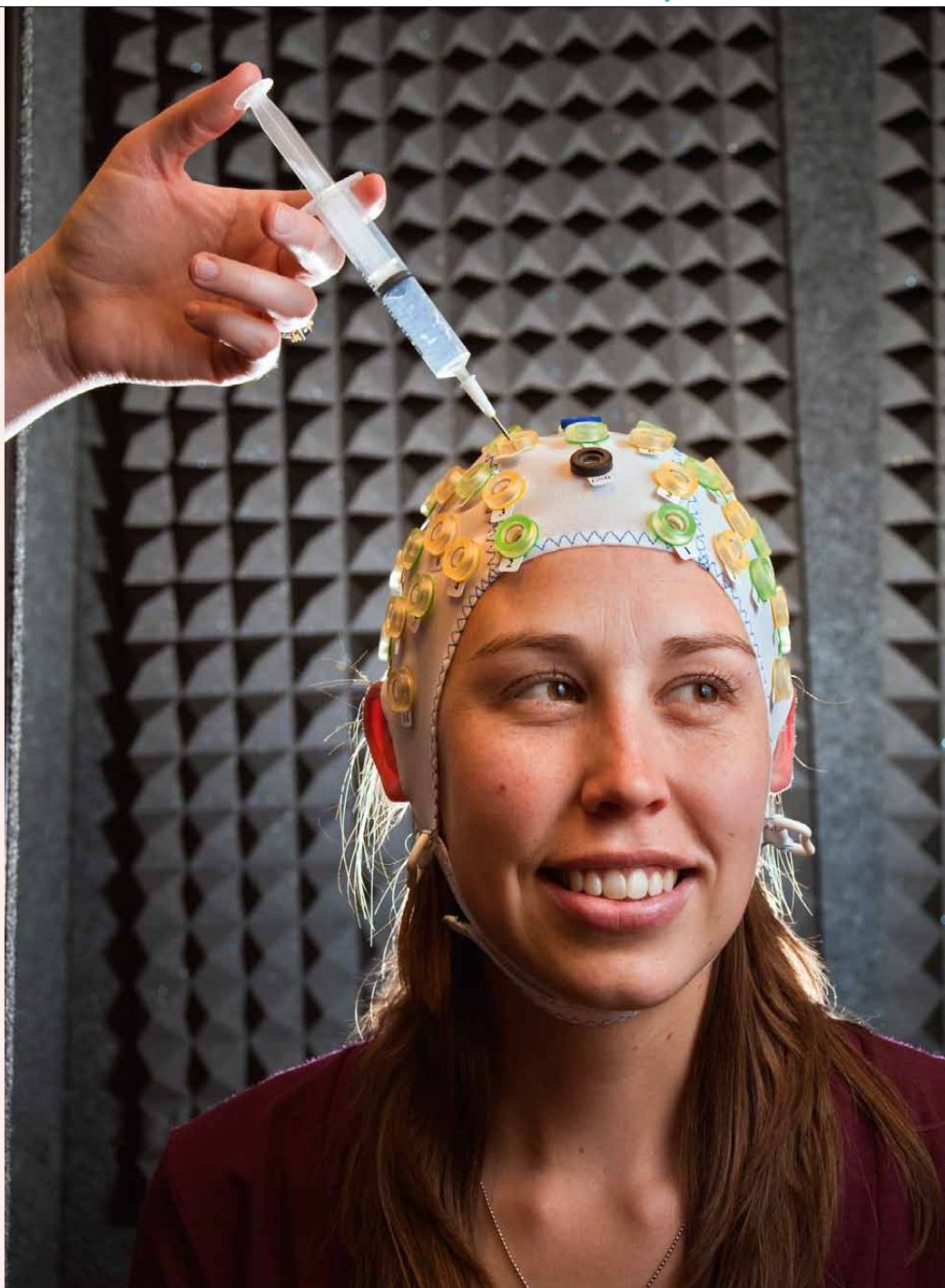
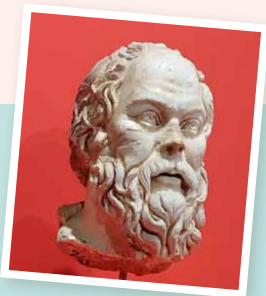

Foto: Flickr, SandiaLabs (CC BY-NC-ND 2.0)

Charisma poznání – charisma vědců

Charisma poznání uschopňuje člověka k tomu, aby byl „potrubím Boží pravdy“ skrze hluboké, s modlitbou spojené studium, intelektuální zkoumání, aby bylo možné lépe pochopit Boha a jeho cesty, nás samotné i celý svět.

Toto charisma je „charisma vědců“. Může se týkat lidí, kteří pracují v akademické sféře, ale také vůbec nemusí. Mohou to být lidé, kteří mají jednoduše obrovskou touhu zkoumat. Hledají, vášnivě hledají hlouběji a hlouběji v úžasu z toho, jak Bůh stvořil tento svět, jak stvořil nás, jaký on je. Tyto lidi fascinuje pronikání do takových hloubek, nad kterými druzí často vůbec nepřemýšlejí. Mají hlubokou touhu ▷

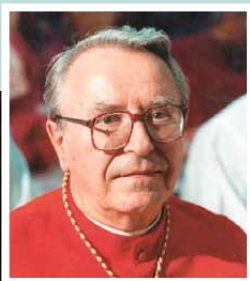

Pravda je vždycky nejsilnější argument.

Sokrates, řecký filozof

Když slyšíme o člověku, že je příliš vzdělaný, aby uvěřil, je to protirečení. Jako kdyby někdo hovořil o hřebíku, že byl příliš dobrý, než aby přichytil koberec, anebo že závora byla příliš pevná, aby udržela bránu.

kardinál Ján Chryzostom Korec

Zkoumání fyzikálních jevů, to je hledání Boha za jeho stvořitelskou činností.

Walther Nernst, fyzik a chemik, nositel Nobelovy ceny

po pravdě. Co je pravdivé? Jak to je? Co to znamená?

Různé významy pojmu „poznání“

Samotný pojem „poznání“ má více významů. V charismatické komunitě se „slovem poznání“ během modlitby za uzdravení rozumí informace, co Pán udělal, dělá nebo má záměr vykonat. Tuto informaci někdo sdělí ostatním, například řekne: „Pán nyní uzdravuje někoho z vás z hluchoty levého ucha.“

V tomto článku ale budeme popisovat „poznání“ ve smyslu intelektuálního zkoumání.

Svatý Tomáš Akvinský

Příkladem člověka s charismatem poznání je svatý Tomáš Akvinský. Měl obrovské vědomosti, intelekt a celý život věnoval tomu, aby lidskými pojmy a pomocí určité

metody vyjádřil krásu světa, harmonii celého vesmíru, harmonii Božího evangelia a to, jak v nás působí Boží milost. Jeho spisy – asi 30 svazků velkého formátu – jsou mistrovským dílem. Mezi nimi zvláště vyniká *Teologická suma* (*Summa theologiae*), vrcholné dílo lidské mysli. Přezdívali ho Mlčící vůl, protože seděl, modlil se, přemýšlel a tvořil – takto dal světu díla, která významně ovlivnila celé západní křesťanství.

Michal Heller – kněz a zároveň astronom

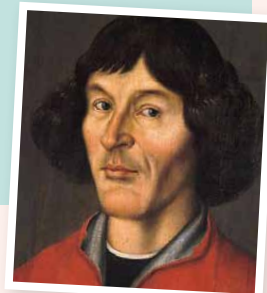
Příkladem našeho současníka s charismatem poznání může být polský kněz a zároveň vědec Michal Heller. Otec Michal je velmi zajímavý člověk, vědec zabývající se astronomií, kvantovou fyzikou, evolucí – fascinuje ho věda, krása stvoření. Věnuje se přednáškám, prezentuje při nich, jak věda nádherným způsobem sou-

Foto: Flickr, Loretto-Gemeinschaft (CC BY-NC-ND 2.0)

Jak se mohu podělit o toto charisma s druhými?

Koho by se nezmocnil obdiv vůči všemohoucímu Tvůrci, když pozoruje a zamýšlí se nad obdivuhodným pořádkem ve vesmíru, pocházejícím z Boží moudrosti!

Mikuláš Koperník, astronom, který zastával heliocentrické uspořádání světa sto let před Galileem Galileim

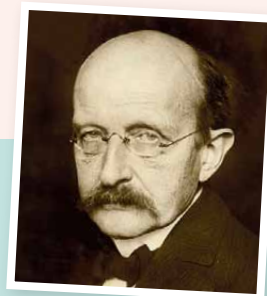
Dvě skutečnosti naplňují mysl obdivem a úctou: hvězdná obloha nad námi a morální zákon v nás!

Immanuel Kant, filozof

Ale tyto dvě cesty (věda a víra) se nerozcházejí, nýbrž jdou souběžně a spojují se v dálném nekonečnu u téhož cíle. Pro věřícího stojí Bůh na počátku, pro fyzika na konci veškerého myšlení.

Max Planck, fyzik, zakladatel kvantové teorie, nositel Nobelovy ceny

Jaká další charismata mi Bůh dal? Která z nich mi dávají možnost podělit se o pravdu, kterou vidím?

zní s vírou. (Více o víře a evoluci v *Milujte se!* č. 56 článek *Stvoření a evoluce* – věda odpovídá na otázku: „Jak funguje svět?“, kdežto víra na otázku: „Jaký má svět nejhlubší smysl, původ a cíl?“)

Spojení s dalšími charismaty

Charisma poznání stejně jako všechna ostatní charismata slouží druhým. Lidé s tímto charismatem by si tedy měli klást

otázky: *Jak se mohu podělit o toto charisma s druhými? Jaká další charismata mi Bůh dal? Která z nich mi dávají možnost podělit se o pravdu, kterou vidím? Může jít o charisma moudrosti, vyučování, psaní...*

Dialog se světem

Charisma poznání je velmi potřebné při dialogu se světem. Vědec má nástroje, jimiž může adekvátně odpovídat na určité

otázky, pochybnosti a lži, které se objevují ve spojitosti s Církví – že Církev je nepřitelem vědy, že víra je v rozporu s rozumem, že pokud začínáš věřit, tak se musíš zříct svého rozumu a podobně. Lidé s charismatem poznání vyvracejí všechna ▷

tato lživá tvrzení. V dialogu se světem jsou nezastupitelní. Velmi potřebujeme lidi s obrovskými vědomostmi a také s velkou dovedností tyto vědomosti předat, aby se šířilo zdravé učení.

Odstraňovat předsudky

Křesťan s charismatem poznání může velmi pomoci v diskusích s intelektuálně

zaměřenými skeptiky, agnostiky, ateisty, vědci a těmi, pro které je pravda tím, co je nejnázevede k setkání s Bohem. Může jim pomoci odstraňovat překážky, které jim brání přijmout víru a stát se Ježíšovými učedníky. Lidé s charismatem poznání mohou také pomoci formovat učedníky a apoštoly k uskutečňování mise v akademickém prostředí.

Modleme se za toto charisma

Duchu Svatý, dotýkej se srdcí lidí, aby uměli rozlišovat charismata, která mají. Prosím, zapaluj srdce lidí s charismatem poznání, aby uměli představovat harmonickou jednotu víry a rozumu, spolupráci těchto dvou křídel, na nichž se vznášíme k Bohu. Prosím Tě, Pane, za lidi s tímto

Rozumové poznání a víra

Poznání skrze víru je ve skutečnosti určitou formou rozumového poznání – jen rozumem nepoznáváme přímo danou skutečnost, ale poznáváme rozumem, že je odůvodněné někomu věřit. Např. Ježíši Kristu věříme, že je pravý Bůh, pro jeho zázraky, pro jeho zmrtvýchvstání, pro svědectví, která o něm vydávali starozákonní Boží proroci, když předpovídali jeho příchod, a která byla zapsána mnoho století předtím, než se narodil...

A pokud víme, že máme velmi silné důvody mu věřit, že je pravý Bůh, pak také víme, že mu můžeme věřit i vše, co nám řekl, protože jako Bůh se nemůže mýlit (je vševědoucí) a nemůže nám lhát (je nekonečně dobrý).

P. Pavel Zahradníček
(více v „Milujte se!“ č. 39, str. 13, článek „Mám věřit jen tomu, co vidím?“) ■

Poznání skrze víru je ve skutečnosti určitou formou rozumového poznání!

Foto: Freepik (CC0)

Ořech

Foto: Flickr, Terry Madeley (CC BY 2.0)

Slyšel jsem, jak jeden učitel duchovního života vysvětloval, jaké jsou stupně našeho poznání: smyslové, rozumové a skrze dar víry. Vzal do ruky ořech, který ještě nebyl vyloupený ze své zelené slupky, a řekl:

„Může se stát, že někdo zůstane jen na povrchu – u toho, co mu zprostředkovávají smysly. Je jako člověk, který vidí zelenou slupku. Ta rozhodně nevypadá nějak lákavě. Kousne do ní – je hořká. A hlouběji se nedostane.“

Učitel pak pokračoval: „Jiný člověk jde hlouběji. Nožkem nebo nehty sloupne slupku a dostane se až k pevné skořápce. Dostal se až ke skořápce. Dostal se o vrstvu hlouběji než ten první. To je obraz toho, kdo nezůstal jen na povrchu u smyslových vjemů a snaží se dostat s pomocí svého rozumu pod jejich povrch.“ Pak ale učitel smutně dodal: „Pokud by se zde člověk zastavil, stejně by si moc nepomohl. Ani z hořké slupky, ani z tvrdé skořápky se žít nedá. A bylo by směšné, kdyby se ten, který se dostal až ke skořápce, pyšně vyvyšoval nad toho, který poznal jen slupku na povrchu...“

Učitel pak ořech rozlouskl. „Sladké jádro je ještě o vrstvu hlouběji. Je pod slupkou i pod skořápkou. K jádru se dostane člověk jen vírou. Uchopit ořech ve slupce a dostat se ke skořápce bylo důležité. Ale přál bych vám, abyste u toho neskončili. Ty předchozí kroky byly totiž jen přípravou.“

P. Pavel Zahradníček ■

**Stupně našeho poznání:
smyslové, rozumové
a skrze dar víry.**

charismatem, aby se nebáli prožívat svou víru z hlediska vědy a neměli strach se zabývat otázkami spojenými s vírou, když se věnují studiu věd.

Prosím Tě, Pane, dotýkej se a pronikaj do srdcí těchto lidí, aby se stali svědky v akademickém prostředí, aby byli příkladem toho, že víra a rozum se nevylučují, právě naopak uschopňují k ještě větším a velkolepějším dílům. Amen.

Připravila Agata Cahová ■

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského
úřadu Církve k dalšímu studiu

Z nauky Církve

Všechno, co existuje (kromě Boha), bylo s celou svojí substancí Bohem přivedeno k bytí. ^[De fide]

Svět je dílem Boží moudrosti. ^[Sent. cert.]

Bůh stvořil dobrý svět. ^[De fide]

Bůh udržuje stvoření v jeho existenci. ^[De fide]

Bůh chrání a řídí svou prozřetelností všechno stvoření. ^[De fide]

Srov. Ott, Ludwig, „Dogmatika“, Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1994.

Foto: Unsplash, Christophe Van der waals (CC0)

**Poznání vírou a poznání rozumem jsou
jako dvě křídla. Spoluprací těchto dvou
křídel se vznášíme k Bohu.**

Charisma moudrosti – charisma řešení problémů

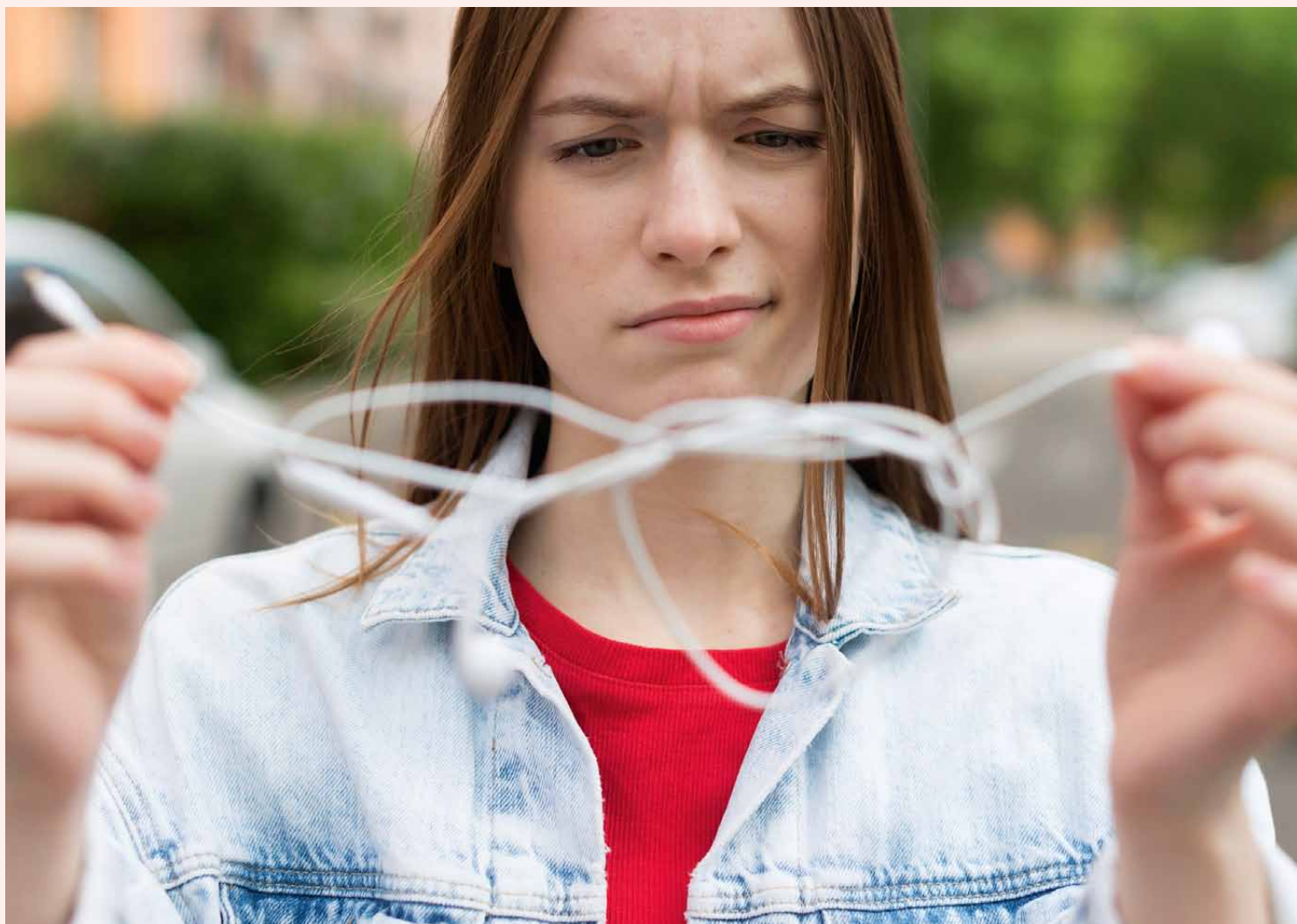

Foto: Freepik (CC0)

Charisma moudrosti uschopňuje věřícího člověka, aby byl „potrubím Boží dobroty“ díky neobvyklému vhledu a velké míře porozumění, které umožňují nalézt originální nebo tvůrčí řešení konkrétních problémů a dobře se rozhodovat.

Rozdíl mezi charismatem moudrosti a poznání

O charismatu moudrosti jsme už psali v 63. čísle *Milujte se!* (zdarma dostupné v on-line archivu všech vydaných čísel na www.milujte.se), ale nyní doplníme

informace v souvislosti s charismatem poznání, s nímž bývá někdy zaměňováno. Rozdíl mezi charismatem poznání a moudrosti je velký. U charismatu poznání má daný člověk obrovskou touhu intelektuálně zkoumat pravdu, studovat, ponořovat se hlouběji a hlouběji. Kdežto lidé s charismatem moudrosti mají neobvyklý dar tvůrčího řešení problémů, tvůrčího použití vědomostí. Mají vědomosti, ale pro ně je obzvláště podstatné použití těchto vědomostí. Tedy řeší otázky: jak to teď použít v životě Církve, jak to udělat, aby to fungovalo? Jakým způsobem ty vědomosti, které mám, aplikovat v životě Církve nebo jednotlivců? Jinými slovy: je to speciální „charisma řešení problémů“.

Tam, kde druzí vidí chaos, tam oni vidí určité vzorce – vidí příčiny, dokáží najít preventivní opatření. Lidé s charismatem moudrosti mají úžasný, hluboký vhled do toho, co se děje v životě člověka, v životě farnosti, diecéze i celé Církve a dokáží ukázat správný směr.

Svatý Cyril – učené disputace s praktickým výsledkem

Příkladem světce s charismatem moudrosti je svatý Cyril, který vynikal mimořádným nadáním a inteligencí. Vystudoval teologii, filozofii a literaturu, k tomu uměl řecky, latinsky, hebrejsky, staroslověnsky, staroturecky a snad i arabsky a gótsky. Svatý Cyril viděl, že lidé potřebují

během liturgie slyšet slova ve svém rodném jazyce, a proto prosazoval v liturgii staroslověňštinu. Franští kněží, kteří mluvili německy a bohoslužby konali v latině, ostře vystupovali proti užívání staroslověňštiny v liturgii a posílali stížnosti do Říma. V učených disputacích se Cyrilovi podařilo obhájit před papežem a všemi církevními otci oprávněnost užívání staroslověňštiny.

Svatý Jan Pavel II. – Jsou věda a víra neslučitelné?

Dalším skvělým příkladem je nepochybně svatý papež Jan Pavel II., který měl mnoho charismat včetně charismatu moudrosti. Viděl, jak se v jeho době šíří mylné přesvědčení o sporu mezi vědou a vírou. Jak to vyřešil? Začal organizovat setkání pro vědce, začal zvat vědce, věřící, ale i nevěřící, aby se setkávali a diskutovali. Na základě těchto pravidelných setkání pak vydává 14. září 1998 krásnou encykliku na toto téma – *Fides et ratio* (*Víra a rozum*).

Pozn. red.: Opravdová věda není v rozporu s vírou, protože věda odpovídá na otázku „Jak věci fungují?“, kdežto víra odpovídá na otázku „Proč, za jakým účelem věci fungují?“ (více o vědě a víře v *Milujte se!* č. 56 v článku *Dort od Matyldy, věda, víra a profesor z Oxfordu*).

Setkání s duchovním programem povzbuzují mladé

Jan Pavel II. také viděl problém hromadného odklonu kultury od křesťanství, ztrátu křesťanských kořenů obzvláště mezi mladými lidmi. Jak to řešil? „Vymyslel“ Světové dny mládeže – pravidelná setkání, která se konají dodnes. A na mnoha dalších místech Jan Pavel II. tvůrčí myšlenkou, kreativním použitím určitých vědomostí vstupuje do některých nových oblastí. Úžasné věci, úžasné podněty, u nichž vidíme, jak pokračují do budoucnosti. To je charisma moudrosti.

Modleme se

Modleme se za to, aby charisma moudrosti bylo v Církvi v naší zemi hojné. Velmi ho potřebujeme uprostřed silného odklonu od křesťanství. Uprostřed silných kulturních protikřesťanských směrů a tendencí potřebujeme hodně moudrosti, abychom dokázali hlásat evangelium moudrým a účinným způsobem. Duchu Svatý, podnětuj srdce lidí, která jsi obdařil charismatem moudrosti. Zapaluj jejich srdce, aby objevili ten krásný dar, aby začali sloužit, aby začali

S charismatem poznání má člověk obrovskou touhu intelektuálně zkoumat pravdu, studovat, ponořovat se hlouběji a hlouběji, kdežto lidé s charismatem moudrosti mají neobvyklý dar tvůrčího řešení problémů, kreativního použití vědomostí.

„Ty projevy Ducha jsou však dány každému k tomu, aby mohl být užitečný. Jednomu totiž Duch dává **dar moudrosti**, jinému zas tentýž Duch poskytuje **poznání**, jinému se opět dostává víry od téhož Ducha, jiný zase má od téhož Ducha dar uzdravovat, jiný konat zázračné skutky, jiný promlouvat pod vlivem vnuknutí, jinému zase je dáno, aby dovedl rozeznávat, jakým duchem se co nese, jiný může mluvit rozličnými (neznámými) jazyky a jiný zase má dar, aby uměl vykládat, co tím jazykem bylo řečeno. To všechno působí jeden a týž Duch. On vhodně přiděluje každému zvlášť, jak chce.“

Bible, 1 Kor 12,7–11

Foto: Flickr, fusionpanda (CC BY-NC 2.0)

růst v tomto charismatu, který tak potřebujeme v Církvi v naší zemi.

Připravila Agata Cahová ■

Zdroje k celé sérii:

Chlondowski OFM, Wit. *Rozpoznaj swój charyzmat* – série 25 videí na youtube.com, první díl série: youtu.be/71RxcGxPGJQ

Weddell, Sherry A. *Owoce uczniostwo Życ misją Jezusa w Kościele i w świecie*. Cieszyń: Wydawnictwo Zacheusz, 2018.

Weddellová, Sherry A. *Pane, čo mám robiť? Sme Ježišovými učeníkmi, alebo len chodíme do kostola?* Trnava: Dobrá kniha, 2019.

Damian, Stayne. *Pane, obnov své zázraky*. Uhřetice: Pavel Nebojsa – Doron, 2022, str. 142.

Ježková, Alena. *České nebe*. Praha: Práh, 2012.

Prožila jsem dotek Boha – v Božím slově

Foto: Unsplash, Dmitrii Shinnin (CC0)

Obnova v Duchu Svatém

Když se vrátím o několik let zpět, můj duchovní život strádal. Podvědomě jsem toužila po Boží blízkosti, ale jak na to?

Pokud chci hledat ten prvotní impulz, byl to samozřejmě Bůh Otec, který se ke mně sklonil, který pomohl své „zatoulané ovečce“. A právě v té době, kdy se má modlitba dala shrnout do několika málo proseb, přišlo pozvání na kurz charismatické obnovy v Duchu Svatém v naší farnosti.

Základem tohoto kurzu je modlitba nad Božím slovem. A já jsem prosila: „Otče, nauč mě, prosím, modlit se.“ Dnes s odstupem času vím, že to byl naprostý mezník mého života.

Ježíš ke mně promluvil během četby Bible

Modlitba nad daným úryvkem z Písma. Pomalé opakované čtení mě vtáhlo do ne-

Když se ohlédnu zpět, můj duchovní život strádal.

vídaného prostoru. Mimo čas a starosti. Jen Otec a já. Najednou se mi v hlavě začal odvíjet film podstatných událostí mého života a důležitých rozhodnutí, skrze které mi prostupovalo Boží slovo. Uvědomila jsem si, jak živý text mám před očima. Jako by samotný Pán Ježíš

stál po mém boku a promlouval: „Tady, když sis myslela, že jsem tě opustil, tady jsem tě chránil a posílal dobré lidi, aby ti pomohli.“

Prožívala jsem intenzivní dotek samotného Boha. Hluboké setkání a Boží obdarování jen těžko uchopitelné do slov.

Ještě nějaký čas jsem úplně nerozuměla tomu, co jsem to vlastně prožila, a dohledávala souvislosti.

Ale v jednom jsem měla jasno. Toto chci. Ano, Otče, chci a toužím poznávat Tebe tímto způsobem. A jestli to znamená z mé strany pravidelnou chvilku modlitby nad Písmem každý den, udělám to.

V jednom jsem měla jasno. Toto chci. Ano, Otče, chci a toužím poznávat Tebe tímto způsobem.

Velmi jsem si oblíbila tyto mimořádné chvíle modlitby a setkání s Otcem.

A Pán naprosto převýšil mé očekávání. Velmi jsem si oblíbila tyto mimořádné chvíle modlitby a setkání s Otcem.

Předávat dál

Můj život se začal pozvolna proměňovat. S velkou radostí jsem potřebovala Boha chválit. Chválou se k Němu přibližovat, rozpoznávat Jeho blízkost ve všem. A také velmi podstatné pro mě bylo nenechat si to pro sebe. Začala jsem pomáhat ve farnosti s Alfou (jde o preevangelizační kurzy – pozn. red.), kurzem charismatické obnovy, lektorovat setkání snoubenců.

Jak ovlivňuje individuální rozlišování charismat farnost nebo větší křesťanské společenství?

Když farníci vědí, která charismata mají, snáz najdou vhodné „místo“ ve farnosti; vědí, pro kterou službu mají dary (a služba jim půjde snadno) a pro kterou nemají.

V průběhu procesu rozlišování začnou spolu farníci více mluvit, lépe se seznámí s vedením společenství i mezi sebou navzájem.

Mnozí laici si během procesu rozlišování uvědomí, že mají co nabídnout křesťanskému společenství a světu, a stávají se aktivnějšími.

Podle: www.siena.org (WHAT WE OFFER / About Called & Gifted / FAQs ON CHARISMS)

Všechny tyto akce jsou v mém životě požehnáním. S lehkou opatrností bývám svědkem zázraků obrácení a poznávání Boha u druhých lidí. Jak křehký, krásný a naplňující dar.

Foto: Freepik, wirestock (CC0)

Ano. Jsem velmi obdarovaný člověk. Dostala jsem dar vytrvalé a láskyplné modlitby a Otec mě stále učí modlit se. A Duch Svatý mi osvětluje mysl při čtení Písma svatého. A s velkou vděčností dodávám: „Bohu díky.“

Marcela ■

A také velmi podstatné pro mě bylo nenechat si to pro sebe.

„Všechna naše charismata přesahují naše lidské kapacity a lidské možnosti. Když se snažíme bojovat proti utrpení světa jenom vlastními silami, tak je to frustrující, nemotivační, protože máme pocit, že nemáme šanci s tím pohnout. Tváří v tvář utrpení světa nám Bůh dává dary, které jsou nadpřirozené a přesahují naše reálné možnosti.“

Zdroj: Pavla Petrášková: Seminář o charismatech, 1. přednáška v čase 52:53–53:30, zvuková nahrávka na webové stránce farnosti Praha-Kobylisy, 2021 (<https://terezicka.cz/nahravky/>)

Duch Svatý osvěcuje mysl

„Bůh je světlo,“ čteme v Bibli, konkrétně v prvním listě sv. apoštola Jana (1 Jan 1,5). Bůh je ve třech osobách: Otec, Syn a Duch Svatý, a tedy i Duch Svatý působí jako světlo – je zdrojem poznání, pramenem pravdy. Duch Svatý je „Duchem pravdy, uvede vás do celé pravdy“ (Jan 16,13).

Typy světla

Emeritní papežský kazatel otec Raniero Cantalamessa popisuje několik typů světla a osvětlení:

- Přirozené světlo – lidský rozum.
- Světlo víry – umožňuje nám poznávat neviditelnou skutečnost, přesahující schopnosti lidského rozumu.
- Světlo milosti – podobné světlu víry, ale jeho předmět je rozsáhlejší – zahrnuje mysl, vůli i tělo člověka. Duše osvícená milostí je jako vzduch prozářený slunečními paprsky.
- Světlo slávy – bude ve věčném životě zastupovat světlo víry a milosti. Světlo slávy nám umožní přímo vidět Boha „tváří v tvář“ (1 Kor 13,12).

Co konkrétně Duch Svatý osvěcuje?

- 1) Boha Otce – „hlubiny Boží“, „co všechno nám Bůh dal darem“ (1 Kor 2,10–12). Duch Svatý nám dává poznat Boha Otce nejen jako všemohoucího Pána, ale také milujícího Tátu a z tohoto poznání se rodí nová radost, nové chápání sebe sama, své důstojnosti jako syna nebo dcery Boží, Duch Svatý nás učí volat „Abba, Otče!“ (Řím 8,15; Gal 4,6).

*Papežský kazatel
otec Raniero
Cantalamessa
popisuje několik
typů světla
a osvětlení.*

- 2) Duch Svatý nám také dává poznat Ježíše. Vidíme to hned po seslání Ducha Svatého. Svatý Petr, který nejdříve očekával pouze pozemské králování Izraele, po Letnicích hned ohlašuje Krista jako centrum a naplnění celých dějin (Sk 2,11–36). Duch Svatý nás učí vyznávat, že *Ježíš je Pán* (1 Kor 12,3). Tato slova v sobě obsahují pravdu o Ježíšově výkupné smrti za naše hříchy a zmrtvýchvstání (Řím 14,9) a také osobní rozhodnutí přijmout Ježíše za svého Spasitele a Pána do svého života a takto se otevřít spáse (více o přijetí Ježíše jako

Pána v *Milujte se!* č. 67 – také na internetu v on-line archivu).

- 3) Duch Svatý vrhá světlo i na naše povolání k věčnému životu, přináší naději a posiluje nás slovy o nebi (Ef 1,17–18).
- 4) Nejčastěji Duch Svatý osvěcuje mysl při čtení Písma svatého. Toto působení Ducha si popíšeme podrobněji.

„Tehdy jim otevřel mysl, aby rozuměli Písmu“ (Lk 24,45)

Otec Raniero píše, že je důležité číst Písmo s Duchem Svatým, tedy v modlitební atmosféře s prosbou o to, aby nás Duch Svatý osvětlil, aby nás vedl. „Číst Bibli bez

Foto: Flickr, OFMCap_org

„Být pod obraz“, jak to vzniklo?

O člověku, který je silně opilý, se říká: „Ten je úplně pod obraz...!“ Ale jestlipak víte, jak toto rčení vzniklo? Proč se říká „být pod obraz“?

Myslí se tím „být pod obraz Boží“. Na začátku Bible čteme, že Bůh stvořil člověka, aby byl obrazem Božím (srov. Gn 1,26n). A toto rčení vyjadřuje, že opilec klesá hluboko pod úroveň toho, k čemu ho Bůh stvořil – „je pod Boží obraz“.

P. Pavel Zahradníček ■

Foto: Midjourney, ondravanus (CC0)

Ducha Svatého je jako čist při zhasnutém světle,“ píše kapucín. Bible byla napsána z vnuknutí Ducha Svatého a „Písmo svaté se má čist a vykládat v témž Duchu, ve kterém bylo napsáno, v zájmu správného vystižení smyslu posvátných textů je třeba neméně pečlivě přihlížet k obsahu a jednotě celého Písma a přitom mít na zřeteli živou tradici celé církve a analogii víry.“ (Dei Verbum 12)

A jak probíhá osvětlení Duchem Svatým během četby Písma, tedy „**duchovní četba**“? Otec Raniero vysvětluje: „Někdy se stává, že člověk čte, a dokonce i komentuje určitý úryvek Písma mnohokrát a bez žádného zvláštního zaujetí. A potom jej jednoho dne přečte v ovzduší víry a modlitby a onen text se náhle rozsvítí, začne promlouvat, vrhne světlo na situaci, kterou člověk právě prožívá, objasní Boží vůli. (...) Jednou z nejběžnějších a nejsilnějších zkušeností doprovázejících příchod Ducha do duše je právě to, že Písmo ožívá, každá věta jako by byla psána přímo pro tebe, (...) jako by Bůh byl osobně přítomen a promlouval k tobě s nesmírnou mocí a něhou. Slova žalmů jsou z ničeho nic tak nová, živá; otevírají duši nedozírné obzory

Když se člověk opije alkoholem, dostává se na nižší úroveň rozumu, kdežto když se naplní Duchem, dostává se na vyšší úroveň.

a probouzejí chvění hluboko v jejím nitru. V takových případech se dotýkáme toho, jak moc je pravdou tvrzení, že Boží slovo je „plné života a síly“ (Žid 4,12).

Písmo mu „oživilo“ po křtu v Duchu Svatém

Otec Raniero v jednom rozhovoru vydává svědectví o tom, jak mu „oživilo“ Písmo svaté po jeho křtu v Duchu Svatém. Vypráví: „Měl jsem možnost se zúčastnit charismatického ekumenického shromáždění v Americe a tam jsem prožil první charismatický šok. Jednou, když jsem pobýval v rekolekčním domě v USA, rozhodl jsem se odevzdat svůj život Pánu. Myslím si, že tím nejdůležitějším krokem k tomu, abychom obdrželi milost Letnic, je opravdu se odevzdat Pánu, dovolit mu řídit

náš život. A obdržel jsem křest v Duchu Svatém. Zdánlivě se během této modlitby nic výjimečného nestalo. Ale během následujících dnů jsem si všiml, že se něco změnilo v mém životě. Zaprvé: když jsem otvíral Bibli nebo breviář, abych se modlil žalmy, Bible pro mě jakoby oživila, stala se živou knihou, která ke mně promlouvala. Měl jsem pocit, jako by některé žalmy byly napsány včera speciálně pro mě. A takto jsem objevil první z ovoce Ducha Svatého. To znamená, že se Bible pro mě stala živým slovem, skrze které Bůh dneska ke mně mluví.“ A dodává, že se také prohloubila jeho láska k Církvi, více se touží modlit a byl povolán k tomu, aby přestal vyučovat na univerzitě a stal se putujícím evangelizátorem a kazatelem Papežského domu. ▷

Opilí vínem, nebo naplnění Duchem?

V den Letnic Duch Svatý tak naplnil apoštoly, že lidé žasli a někteří říkali, že apoš-

tolové jsou opilí (Sk 2,13). Když je naplnil Duch Svatý, tak se chovali jinak, než je běžné, byli „mimo“ sebe. Ale mezi opitím alkoholem a naplněním Duchem

je obrovský rozdíl. Když se člověk opije alkoholem, dostává se na nižší úroveň rozumu, kdežto když se naplní Duchem, dostává se na vyšší úroveň, blíže k Bohu. Naplnění Duchem je vyvedení duše mimo její normální zkušenost – slabost, chudobu, bezmoc – do stavu milosti – ustání pochybností, přenesení soustředění ze sebe na Boha. Když se člověk naplňuje Duchem, tak dostává duchovní poznání na základě zkušenosti a s tím se pojí vnitřní radost. „*Neopíjejte se vínem, vede to jen k výstřednostem, ale dejte se naplnit Duchem.*“ (Ef 5,18)

Naplnění Duchem má vést k větší lásce k bližním

Svatý Pavel ale zdůrazňuje, že bychom hlavně neměli zapomínat na lásku. „*Kdybych měl dar prorokovat, rozuměl všem tajemstvím, ovládal všechno, co se může vědět, a víru měl v nejvyšší míře, takže bych hory přenášel, ale neměl lásku, nejsem nic.*“ (1 Kor 13,2)

Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha (Mt 5,8)

Co člověka uschopňuje k přijetí Božího světla? Čistota. Tak jako špinavé okno nepropouští světlo dovnitř, tak hříchy přitahující člověka k materiálním věcem a tělesným žádostem mu brání přijmout osvětlení Duchem. „*Ovšem člověk se schopnostmi pouze přirozenými nepřijímá ty pravdy, které pocházejí od Božího Ducha. Zdají se mu hloupé a nemůže je pochopit, protože ty věci se dají posoudit jen s pomocí Ducha.*“ (1 Kor 2,14) Je tedy třeba se očišťovat od hříchů. Co znamená čistota v emocionální a sexuální oblasti? Má různou podobu podle toho, v jakém životním stavu člověk žije. U lidí nežijících v manželství se projevuje jako schopnost sebeovládání (Tit 2,6), u mladých manželů se projevuje ve věrnosti a starostlivé péči o rodinu (Tit 2,4–6). Starší muži mají být strídmi, trpěliví... starší ženy nemají být pomlouvačné... (podle Tit 2,2–3). Lidé osvětlení Duchem jsou schopni žít v čistotě, protože Duch není Duchem bojácnosti, ale síly, lásky a rozvážnosti (2 Tim 1,7). Očištěný duchovní zrak může obdržet od Ducha světlo kontemplace Boha. Člověk se současně stává „průsvitný“ pro toto Boží světlo a předává ho druhým.

...

Ve východní tradici hraje téma světla v teologii Ducha velkou roli. Symbol světla

Symbol světla byl používán k vysvětlování božské podstaty Ducha Svatého: Bůh Otec – slunce...

Foto: Unsplash, Melissa Askew (CC0)

*... Syn –
sluneční
zář...*

*... a Duch Svatý –
sluneční paprsek.*

Modlitby pro opravdu těžké situace

... jedna k Duchu Svatému, druhá k Panně Marii.

Je nadepsána *Prosba o vedení Duchem Svatým*:

Duchu Svatý, osvěćuj mě, veď mě, posiluj a utěšuj. Řekni mi, co mám dělat, dej mi své vnuknutí. Chci přijmout a uskutečnit všechno, co chceš ty, podrobit se tvému vedení. Daruj mi k tomu sílu, vytrvalost a nadšení.

Ta prosba v závěru o vytrvalost a nadšení se mi zdá zvlášť důležitá. Je to taková třesnička „na dortu“ této modlitby k Duchu Svatému, který – jakožto pravý Bůh – má řešení pro každou situaci.

Ta druhá modlitba je k naší společné nebeské mamince:

Maria, pomoz, přišel čas, milostná Matko, slyš náš hlas! V nebezpečí a strádání přimluva Tvá nás ochrání. Lidská kde síla bezmocná, Tvá kyne ruka pomocná; neoslyš proseb dítek svých, k Tobě tak vroucně lkajících; Matkou ukaž se laskavou, sešli nám v nouzi pomoc svou; Maria, pomoz, přišel čas, milostná Matko, slyš náš hlas. Amen.

Je možné ještě připojit:

Ó, Maria, bez hříchu prvotního počatá, oroduj za nás, kteří se k tobě utíkáme.

Tuhle modlitbu mě naučili rodiče. Po tom, co jsem se ji vícekrát – jednou i celý rok – modlil, mohu potvrdit, že přimluva Panny Marie u Pána Ježíše, jejího božského Syna, má skutečně neomezenou moc!

A tak se o tyto dva své „objevy“ rád dělím i s ostatními.

otec Pavel ■

O tyto dva „objevy“ se rád dělím i s ostatními.

Jednu jsem objevil v Kancionálu, druhou mě před lety naučili rodiče a jsem jim za to velmi vděčný...

Foto: Pexels, cottonbro studio (CC0)

byl používán k vysvětlování božské podstaty Ducha Svatého: Bůh Otec – slunce, Syn – sluneční záře a Duch Svatý – sluneční paprsek.

Připravila Agata Cahová (podle níže uvedených zdrojů) ■

Zdroje:

Cantalamesa, Raniero. *Zpěv Ducha: Meditace na hymnus VENI CREATOR*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001.

Chlondowski OFM, Wit. *Spełniona obietnica: Kim jest i jak działa Duch Święty?* Cieszyń: Wydawnictwo Zacheusz, 2016.

Nie bójcie się Ducha Świętego! - o. Raniero Cantalamessa, video na youtube.com v čase 6:15'–7:28'.

Snažím se modlit pravidelně. A rozhodně ne jen z nějaké povinnosti – i když jsem kněz. Přece jen už jsem nesčetněkrát zažil, jak s Boží pomocí jde život úplně jinak než bez ní! A bohužel (nebo možná „naštěstí pro mě“), také jsem zažil i to, že když se člověk nemodlí – nebo se modlí jen málo (znáte to: „moc práce...“) –, bez Boží pomoci se věci začínají hroutit.

I když bychom neměli v modlitbě zůstat jen u krátkých modliteb, dvě takové jsem si přesto velmi oblíbil. Vracím se k nim v opravdu náročných situacích. A doporučuji je i těm, se kterými se setkám. První z nich je pro složité nebo i bezvýchodné situace, kdy si nevím rady. Je z *Kancionálu*, má tam číslo 020.

Přelud?

Jeden muž se ztratil v poušti. Dlouho hledal nějaké lidi a vodu, až byl téměř vyčerpaný. Namáhavě se vlekl kamenitou plání a najednou zahlédl před sebou zelené palmy, a dokonce slyšel zurčení vody.

Nezadaroval se, ale začal si sklíčeně stěžovat na svůj osud: „Teď mě ještě ke všemu pronásleduje přelud! To si tak se mnou zahrává moje fantazie. Vidím před sebou to, čeho je plná celá má bytost. A ve skutečnosti přede mnou vůbec nic není.“

Ztratil poslední naději na záchranu, začal blouznit a nakonec upadl na zem. Ani se nepokusil vstát.

Za krátký čas ho našli dva beduíni. Ten chudák už byl ale mrtvý.

„Rozumíš tomu?“ zeptal se první beduín. „Tak blízko oázy s vodou, pár kroků od datlových palem, z kterých mu padaly datle skoro do úst! Jak je to možné?“

Ten druhý potřásl hlavou a řekl: „Byl to moderní člověk.“

Evangelium je řecké slovo. Jeho původní význam je „dobrá zpráva“. Ta zpráva je: Bůh ti nabízí záchranu (spásu). To je něco úžasného, krásného! To ale nic nemění na tom, že je to skutečnost, realita. Bůh se opravdu i pro tebe stal člověkem, i za tebe a tvé hříchy zemřel, tobě nabízí věčný život!

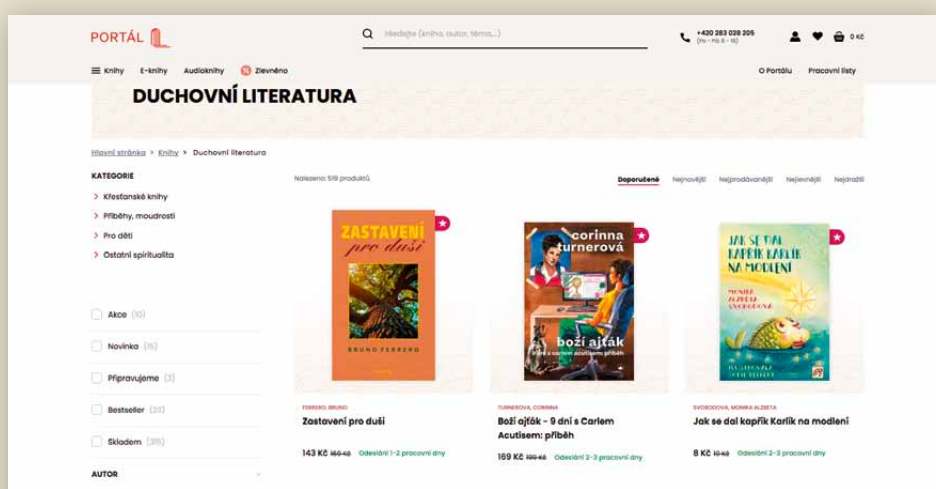
Bruno Ferrero („Příběhy pro potěchu duše“, Portál: Praha, 2006; širokou paletu knih s krátkými příběhy pro zamyšlení můžete objednat na <https://obchod.portal.cz;epilog redakce>) ■

Foto: Unsplash, Tatiana Zanon (CC0)

Knihy z Portálu

<https://obchod.portal.cz>

Portál byl založen v roce 1990 Salesiánskou provincií Dona Boska s cílem pomáhat při výchově dětí a mládeže. Od začátku se proto zaměřil především na publikace z oborů pedagogika, psychologie a sociální práce, a to na odborné i populární úrovni. Později přibýly knihy pro rodiče i děti, jak z oblasti beletrie, tak rozvíjející tvořivost. Nedílnou součástí knižní produkce jsou rozhovory, spirituální tituly, beletrie a non-fiction. Veškerou produkci nakladatelství Portál (včetně akčních slev) najdete na webu obchod.portal.cz.

Jak používat knihy z A.M.I.M.S. nejen pro sebe, ale i pro druhé?

Publikace, které v tiskovém apoštolátu A.M.I.M.S. vydáváme, většinou osloví i lidi vzdálené od víry. Knih si můžete objednat alespoň deset od každého vybraného titulu. V objednávkovém kuponu na str. 59–60 je jen část naší nabídky – více najdete na www.amims.net. Sami byste si měli nejdříve knihy přečíst (to je možné i bez toho, že byste si knihu objednali – kompletní texty většiny publikací z A.M.I.M.S. najdete na internetových adresách www.fatym.com a www.amims.net). Potom byste měli uvážit, koho z vašich známých, přátel, sousedů, příbuzných (zejména těch, kteří jsou nevěřící či víře odcizení, kteří již dlouho neudělali nic pro své náboženské vzdělání, kteří jsou nemocní, osamělí...) by kniha mohla oslovit, zaujmout, komu by byla prospěšná. Knihy pak můžete rozdávat, půjčovat, nabízet za příspěvek na tisk...

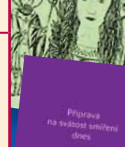
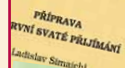
P. Marek Dunda ■

Vysvětlivky značek:

- N** knihy i pro nevěřící
- Z** knihy, které mohou tvořit určitý základ vzdělání
- P** knihy vhodné pro plošné rozdávání
- knihy o pěším putování

Název publikace, popis a doporučený příspěvek na tisk	NOVÉ	N	P		kusů
Jana Ilčíková: Nes světlo, Jano! (formát 164 x 225 mm, 96 str., 30 Kč)		N			
Jitka Krausová: Příběhy moudrosti (formát A5, 96 stran, 20 Kč)			P	N	
Jozef Luskoň: Do akce jde Titus! (A5, 128 stran, 25 Kč) Napínavý příběh nového blahoslaveného kněze, salesiána. Nejen pro mládež...		N			
P. Jiří Ochman a kol.: Se svatým Josefem (formát A5, 32 stran, 10 Kč) Praktická příručka vydaná nejen k roku sv. Josefa					
Josef Janšta: Eliška a Víta (A5, 76 stran, 15 Kč) Čtivý příběh pro děti staršího školního věku od známého autora příběhů pro děti a mládež					
Josef Janšta: O výchově (A5, 40 stran, 10 Kč) Několik užitečných poznámek a doporučení k nelehkému úkolu, jakým je výchova					
P. Jan Peňáz a poutníci: Pouť do Říma od A do Z (A5, 112 stran, 25 Kč)					
P. Jan Peňáz: Pojď na pouť (A5, 72 str., 20 Kč) Navazuje na předchozí titul					
Jana Brabcová: Pojďte s námi (A5, 42 str., 15 Kč) Pěšky na Velehrad...					
Směr Velehrad (A5, cca 88 stran, 20 Kč) Poutní zpěvník					
P. Marek Dunda a kol.: Hesla pro skvělý život (A5, 104 stran, 20 Kč) Zveršovaný katechismus v heslech (pracovní verze k YOUCAT)					
Pojď si hrát: Stvoření světa (A5, 32 stran, 8 Kč) Domalovánky, luštěnky, křížovky, spojovačky					
Pojď si hrát: Sv. Zdislava (A5, 20 stran, 4 Kč) Domalovánky, luštěnky, křížovky, spojovačky					
Sestry dominikánky: Vaříme se sestrou Flavii (A5, 76 stran, 20 Kč) Recepty řeholní sestry, která vařila v litoměřickém semináři bohoslovcům		N			
P. Josef Soukop: Velký náčelník dává Základní kurz křesťanské nauky (A5, 60 stran, 15 Kč) Velmi srozumitelně a přitom do hloubky (a ještě k tomu velmi poutavě s použitím velkého množství příkladů)		Z			
P. Martin Sedloň, OMI: Doprovázení (12 x 21 cm, 44 stran, 10 Kč) Řada myšlenek a impulsů – kniha, kterou můžete kdekoli otevřít a hned se do ní začtete. Stručné, jasné, čtivé – výborná dárková kniha					
P. Martin Sedloň, OMI: Poutníkem naděje (12 x 21 cm, 44 stran, 10 Kč) Kniha o tom, co tak mnoho lidí potřebuje, ale přitom to postrádá: o naději. Kniha na četbu již trochu náročnější než ta předchozí		N			
P. Marek Dunda (ed.): Tak kázal Vianney (A5, 72 str., 15 Kč) Tiskový apoštolát A.M.I.M.S. postupně publikuje kázání svatého faráře arského. V této a následujících čtyřech publikacích najdete již více než polovinu z celkem osmdesáti dochovaných kázání sv. Jana Marie Vianneye.					
P. Marek Dunda (ed.): Jak kázal Vianney o svaté zvědi (A5, 68 stran, 15 Kč)					
P. Marek Dunda (ed.): I tak kázal Vianney (A5, 68 stran, 15 Kč)					
P. Marek Dunda (ed.): Promluvy sv. Jana Marie Vianneye (A5, 60 stran, 15 Kč)					
P. Marek Dunda (ed.): Z myšlenek sv. Jana Marie Vianneye (A5, 36 stran, 10 Kč)					
Matka Ustavičné Pomoci a modlitby ukrajinsky / Мату Неустанної Помочі та українські молитви (A6, 64 stran, 0 Kč)					
P. Marek Dunda (ed.): Řekli svatí a to platí I., II. a III. (A5, 80–84 stran, 3 x 20 Kč) Rozsáhlá sbírka stovek citátů svatých a blahoslavených				I. II. III.	
sv. Jan Zlatoústý: Kázání na Janovo evangelium, kázání 1–15 (A5, 84 stran, 20 Kč) Kázání, ve kterých jeden z nejvýznamnějších kazatelů starověké Církve probírá takzvaný „Prolog“, tj. prvních osmnáct veršů Janova evangelia. Editorem celé série je P. Marek Dunda.					
sv. Jan Zlatoústý: Kázání na Janovo evangelium, kázání 62–75 (A5, 84 stran, 20 Kč) Kázání na 11.–14. kapitolu Janova evangelia, tedy o událostech předcházejících Ježíšovu utrpení a o části poslední večeře					
sv. Jan Zlatoústý: Kázání na Janovo evangelium, kázání 76–88 (A5, 84 stran, 20 Kč) Kázání na 15.–21. kapitolu Janova evangelia, tedy o závěru poslední večeře, o Ježíšově utrpení, smrti a zmrtvýchvstání – a o následujících událostech		NOVÉ			
P. Ladislav Simajchl: Stáří (A5, 48 stran, 10 Kč) Jak prožívat stáří tak, abyste se na něj mohli téměř těšit...					
Jozef Luskoň: Janko Havlík, celkem milý (A5, 92 stran, 25 Kč)		NOVÉ			

objednávkový kupon

Název publikace, popis a doporučený příspěvek na tisk	kusů
Jitka Krausová: <i>Eskulapova hůl, lampa a kříž</i> (A5, 288 stran, 40 Kč) Svatí a věřící lékaři a zdravotníci (17.–21. století)	
Jitka Krausová: <i>Manželství – cesta ke svatosti</i> (A5, 322 stran, 40 Kč) Příběhy svatých manželů 20. století – a dokonce začátku 21. století	
Nálepky s hesly (dva archy A4, 24 Kč oba archy dohromady)	
Joseph Fabelle: <i>Cena, kterou zaplatíš</i> (A5, 160 stran, 30 Kč) Muslim z Iráku napínavě vypráví o svém obrácení, křtu, útěku...	N
P. Marek Dunda, P. Pavel Zahradníček (ed.): <i>Dotyky nebe a země</i> (formát A5, 128 str., plnobarevná obálka, 30 Kč) 7 událostí a předmětů v dějinách křesťanství, které zvou k zamyšlení	N 2.VYD.
P. Pavel Zahradníček: <i>Dějiny, jak je možná neznáte</i> (A5, 128 str., plnobar. obálka, 30 Kč) 10 mýtů o křesťanství ve světle historických faktů	Z N 2.VYD.
P. J. Doubrava, P. M. Dunda: <i>Mozaika duchovní moudrosti</i> (A5, 96 str., plnobarevná obálka, 20 Kč) Výběr citátů známých osobností	Z N 2.VYD.
Jaroslav V. Polc: <i>Jan Hus v představách šesti staletí a ve skutečnosti</i> (A5, 128 str., plnobarevná obálka, 30 Kč) Kým byl Jan Hus ve skutečnosti – ve světle faktů, jeho klady i zápory...	N
Thomas E. Woods, Jr.: <i>Jak katolická církev budovala západní civilizaci</i> (A5, 208 stran + 16 stran barevných příloh, 180 Kč)	Z N
P. Marek Dunda: <i>Krokodýl aneb můžeš růst</i> (A5, 64 stran, plnobarevná obálka, 15 Kč) 36 impulsů pro růst lásky k Bohu i k bližnímu	Z
Ze života pro život (A5, 96 str., plnobar. obálka, 20 Kč) Výběr z nejzajímavějších svědectví, která vyšla v prvních dvaceti číslech časopisu <i>Milujte se!</i>	P
sestra Cecilie: <i>Útěk sestry Cecilie</i> (A5, 96 stran, plnobarevná obálka, 20 Kč) Napínavé, ale i humorné vyprávění řeholnice, která v 50. letech ukrývala kněze před StB a pak před ní sama utíkala	N
sv. Alfons M. Liguori: <i>Návod na dobrý život</i> (A5, 96 str., plnobar. obálka, 20 Kč) Stručně a jasně o základech duchovního života – dobrého a radostného	Z
P. Jan Kabeláč: <i>Základy křesťanské víry</i> (A6, 44 stran, 5 Kč) Stručně a srozumitelně nás toto dílko uvádí do křesťanských postojů. Jedna z nejžádanějších brožurek A.M.I.M.S. – vytištěno již přes 110 000 kusů.	Z P N 2.VYD.
P. Marek Dunda: <i>To promodlím</i> (A6, 42 stran, 5 Kč) Další z evangelizačních publikací s modlitbami – také s těmi nejzákladnějšími	P
P. Josef Havelka: <i>Rozmlouvej s Bohem</i> (A6, 48 stran, 5 Kč) Nejen modlitby, ale také stručný úvod do modlitby – publikace hlavně pro mládež	P
P. Petr Šabaka: <i>Pane Bože, co mám dělat?</i> (A5, 44 stran, 12 Kč) Aneb manuál pro člověka, který si v kostele připadá jako Alenka v říši divů	N
P. Marek Dunda a kol.: <i>Příprava na svátost smíření dnes</i> (A6, 48 stran, 25 Kč)	
Matt Fradd: <i>Ateismus – 20 otázek a odpovědí</i> (40 stran, 20 Kč)	NOVÉ
Jimmy Akin: <i>Biblické nejasnosti – 20 otázek a odpovědí</i> (40 stran, 20 Kč)	NOVÉ
Petr Piřha: <i>Slyšte slovo a zpívejte píseň</i> (224 str., 45 Kč, měkká vazba)	2.VYD. 45 Kč
Petr Piřha: <i>Slyšte slovo a zpívejte píseň</i> (208 str., 180 Kč, pevná vazba, původní vydání z roku 2012 v „dárkovém provedení“)	Z N 180 Kč

Níže můžete dopsat objednávané tituly podle www.amims.net

Nezapomeňte prosím uvést své jméno, adresu s PSČ, telefon a případně i e-mail:

Jméno:

Adresa:

PSČ: Tel.: E-mail:

Vyplněný kupon zašlete na adresu A.M.I.M.S., Náměstí 20, 671 03 Vranov nad Dyjí. Knihy vám přijdou jako obyčejná poštovní zásilka České pošty s vloženou složenkou na úhradu příspěvku na tisk a poštovné (možno uhradit i bezhotovostně). Možno objednávat i na apostolat@fatym.com.

Krokodýl aneb můžeš růst

P. Marek Dunda

Krokodýl je starým symbolem duchovního života, prý roste po celý svůj život. Podobně i my můžeme celý život duchovně růst. Tato příručka k tomu nabízí stručné postřehy a inspirace – většinou myšlenky ze starších katolických příruček, ovšem převedené do řeči dnešní doby.

Mnozí se diví, jak jsou tyto myšlenky konkrétní a aktuální. (64 stran, 15 Kč)

Jak katolická církev budovala západní civilizaci

Thomas E. Woods, Jr.

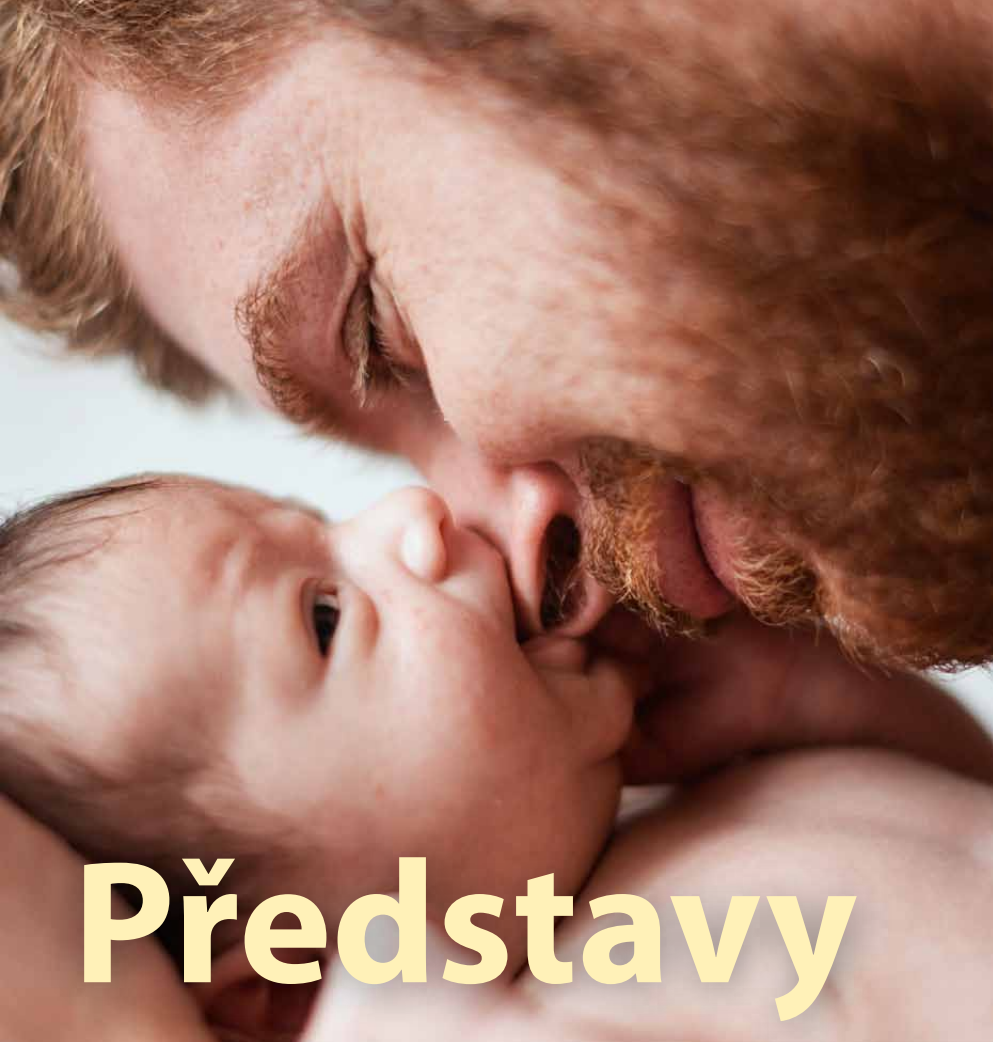
Již druhé vydání knihy amerického historika o tom, za co vše vděčí naše civilizace katolické církvi: například za zrod moderní vědy, systém univerzit, západní právní systém a mezinárodní právo, charitu aj. Přináší též vyvážená historická fakta o Galileově případu. (208 stran + 16 stran barevných příloh, 180 Kč)

Dějiny, jak je možná neznáte

P. Pavel Zahradníček

Dějiny jsou opředeny mnoha mýty. Kniha analyzuje populární formou 10 z nich, které se týkají křesťanství. Často je dokonce možné doložit, kdy a kdo je vytvořil... Řada těchto mýtů se u nás ve 20. století dostala i do učebnic. Jsou opakovány, lidé jim věří... Kniha nabízí fakta, díky kterým si každý může udělat svůj názor. (128 stran, doporučený příspěvek 30 Kč)

Představy

Foto: Freepik (CC0)

Syn jim dělal jenom radost.

Dobře prospíval, dobře se učil. Maximálně ho podporovali, mohl dělat muziku, vystudovat, koupit si auto a věci, po kterých toužil. Jeho budoucnost se jim rýsovala v těch nejlepších barvách. Dojíмали se na jeho promoci, byli pyšní na jeho úspěch a pomohli mu najít slušnou práci.

Když si našel dívku, znejistěli.

Měli jinou představu o jeho budoucí nevěstě. No, však si to třeba ještě rozmyslí, doufali. Nerozmyslel. Nakonec se s tím smířili.

Mladá rodina čekala první dítě.

Překypovali radostí, těšili se na první

Představy – jak nám komplikují život!

vnouče. Často mladé navštěvovali, přispěli na kočárek, kupovali vitamíny, opečovávali snachu, jak mohli. Na svět přišlo děvčátko jak z růže květ, štěstím se rozplývali. Za pár let čekali mladí další přírůstek do rodiny a tentokrát to měl být kluk. Zajásali, nevěstě přinesli obrovský pugét, opět péče a podpora na úrovni, oni si to mohou dovolit. Uskromní se, aby malý

vnouček, který bude dál nést jméno jejich rodu, nic nepostrádal. Slivovici z roku, kdy se narodil, schovali do archivu, aby si ji mohl otevřít na své svatbě.

Stalo se, že krátce po porodu vroucně očekávaného vnuka snacha opět otěhotněla.

No, to by snad stačilo! Nevyslovili to nahlas, ale mladí to pochopili.

„Snad to budete nějak řešit!“ rázně promluvil otec se synem.

Ten pokrčil rameny a nedělo se nic.

Třetí těhotenství babička zcela ignorovala. Pomalu se jí začaly hroutit její představy o synově pohodlném životě. Co si užije, když bude mít na krku tři děcka! Kdyby radši zveleboval dům a šetřil na dovolenou...

Návštěvy řídly, sny a plány jedné nešťastné babičky se hroutily jako domeček z karet.

Uběhlo několik let a mladí zjistili, že se jejich rodina opět rozroste.

Ona odmítla sdělit tuto zprávu rodičům svého manžela. On se dlouho odhodlával, až nakonec nebylo vyhnutí.

Nepromluvili ani slovo – tak s touto „ranou“ se ještě nesmířili.

...

Není to vymyšlený příběh.

Představy – jak nám komplikují život!

Jaké mám představy o svých dětech?

O jejich práci? O jejich partnerovi?

O jejich životě?

Jaké mám představy o svém partnerovi?

Jaký má být – podle mě?

Podle mě?

Jana Ilčíková (sbírá a zapisuje příběhy ze života svého i jiných; autorka knihy

„Nes světlo, Jano!“ – viz upoutávka na této straně) ■

Nes světlo, Jano!

Jana Ilčíková (ilustrace Johanka Ilčíková)

Již třetí vydání krátkých, poutavě podaných příběhů ze života autorky i lidí, které během let poznala. Často dochucené špetkou slováckého humoru (někdy tak velkou, že čtenáři prvního „testovacího vydání“ říkali, že místy se smáli, až se za břicho popadali, když si knihu společně nahlas četli). Kniha nejen pobaví – to určitě také –, ale ukáže, jak žít s Bohem a mít naději, kterou v těžkých situacích nikdo jiný než On sám dát nemůže. Vynikající knižní dárek skoro pro každého! Doslov ke knize napsala MUDr. Marie Svatošová, lékařka a zakladatelka hospicového hnutí v ČR. Bohatě ilustrovanou knihu (formát 164 x 225 mm, 96 stran) můžete objednat jen za příspěvek na tisk 30 Kč a obyčejné poštovné České pošty pomocí kuponu na str. 59, nebo na www.amims.net a www.fatym.com, kde je také zdarma dostupná ke stažení ve formátu PDF.

Společenství čistých srdcí

Kontakty na Společenství čistých srdcí
www.spolcs.cz

P. Vilém M. Štěpán, O.Praem.
Římskokatolická farnost, 439 63 Liběšice u Žatce 1
farnost.libesice@seznam.cz, tel.: 608 831 584
P. Marek Dunda, Náměstí 20, 671 03 Vranov nad Dyjí
marek@fatym.com, tel.: 731 402 742

Přímo to až rve: Mám vás rád! Každý živočich, každá rostlina, každý přírodní zákon, každý detail, to vše je zde pro nás – pro naše přežití, pro naše potěšení a v neposlední řadě i pro naši radost. Jen je třeba tyto podpisy Boží lásky zahlédnout.

Nedávno jsem v tomto duchu přemýšlel nad třešněmi (mám je totiž velmi rád). Třešeň, kterou máme na zahradě, na přelomu dubna a května krásně kvetla. Byl to úžasný pohled, který by mohl připomínat nevěstu. O měsíc později začínaly už červenat třešně, které po pár dnech dozrály a byly výtečné. Naplňuje mě to úžasem, jak za tak krátkou dobu vlastně z ničeho třešeň, tato „úžasná továrna“, vyrobí a vyprodukuje ohromné množství chutného ovoce. A navíc v každé jednotlivé třešni je pecka, ze které může vyrůst další

Všimli jste si podpisů Božích?

Úkolem těch, kteří vstoupili do Společenství čistých srdcí, je denně usilovat o růst k ideálu čistého srdce. Na ty, kteří se k tomuto ideálu přiblíží, můžeme vztáhnout slova Pána Ježíše: „Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha.“ (Mt 5,8)

Už delší dobu toto blahoslavenství vnímám v širším kontextu. Přijde mi, že zde

nejde jen o něco, co nás čeká až po smrti, ale že už teď je možno vidět stopy Boží lásky víceméně ve všem, co prožíváme a co nás obklopuje.

Ty podpisy Boží nevidí každý, protože spousta skutečností nám přijde obyčejných, všedních a bezvýznamných, a přece člověk, který pohlíží s čistým srdcem na to vše, žasne nad podpisy Božími.

Pane Ježíši, děkuji ti, že mne miluješ láskou bez hranic, která chrání od zlého, pozdvihuje z největších pádů a léčí nejbolestivější rány. Odevzdávám Ti svou paměť, rozum, vůli, duši i tělo spolu se svou sexualitou.

Slibuji, že se nebudu oddávat sexu, dokud neuzavřu svátost manželství. Dávám si předsevzetí, že nebudu číst, ani kupovat, ani se dívat na časopisy, programy a filmy s pornografickým obsahem. Slibuji, že se s Tebou budu každý den setkávat v modlitbě i při četbě Písma svatého, v častém přistupování ke svatému přijímání a při adoraci Nejsvětější svátosti. Chci pravidelně přistupovat ke svátosti smíření, nepodléhat znechucení a ihned se pozvednout z každého hříchu.

Pane Ježíši, uč mne systematické práci na sobě, umění kontrolovat své sexuální tužby a city. Prosím Tě o odvalu, abych nikdy nebral(a) drogy a vyhýbal(a) se všemu, co zotročuje, především alkoholu a cigaretám. Uč mne žít tak, aby v mém životě byla nejdůležitější láska.

Panno Maria, Matko moje, veď mne cestami víry k samému zdroji lásky – Ježíši, abych důvěřoval(a) jen Jemu. Amen

**„Blahoslavení čistého
srdce, neboť oni budou
vidět Boha.“ (Mt 5,8)**

Foto: Freepik (CC0)

*Nejde jen o něco,
co nás čeká až
po smrti, ale už
teď je možno vidět
stopy Boží lásky
víceméně ve všem,
co prožíváme a co
nás obklopuje.*

strom. A právě tyto úvahy vedou člověka k tomu, že za obyčejnou peckovinou vidí toho, kdo mu nenápadně říká: člověče, mám tě rád.

Ono by stačilo, kdyby takto fungovaly jenom třešně. Ale ať se podíváme kamkoliv, tak můžeme zahlédnout podpis Boží, který nám napovídá něco o tom, který o nás ví, má nás rád a vytváří nám podmínky, abychom mohli na jeho lásku svobodně odpovědět.

Buďme tedy lidmi čistého srdce a snažme se zahlédnout víc, než je běžný povrch skutečností, za kterým se skrývá onen nenápadný, ale jednoznačný podpis Boží: Mám vás rád.

P. Marek Dunda ■

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského
úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus Proč nás Bůh stvořil?

Bůh nás stvořil ze svobodné a nezištné lásky.

Proč hledáme Boha?

Bůh nám vložil do srdce touhu hledat ho a nalézat. Svatý Augustin říká: „Stvořil jsi nás pro sebe a nepokojné je naše srdce, dokud nespočine v tobě.“ Tuto touhu po Bohu nazýváme náboženstvím. Hledat Boha je pro člověka zcela přirozené. Veškeré lidské pátrání po pravdě a štěstí je ve skutečnosti hledáním toho, co je v plnosti nese, co je zcela naplňuje, co je jim plně ve službě. Člověk se stává plně sám sebou až v okamžiku, kdy nalezne Boha. „Kdo hledá pravdu, hledá vědomě či nevědomky Boha.“ (sv. Edita Steinová)

Srov. Youcat. *Katechismus katolické církve pro mladé.*
Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2011.

Zajímá tě, o co vlastně
ve Společenství čistých srdcí (SČS),
které má už víc než
tisíc pět set členů, jde?

Foto: Flickr, quinnanya (CC BY-SA 2.0)

SČS „v Kostce“

O co se snažíme ve Společenství čistých srdcí

- ▶ jít za ideálem čistého srdce (ideál čistého srdce je zde pojímán velmi široce, nezahrnuje pouze sexualitu);
- ▶ chápat sexualitu jako Boží dar člověku, ne jako konzumní záležitost, a snažit se žít v souladu s 6. a 9. přikázáním Desatera;
- ▶ znát učení Církve o těchto otázkách, pochopit jeho význam a přijmout jej;
- ▶ rozvíjet ve všech směrech ctnost čistoty a vydávat radostné svědectví o její hodnotě;
- ▶ nezapomínat žít podle ostatních přikázání Desatera a rozvíjet ostatní prvky autentického křesťanského života (modlitba, četba Písma svatého, život ze svátostí...).

Kdo může do SČS vstoupit

- ▶ členem SČS se může stát každý svobodný člověk starší 15 let, který chce žít podle výše uvedených bodů;
- ▶ nezáleží na dosavadním způsobu života, důležité je rozhodnutí pro současnost a budoucnost.

Shrnutí

V SČS nejde o nic nového. Mladí se jen hlásí k osvědčenému učení katolické církve. Rozhodují se, že se budou snažit růst k ideálu čistého srdce. Vzájemně se podporují příkladem i modlitbou.

P. Marek Dunda ■

*Ať už byl tvůj dosavadní život
jakýkoliv, důležité je rozhodnutí
pro současnost a budoucnost!*

Když jsi to
přečetl, promyslel a promodlil,
běž, žij a šíř to dál!

ABC civilizace lásky

1.

Měj v úctě každého člověka, protože v něm žije Kristus. Buď vnímavý ke každému – je to tvůj bratr a sestra.

2.

O každém smýšlej dobře – o nikom nesmýšlej zle. I v nejhorším člověku se pokus najít něco dobrého.

3.

O druhých mluv vždy dobře – o bližních nikdy nehovoř zle. Naprav křivdu způsobenou slovem. Nebuď příčinou konfliktů mezi lidmi.

4.

S každým hovoř jazykem lásky. Nezvyšuj hlas. Neproklínej. Nezpůsobuj problémy. Nezapřičiňuj pláč. Uklidňuj a projevuj dobrotu.

5.

Odpouštěj všem a vše. Nepřechovávej v srdci hněv. Vždy podej ruku ke smíření první.

6.

Čiň vždy dobře bližnímu. Každému čiň dobro tak, jak chceš, aby ho druzí činili tobě. Nepřemýšlej o tom, co má někdo udělat pro tebe, ale o tom, co máš ty udělat pro někoho.

7.

Aktivně pomáhej v utrpení. Ochotně přispěj útechou, radou, pomocí, srdcem.

8.

Pracuj poctivě, protože plody tvé práce používají druzí, jako i ty používáš plody jejich práce.

9.

Zapoj se do života společnosti. Otevři se chudým a nemocným. Poděl se o hmotná i duchovní dobra. Snaž se vidět potřebné kolem sebe.

10.

Modli se za všechny, dokonce i za nepřátele.

bl. Stefan kardinál Wyszyński

Křesťanské filmy online a česky.

Na Filmarna.cz

Filmarna je česká křesťanská streamovací platforma, která nabízí soudobý, atraktivní a duchovně hodnotný obsah pro každého.

→ **Více než 10 000 minut obsahu.**

Od biblických filmů přes svědectví až po obsah pro děti.

→ **Zdroj duchovního růstu**

v každodenním životě křesťana.

→ **Neziskový projekt**, který podporuje křesťanské hodnoty v online světě.

Filmarna

Milujte se!

Římskokatolický farní úřad, Náměstí 20
671 03 Vranov nad Dyjí
e-mail: redakce@milujte.se